

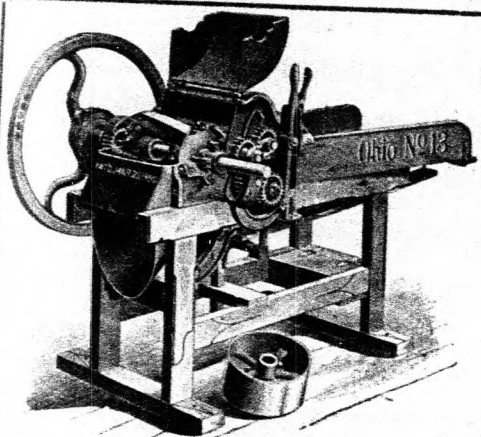
KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Cirokszalmatermelők

bizalommal forduljanak bármily mennyiségű **cirok-szalmatermésük eladása** végett **SCHWARZ LAJOS** cirokseprűgyárhoz, SÁRVÁRT.
Levélbeli értesítésre személyesen megjelenek. 6015 Szolid és megbízható lebonyolítás.

OHIO TENGERISZÁRTÉPŐGÉP

a leggazdaságosabb takarmánykészítőgép.

Kis hajtóerővel, óriási munkateljesítmény mellett a legtükéletesebben végzi a tengeriszár felaprózását.

Legolcsóbb árakon szállítja:

a M. Kir. Államvasutak Gépgyáranak Vezérügynöksége, Budapest, V., Vilmos-esászár-ut 32.

HIZOTT SERTÉSEKET
levágásra való hussertéseket és szurott sertéseket a legelőnyösebben értékesít:

KÖKÉNYESSY & LÖWINGER
SERTÉSBIZOMÁNYI CÉG
WIEN, ST.-MARX.

Sürgőny cím: Kökényessy Wien, St.-Marx.
TELEFON 76-48
Szállítás és eladás módzatai felől bárkinek díjmentesen megbízható és gyors felvilágosítással szolgál.

HUNGÁRIA

Általános Biztosító Részv.-Társ.
Budapest, VII. ker., Károly-körút 3. szám.
Részvénytőke 6 millió korona.

Elnök: gróf KÁROLYI IMRE.

A társaság kartellen kívül áll.

Ágazatok: Tűz-, élet-, jég-, baleset-, betöréssel szembeni lopás elleni és mezőgazdasági szavatossági biztosítás olcsó díjak és előnyös feltételek mellett.

Állatbiztosítás kétféle módozat szerint: I. Minden betegség ellen, beleértve a járványos betegségeket is. II. Csupán járványos betegségekre (lépfene, száj- és körömfájás és sercegő fészék).

Hizott sertéseket,
levágásra való hussertéseket a bécsi vásáron legelőnyösebben értékesít

SCHLEIFFELDER ÉS TÁRSAI
:: Wien, St.-Marx. ::

A szállítás és eladás módzatai felől díjmentesen megbízható és gyors felvilágosítással szolgál. Magyar levelezés.

Mc Cormick tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkeztük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek **őszi szántásra** a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁT

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

MAGYARORSZÁGI NEMZETKOZI ARATÓGÉP-TÁRSASÁG,
International Harvester Corporation of Hungary Budapest, V., Váci-ut 98.

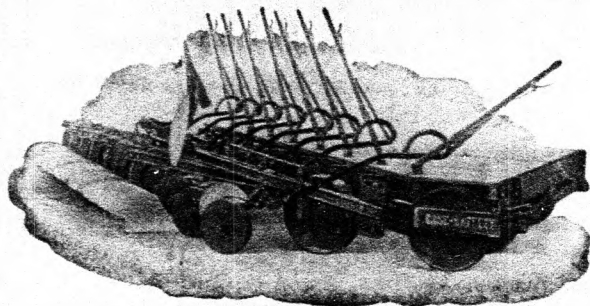

Csodás terméstoppletet eredményez
**a szárított kőbányai
hizó-sertéstrágya.**

Ingyen köld utasítákokat, bizonylatokat a
Budapest-kőbányai trágyaszárítógyár
BOSÁNYI, SCHIETRUMPF és TÁRSA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 21. SZ.

CASE GŐZ- ÉS BENZIN-SZÁNTÓGÉPEK

gazdaságos és megbízható üzemmükkel mindenütt kitüntek.
A jelenlegi munkás- és igahiány közepette rendkívüli
szolgálatot tesznek a gazdának.

Azonnal szállíthatók a régi normális árban. Bővebbet
HAHN ARTHUR ÉS TÁRSAI
BUDAPEST, VIII. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 52 B. SZÁM.

Főtisztii illetve rendelkező tisztii állást ke-
res január hó 1-től nagyobb uradalomba
15 évi gyakorlattal bíró egyén, ki gyakor-
latát Morvaország és Nyugatmagyarország **cukorgyári**
gazdaságában szerezte, 37 éves, németül, csehül
és magyarul beszél, főiskolát végzett gazdatiszt, ki teljes
jártassággal bír rosszul fizetődő bér gazdaságok reorgani-
zálásában. Szíves megkeresést kér **Haasenstein & Vogler**
A. G. hez Wien, I., Neuer Markt 3. „Umsichtig u.
zielbewusst S. 3540“ alatt. 6009

Allattartó gazdak rendeljék meg a
most 2-ik kiadásban megjelent
„Allattartó gazdák törvények“
című, 3 kötetből álló művet!
Összeállította: Fokányi László
Állategyógyász. Ára 15 kor.
„Patria“ r.-t. könyvkereskedése,
Budapest, IX., Köztelek.

Nemes gyümölcsfák, 100 drb	50 K
„ névvel, 100 drb	60 K
Gleditschia, sövénynek, válogatott, 1000 drb	18 K
Ákác, válogatott, 1000 drb	18 K
Spárgagyökér, egyéves (jobb mint hároméves), valódi Argentinei, 100 drb	3 K
Földieper, 18 faj, 100 drb	4 K
Fenyőfák, kb. 1 m. magas, 100 drb	60 K
Amerikai fenyő, kb. 1 m. magas, 100 drb	70 K
Thujazöld, koszorúknak, 100 kg.	30 K

5997

Hein-féle kertészetek, Budapest, Thökoly-ut 109.

GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEKRŐL INGYEN JEGYZÉKET köld a „PÁTRIA“ r.-társ
Budapest, IX., Üllői-ut 23

Lóheremagot

és **Lucernát** az ország bármely vasuti állomására szállítva, készpénz-
fizetés mellett legma-
gasabb napi áron
vásárolok.
Ajánlatokat és minta beküldését kéri: **Keller Zsigmond,**
Budapest, V., Vadász-utca 33. szám.
Telefon 21-08. 6004

BENZOL

motorüzemekhez és traktorokhoz (benzin helyett)

helytt, raktár Budapest pr. 100 kg. K 45.-
helytt, vasut Schönbrunn-Wittkowitz .. „ 100 „ „ 43.-
utánvétellel, kb. 500 kg.-os kőcsőnvashordókban, melyek 6
héten belül a feladó állomásra bérmentve visszaküldendők.
Benzol olcsóbb a benzinnél, mert 25%-kal kevesebb kell
ugyanazon teljesítményhez. Benzol nincs pénzügyöri ellen-
őrzés alatt.

Dieselmotorhengerolaj pr. 100 kg. K 90.-
Gépkenőolaj „ 100 „ „ 70.-
Géphenololaj „ 100 „ „ 95.-
la kocsikenőcs „ 100 „ „ 22.-
Pyroleum „ 100 „ „ 48.-

helytt, raktár Budapest, utánvétellel.

FENYŐ BÉLA műszaki
nagykereskedő, Budapest, V., Csáky-utca 34. sz.
INTERURBAN TELEFON 121-64.

Negyszeresen
kültetve!
Brüsseli-
szarvasmarhaki-
állításon első
díj: 500 frank.
Első díjazott stb.

Eredeti Hollandi tuberkulirmentes

tenyész- és tejteheneket, üszö-
ket, borjúkat és tenyészbikákat

csakis elsőrendű árut, fuvar- és hibától mentesen Ausztria-Magyarország
minden állomására szállítanak gazdáknak és szarvasmarhaszállítóknak

D. Stoppelmann und H. van Zand
Winschoten-ben (Hollandia).

Frigyes főherceg uradalma, Teschen. A os. és kir. gazdaság,
Smiritz és Jenő, a m. kir. gazdasági akadémia gazdasága
M.-Óvár, a krakkói os. és kir. gazdasági egyesület szállítója.
Döry Hugó, Tüskevár.

Az utolsó 6 esztendőben mintegy 6000 darabot szállítottunk Ausztria-Magyarország leg-
első uradalmainak és nagybirtokosainak **Prima referenciák rendelkezésre**
állanak. Valamennyi fajta 100 kiló élősúlyban, a vagonból kimérve szállítható.

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Égész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelői alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: **Buday Barna**.
Társzerkesztő: **Konkoly Thege Sándor dr.**

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEL.

Értesítés és kérelem.

A gazdaközönség önkéntes adakozása immár lehetővé tette, hogy az OMGE. köztelek-utcai székházának a sebesült katonák céljaira felajánlott helyiségeit megfelelően berendezzük.

Harminc teljesen felszerelt ágyat helyeztünk el székházunk nagy üléstermében, ahol a sebesült katonák ápolása a jövő hét folyamán megkezdődik.

A fennmaradt s a további adakozásból begyűlő összeget a kórtermünk fenntartásával járó költségek fedezésére, valamint a hadbavonultak meleg ruhával való ellátására kívánjuk fordítani.

Erre a célra tovább folytatjuk a gyűjtést és ismételten felkérjük gazdatársainkat, hogy adományaikkal egyesületünk humánus vállalkozását támogatni sziveskedjenek.

Az OMGE. nevében
Bujanovics Sándor
elnök.

Adomány a hadbavonultak családtagjainak segélyezésére.

Az OMGE. pénztárába utóbbi nyugtázásunk óta a következő adományok folytak be:

Mádasdy Tamás gróf	100,-	K.
Bujanovics Sándor	100,-	"
Náday Izidor	50,-	"
Heiszler Ármin	24,-	"
Szirmay Sándor gróf	20,-	"
Székács István	20,-	"
Rosenbaum Gyula	2,-	"
Összesen	316,-	K.

Összes gyűjtésünk a mai napig 7229 korona 80 fillér.

Egyről-másról.

(Gabonapiaci szemle. — A tőzsdebiróság kétféle mértéke. — A háború és a társadalom.)

A budapesti gabonátözsde beavatottai már a múlt hét közepén sejtették, hogy a gabonavámok felfüggesztése be fog következni. Talán ez az alappal bíró sejtélem okozta azt, hogy a kereslet némileg megesappant. Igaz, hogy ezzel szemben a kínálat sem erőlködött sem buzában, sem egyéb gabonaműben. A gabonavámok felfüggesztését a Budapesti Közlöny október 9-iki száma közölte. Az erre vonatkozó rendelet 7775. M. E. számmal október 9-én kelt és azonnal hatályba lépett. Megtörtént tehát az, amit az érdekeltek közül egyesek oly szenvedélyvel követeltek, lehullottak az importsorompók. A hatás azonban egyáltalában nem mutatkozott, vagyis nem oly irányban, aminőben arra sokan számítottak. Ez előrelátható volt különben, erre több ízben rá is mutatunk, kifejtve, hogy nincsen célja a gabonavámok felfüggesztésének, mikor hiányzik a behozható gabona. Egyedül Románia jöhetett volna tekintetbe, azonban innen is csak csekély mennyiségben lehetett volna importálni a silány terméseredmény folytán. A gabonavámok felfüggesztésének hatása különben legjobban kitűnik, ha összehasonlítjuk a vámfelfüggesztés elrendelését megelőző nap és az ezt követő hetedik nap gabonairalakulásait, melyek a következőképpen mutatkoznak:

	Október 8.	Október 14.
Buza	36.80—39.20	37.40—39.80
Rozs	28.90—29.50	29.30—30.20
Arpa	20.50—22.10	21.10—22.20
Zab	21.40—22.60	21.40—22.60

Amint látható, a gabonavámok felfüggesztése után a gabonafélék árjegyzése éppen oly szilárd volt, mint azelőtt, aminek oka elsősorban a csekély készlet. Ennek nagyságát különbözőképpen itélik meg és kétségtelen, hogy e téren a hozzávetőleges becslést is nélkülözzük. Ezt megszüntetendő kezdte el a m. kir. központi statisztikai hivatal az országban levő buza-, rozs-, árpa-, zab-, tengeri-, liszt- és korpakészletek leltározását a f. hó 10-iki tényleg meglévő állományra vonat-

kozóan. Ez adatgyűjtésből fog kitűnni, mennyi készletünk van. Kétségtelen azonban, hogy a vetési célokra szükséges búzából az idén többet használtak el és fognak még elhasználni, mint máskor, miután a buza csiraképessége meglehetősen kedvezőtlennek bizonyult. Ez a Bács-bodrogmegyei G. E. intézkedéséből is kitűnik, amelylyel a kisgazdák figyelmét felhívta, hogy csiráztatási próbákat ejtsenek, mert a bácskai gazdák eddigi csiráztatási próbái azt mutatják, hogy nem egy vidéken 30%-ra csökkent a csiraképesség. Vetőmaginségben szenved különben más vidékek gazdaközönsége is. A vámfelfüggesztés jegyében lefolyt tőzsdei hét szilárd hangulatban telt el és egyelőre e téren változás nem várható.

A háború olyan helyzetet teremtett a termelő, a kereskedő és a gabonát feldolgozó malomipar között, amely nem egy esetben a tőzsdebiróság döntő beavatkozását vonja maga után. A közel-múltban egyik fővárosi malom állott szemközt egy budapesti kereskedővel, aki 170 zsák liszt szállítását követelte, de a malom arra hivatkozva, hogy a szerződés teljesítése a háború miatt lehetetlenné vált, pörre vitte az ügyet. A budapesti tőzsdebiróság a tőzsdetanács ama határozatára való utalással, hogy nem nyújthat segédkezet ahhoz, hogy a rendkívüli körülmények következtében a felek valamelyike méltánytalan haszonhoz jusson, a kereskedő kárigényét nem ítélte meg. A napokban azonban, amikor egy termelő és egy kereskedő állott szemközt, legutóbbi ítéletével homockegyenest ellenkező álláspontot foglalt el. Amikor a buza ára még 23 korona 30 fillér volt, egyik nagyuralom tíz vagon búzát adott el egyik elsőrendű budapesti cégnek. Az eladó azonban nem tudott eleget tenni szállítókötelezettségének, mert a kincstár időközben rekvirálta a búzát. Még pedig 100 kilogrammért 28.50 koronán. A szállítás elmaradásából pör keletkezett, amely több napon át tartott, mert az illetékességről való vitatkozás is kérelmet a döntést. A tőzsdebiróság kimondta végül, hogy az alperes uradalom tartozik a 23.30 koronás eredeti eladási ár és a kincstár

Mezőgazdák
Zuhafag Rútja

SERLEGES rendszerű csőgummi nélkül

Minden eddigi rendszert fölösleges!

Őszi gazdasági szükségletek beszerzése!

A szüreti időny és az őszi vetési munkálatok közeledtével ajánlunk: különböző kivitelű borsajtókat, szőlőzúzókat, bogyzókat, bor-szivattyúkat, boroshordókat, must- és bormérőket és mindennemű más szüretelési eszközöket, az összes gazdasági vető- és virágmagvakat, superfoszfátot, thomas-salakot, kálit és egyéb műtrágyákat, ekéket, tárcsásboronákat, kultivátorokat, vetőgépeket, rostákat és konkolyozókat.

Magyar MEZOGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29.

által fizetett 28:50 koronás vételár között mutatkozó különbözetet, tehát a 10 vagon után 5200 koronát, a felperes cégnek a moratóriumra való tekintet nélkül, megfizetni.

Eppen lapunk legutóbbi számában közöltünk egy cikket, amely ezzel a kérdéssel foglalkozott s az egyenlő mértékkel való mérés igazságos alapjára helyezkedve hangsúlyozta, hogy a tőzsdebírósnak fentebb is említett, a malmok javára szóló döntése után „valóban semmiképpen sem volna indokolható, hogy a gazda köteles legyen olcsó áron eladott búzáját a kereskedőnek vagy a malomnak szállítani, ellenben a malom ne legyen köteles a kereskedőnek vagy péknek az előre eladott lisztet rendelkezésére bocsátani“. A logika szabályai szerint tehát — nem is szólva az egyenlő elbánás elvéről — a tőzsdebírósnak a gazdákat sem szabadna az áru szállítására köteleznie s amennyiben a malom vagy a kereskedő részére kártérítést állapítana meg, ez semmiképpen sem lehetne aránylag magasabb a lisztkereskedők részére megítélt kártérítési összegnél. Mert a hivatkozott cikk teljesen helyes megállapítása szerint „teljességgel lehetetlen, hogy a gazdákat, akiknek a háború legalább oly (hozzátehetjük: sokkal nagyobb) mérvben okozott károkat és többkiadást, mint a malmoknak, kötelezni lehessen arra, hogy az olcsón eladott árut szállítsák vagy a teljes árkülönbséget megfizessék, ha már egyszer a malmokra nézve a tőzsdebírósnak a fentemlített méltányos elbírálást alkalmazta“.

Amit azonban egy hete még lehetetlennek mondtunk, arról a tőzsdebírósnak az első eléje került esetben kimutatta, hogy lehetséges, mert neki kétféle mértéke van a malmok és a gazdák számára. A magunk részéről e kétféle mérték alkalmazása ellen a legerélyesebben tiltakozunk s a gazdák részére ugyanolyan elbánást követelünk, mint aminőben a tőzsdebírósnak a malmokat részesíti. Egyforma szállítási kötelezettség vagy egyforma mentesség a régi kötelezettségek alól: ez az egyetlen igazságos álláspont. Ha a tőzsdebírósnak ezt magától belátni nem akarná, a kormányának kell vele megértetnie, hogy az igazságszolgáltatás első és legsarkalatosabb követelménye, a bírói tiszt pártatlan gyakorlása nagyobb következetességet kívánna tőle, mint aminőről a fent ismertetett két ellentétes döntés tanuszkodik.

Anrássy Gyula gróf mult vasárnap nagy-érdekű felolvasást tartott „A háború és a társadalom“ címen, amelynek mélyenjáró gondolatai megérdemlik a legszélesebb körök figyelmét.

A világtörténelem — ugymond — a harcok szakadatlan sorozata, de még sohasem volt ilyen irtózatossággal megmért, mint a jelenlegi. Teljesen hiunak bizonyult azoknak a tudósoknak a számítása, akik azt a következtetést vonták le, hogy nem is lehet több háború, mert nincs nemzet, mely elviselhetné a modern háború terheit. A modern kultúra a háborúkat talán ritkábbakká, de ugyanakkor borzasztóbbakká teszi. Csak a modern tudomány és technika bírta azt az óriási emberanyagot hadicélokra használni, mely ma rendelkezésre áll. A ma harcban álló államok összes hadereje körülbelül 20 millió ember s a háború már nemcsak a tengeren és a földön, hanem a levegőben, a víz alatt és a föld alatt is folyik.

A modern háború e mesébe való arányai az egész nemzetre, az otthonmaradt társadalomra is óriási terheket rónak. Mindnyájunk célja, hogy félretétve minden mellékcél és melléktinktét,

minden törekvésünket csak a győzelem kivására kell irányítanunk. Ez a cél az otthonmaradt társadalomra kétirányú kötelességet ró: szellemi és anyagi. Az egyik a győzelemhez szükséges lelkiállapot változatlan fenntartása, a másik ama sok különböző szolgálat teljesítése, amelyeket sem a hadsereg, sem az állam elvégezni nem tud. Mindkét kötelességnek eleget kell tenni, de a fősúly az erkölcsi momentumon van. E tekintetben a kezdet jó volt. A nemzet megértette, hogy a háború elkerülhetetlen és hogy léte forog kockán. Érezte a magyar társadalom, hogy elkerülhetetlenül itt van a nagy leszámolás ideje s éppen ezért talpra állott egy emberként. A hadkötelesek egy-egy ezrednél csaknem hiány nélkül bevonultak s minden katona érezte, hogy a nemzet léteért, becsületeért fog küzdeni, s látta, hogy vele érez az egész társadalom. Erre a harcias szellemre mindvégig szükség van, mert a hadsereg és a társadalom között való belső összefüggés állandóan akkor is fennáll, mikor a hadsereg távol van hazájától. Egyiknek szelleme állandóan hat a másikra. Ezért helyez nagy súlyt Anrássy Gyula gróf a közszellem ápolására, a bizakodó lelkesedés fenntartására és a rémlátásokkal, a csüggetéssel való erélyes szembeszállásra.

Meg kell értetni a széles körökkel, hogy győznünk kell, mert a jobban szervezett erő a mieink s győzelmet jósol az eddig elért eredmény is, dacára a sok pesszimista kritikának. Törekezzünk mindenkibe beoltani a végleges diadalba vetett jogos bizalmat, lépünk fel a sok rémregény és ijesztő pletyka terjesztői ellen. De ne is keletsozunk olyan illúziókat fel, melyek szétszólása csak lehangoltságot kelthet. Tartsuk fenn a közönség önbizalmát oly módon, hogy mindkét irányban való tulzástól, a kishitűségtől s az elbizakodottságtól egyaránt óvakodunk.

A társadalom másik nagy feladata két részre oszlik. Az egyik a társadalom kötelessége a hadsereget segíteni legjobb tehetsége szerint, a második, hogy a nemzeti életet, a gazdasági és kulturális tevékenység folytonosságát kell biztosítani. S e kötelességei teljesítése közben el kell felejteni mindent, ami a magyart a magyartól elválasztja. A hadsereg érdekében való működés legfontosabb ága a sebesültek ápolása és ellátása. A társadalom, pénzen kívül, főleg munkával tartozik a köznek. Az ápolás és betegszállítás nagy része a társadalomra nehezedik s igen sokan valóban önfeláldozó, fárasztó és hasznos munkát végeznek. Meleg ruhát is kérnek továbbá a katonák számára s a társadalom tegye is meg a kötelességet, de ez nem mentesíti a hadvezetőséget a maga kötelessége alól. A társadalom csak a hiányzókat, a luxust, a különlegességet adja, a szükségességre való gondoskodás az állam kötelessége marad mindenképpen.

A társadalom feladata azonban az is, hogy a nemzet akcióképességét és életerejét fenntartsa. Legközvetlenebbül érinti a munkaerők elvonása a bevonultak családjait és a közszolgálatot. A bevonultak állami segélyezésről a törvény gondoskodik. A társadalomnak itt csak kiegészítő szerepe lehet. Minden hasznos és szükséges jótékonykodásnál célravezetőbb a munkaszerzés, a kínáló munkaalakalmak és munkaerők közvetítése. A bevonultak családjainak azzal a kikötéssel kellene megkapniok a bevonultaknak járó fizetést, hogy érte lehetőleg munkát vállalnak.

A társadalomnak a nehézségekkel küzdő közszolgálatban is részt kell vennie. A politikai közigazgatás munkájától főleg a nyomor és a ragály elleni küzdelemben veszi igénybe a tár-

sadalom segítségét. A szükségletek megválasztásában és a segélyek kiosztásában egyrészt a kolera elleni küzdelemben megválasztott szolgálatokat tehet az intelligencia legnagyobb szolgálata pedig az, ha a csendőrség és rendőrség segítségére karhatalmat, polgári őrséget szervez. Mérvetlen tevékenység nyílik a társadalomnak a közzgazdaság terén. A háborúban válságos helyzetet teremt a pénznek megrendülése, pedig sok kisembernek és ilyenkor égető szüksége van kölcsönre. A teendő közül legfontosabb a hitel fenntartása. Legtöbbet a pénzintézetek tehetnek ez irányban. Fontos azonban az is, hogy a nagyközönség ne veszítse el a fejét és ne zárja el a pénzt, hanem hagyja forgalomban. Aki teheti, iparkodjon üzemét folyamatban tartani. Alkalmazkodjon mindenki saját gazdasági helyzetéhez, de tegye lehetővé, hogy mások is fenntarthatassák maguk-

A polgári lakosság élelmezése a háború folyamán.

Minden háború azzal a veszedelemmel fenyeget, hogy az emberi élelmiszerek megfogyóskodnak és emiatt az ország lakosságának élelmezése nehézségekbe fog ütközni. Különösen nagy a veszedelem a mostani világháború alkalmával, amidőn máris Európának nyolc állama áll egy mással hónapok óta harcban, a többi állam szintén iparkodik élelmiszerekészletét a maga részére biztosítani, tengerentúlról pedig a behozatal nagyon szűk korlátok között mozog.

Magyarországon a közéletmezés terén ezidőig szerint még legfeljebb csak némely élelmiszer megdrágulásában érezhetők nehézségek, de ha a háború esetleg nagyon hosszú időre húzódik el, akkor bizonyára feltűnő zavarok fognak beállani, melyek lehető elhárításáról már most kell úgy a hatóságoknak, mint magának a fogyasztóközönségnek céltudatos eljárással gondoskodni.

Németországban is számolnak az említett lehetőséggel és erre való tekintettel kiváló tudósok felhívást bocsátottak közre, melyben meg- szivlelésre méltó tanácsokat adnak a veszedelem elhárítására. Minthogy ez a veszedelem Magyarországon talán még jobban fenyeget, mint az ebből a tekintetben jobb helyzetben levő Németbirodalomban, helyénvalónak találjuk a felhívást bő kivonatban ezen a helyen közölni és pedig annál inkább, mert a gazdasági közönségnek is fontos utmutatásokat tartalmaz.

Mindenesetre ajánlatos a *buzaliszit fogyasztását korlátozni*, vagyis fehér kenyér, péksütemények stb. helyett inkább a *rozsliszitből készült kenyérről* áttérni. A rozskenyér nemcsak nem ártalmas az ember egészségére, hanem ellenkezőleg még előnyösebb az egészséges emberre nézve, mert jobban serkenti a bélműködést. Ezt a serkentő hatást még fokozni lehet a *korpa hozzákeverésével a liszthez*. A szokásos őrlés közben 20—30 százalékot tesz ki a korpa, mely általában csak állatok etetésére szolgál. A korpanak tetemes proteintartalma folytán igen nagy a táplálékértéke, már pedig tetemes része kenyérsütésre használható, mely esetben jóval több kenyér állna az országban rendelkezésre. A korpa rozskenyér olcsón állítható elő s jóságát jellemzi, hogy sok jómódu ember különös előszeretettel fogyasztja, csak hogy nem tanácsos frissen, hanem csak 1—2 napi állás után enni.

Ezzel kapcsolatosan tanácsos a *korpanak állatokkal való etetését szűkebbre szabni* s evégből a korpanak árusítását is korlátozni kellene

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZÁLLIT:

tatal, tokodi, dorogi
akna-, dara-, darabos és
cséplési
szenet.

tatai
tojás- és tégla-
brikettet.

felsőgallai és miskolc-
diósgyőri
darabos és
építkezési
meszet.

felsőgallai
M. Á. K. ... véd-
jeggy portland-
cementet.

BORSODI SZÉNÁNYÁK RÉSZVÉNYTÁRSASÁGA
BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4. SZ.

SZÁLLIT:

Királdi
Sajószentpéteri
Sajóközai
Rudolftelepi és
Kazincsi

akna-, cséplési és darabos
SZENET

szükséglek megfigye
kiosztásában egyrészt
küzdőlemben megfizet
tehet az intelligencia. A
pedig az, ha a csendőrség
re karhatalmat, polgár-
tetlen tevékenységű tér
a közgazdaság terén is.
helyzetet teremt a hitel-
g sok kismembernek éppen
e van kölcsönre. A sok
bb a hitel fenntartása.
ek tehetnek ez irányban.
hogy a nagyközönség
s ne zárja el a pénztét,
an. Aki teheti, iparkodjék
artani. Alkalmazkodjék
helyzetéhez, de tegye
fenntarthatasság magukat.

Ág élelmezése a olyamán.

veszedelemmel fenye-
elmiszerek megfigyának
összességének élelmezése
Különösen nagy ez
háború alkalmával,
nyole állama áll egy-
ban, a többi állam szin-
sületét a maga részére
pedig a behozatal na-
mozog.

élelmezés terén ezidő-
k némely elemicikk
nehézségek, de ha
osszu időre húzódik
zavarok fognak be-
társáról már most kell
magának a fogyasztó-
árral gondoskodni.
mólnak az említett
kintettel kiváló tudó-
zre, melyben meg-
adnak a veszedele-
ez a veszedelem
g jobban fenyeget,
g jobb helyzetben
helyényalónak talál-
ban ezen a helyen
abb, mert a gazda-
tatásokat tartalmaz.

szálsít fogyasztását
r, péksütemények
ből készült kenyérre
ak nem ártalmas az
ellenkezőleg még
berre nézve, mert
st. Ezt a serkentő
gorpa hozzákeverésé-
lés közben 20—30
mely általában csak
korpának tetemes
nagy a táplálórés-
sze kenyérsütésre
óval több kenyér
zésre. A korpás
s jóságát jellemzi,
nős előszeretettel
ésos frissen, ha-
n enni.
os a korpának
re szabni s evég-
orlátozni kellene

ARSASÁGA

és darabos

NET

ezre. Kívánatos volna továbbá, hogy a
parkodjanak a korpás rozskenyeret for-
hozni és azt a közönséggel megked-
vált, hasonlóképpen vendéglőkben rendszerint
nyen kenyeret kellene az asztalokra ki-
huzakenyeret és süteményt pedig csak
kívánatra kellene kiszolgáltatni.

hushozfogyasztást szintén szűkebb korlátok
kell szorítani. Az emberek általában a
több húst fogyasztanak, tuisok hus
pedig art az egészségek. Tanácsos tehát
naponta egyszer és akkor is csak lehetőleg
húst enni. Ebben a tekintetben főképpen
bőnő embereknek kötelességük jó példá-
előjárni. Vendéglők társas étkezések vagy
taps menük kiszolgáltatása alkalmával csak
húst vegyenek fel az ételsorba. Azoknak
vendégeknek is, akik a la carte esznek, a
húshoz lehetőleg több burgonyát vagy testtát
kell mellékelni.

A borjúhús fogyasztását egészen vagy majdnem
egészen be kellene szüntetni. A borjúhúst a leg-
nyilvánvalóan lehet helyettesíteni
sertés- és birkahússal, vagy szükség esetén
marhahússal. Vendéglőkben a borjúhúsból készült
ételeket egészen törölni kellene. *Fiatal sertések*
is nagy pazarlás azert egészen be kellene
szüntetni.

Az ember táplálására szükséges fehérje a
daga hus helyett igen jól nyerhető a jóval ol-
csóbb sajtól, korpáskenyer, tej és burgo-
nya nagyon jól táplálja az embert.

Jóval több főzelékjelét kellene termelni, neve-
zetesen babot, borsót, lencsét, káposztát, kel-
káposztát, spenótot, endiviát, mezei salátát, kar-
bolt, vöröspapat stb.; különösen a borsó, a
lencse és a bab sok fehérjét tartalmaz és olcsó
pótlószere a husnak. A városoknak feladatuk
volna parlagon heverő földjeiken és magán-
kertekben főzeléket termelni. Gyepterületek is
alkalmasak erre a célra, mert legtöbbször jó
termőföldek és a fű, mint zöldtrágya szerepel.

Lehetőleg korlátozni kell a tengerinek alatok-
kal való étését. A tengeriből kitűnő ételeket
lehet készíteni, amint hogy sok vidéken a tengeri
a főtápszere a lakosoknak. Másutt is meg-
lehetne szokni a polenta evését a hét több
napján. Arról kellene lehetőleg sürgősen gondos-
kodni, hogy sok borsót, lencsét, babot, tengerit,
rost, gesztenyét stb. hozzanak be a semleges
álmakból, mert mindezeknek az élelmiszerek-
nek nagy a tápláló értékük.

A gesztenye megsütve vagy pirévé stb. elkészítve
nagyon értékes tápszer. A városi hatóságoknak,
valamint a nagy gyarmati kereskedőknek fel-
adatuk volna nagymennyiségű borsót, lencsét,
babot, rizst, tengerit, gesztenyét stb. bevásárolni
és a későbbi szűk hónapokra felraktározni.

A sör gyártását lehetőleg csökkenteni kell. A
lakosságnak reá kell szoknia, hogy a háboru
ideje alatt rendszerint vízzel csillapítsa a szomju-
ságot. Ez az áldozat elenyészően csekély ahhoz
képest, amit katonáink hoznak az ország érdeké-
ben. Az árpa nagyobb részét az élelmezés céljaira
kellene fenntartani. Árpából nagyon tápláló leve-
ket, pépeket stb. lehet készíteni. Árpalisztet
10%-ig lehet a rozsliszthoz keverni, anélkül,
hogy a kenyér ízét különösebben megváltoztatná.
Célszerű ilyenkor a liszthez kevés bablisztet
keverni, mert lassítja a kenyér kiszáradását.
Ilyen módon a rozsliszt egy része megtakarítható.

Különösen kívánatos lehetőleg sok burgonyát
termelni. Állatok hizlalását burgonyával egészen
be kellene szüntetni, a szeszgyártást pedig bur-
gonyából lehetőleg szűkre szabni ajánlatos.
A burgonya hozzákeverése a rozsliszthoz javítja
a kenyér ízét és tartósabbá is teszi a kenyeret.
Burgonyapogácsák, burgonyametélt s hasonló
tésztafélék fogyasztását elő kellene mozdítani.

Ha a rozsliszt felhasználását korpá- s esetleg
burgonyaliszt és árpaliszt hozzákeverésével
korlátozzuk, akkor az idei rozstermésnek mint-
egy 20%-át az 1916. évre lehetne felrezenni s
ilyen módon az 1915. évi metaláni rossz termés
káros következményei ki lesznek egyenlíthetők.
Ez esetben a következő években nem kellene
élelmiszerhiánytól tartani. H. F.

Tulfelhajtások a sertés- vásárookra.*)

Az utóbbi hetekben gazdáink a félhízott ser-
téseket indokolatlan felelem, pénzühiány és a
soványserüszület lanyhasága és egyéb helyen-
ként jelentkező okokból tömőgesen piacra dob-
tak. Ugyanakkor, az említett okokból a marha-
vásárokon is az összes vágóállatokból oly
nagyok a felhajtások, hogy a normális viszony-
oknál sokkalta erősebb kereslet kolosszális tul-
kinálattól elégti ki a maga igényeit — termé-
zetesen a termelő gazdák érzékeny megkáro-
sítása árán. Tehetetlen tanui vagyunk annak,
hogy szemünk előtt valóságos pocékolás ördök-
léssel irtják ki azt a sertésanyagot, mely még
hivatva volna arra, hogy testsúlyát lényegesen
növelve kerüljön a vágóhídra.

Igaza van R. Gy. urnak, az OMGE. igazgató-
jának akkor, amidőn a „Köztelek” aug. 29-iki
számában azt írja: Hus van tehát bőven, ebben
a monarhia lakossága vagy a hadsereg semmi
körülmények között hiányt szenvedni nem fog”.
De vajon mi lesz a következménye annak, ha
ezt az esznelküli pocékolást továbbra is foly-
tatjuk.

A mai helyzet megbíralása céljából hason-
litsuk össze a mai szarvasmarhavásár felhaj-
tását a normális időkével. Ez esetben azt
látjuk, hogy amíg a budapesti csütörtöki szarvas-
marhavásáron a háboru előtti rendes felhaj-
tás 2000—2500 drb volt, a háboru ideje alatt

*) A cikkben foglaltakat olvasóink különös figyelmébe
ajánljuk, mert a félhíz sertéseknek indokolatlanul
nagy mennyiségben történt felhajtása nemcsak a gazda-
közönségre, mint termelőkre, hanem a fogyasztókra
nézve is káros és közgazdasági szempontból veszélyes.
A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete ennél fogva azzal,
hogy előlegezési rendszerét a jelenlegi nehéz viszonyok
között is változatlanul fenntartja és a hizlalást változatlan
feltételek mellett teljesíti, ismét dicséretes bizonyosságát
szolgáltatja annak, hogy a gazdaközönség érdekeit a
lehetőleg kedvezőbb körülmények között is szíven viseli. (Szerk.)

ez a szám 4500—6000 darabra szűkött fel.
El is kél ez mind, mert a felhajtások legnagyobb
részét a katonai konzervgyárak kötik le a viszony-
nyokhoz mérten elég olcsó áron. Legfeljebb az
a tudat vigasztalhat bennünket, hogy állat-
tenyésztésünknek ez a tömegesen s rendszer-
telenül piacra dobott értékes anyaga a hadsereg
elsőrendű szükségletét fedezi. Amde másképpen
áll ez a sertésnél, ahol úgy a ferencvárosi,
mint a bécsi vásáron a kínálat a szarvasmarha-
felhajtás arányait is felülmúlja, mely okból
dacára a magas zsír- és szalonnaáraknak a
prima hizó egyelőre nem tud jobb árakat
elérni.

Kétségtelen, hogy úgy szarvasmarha-, mint
sertésállományunk e mai kiméletlen irtás mellett
jelentékenyen meg fog esökkenni. Szerbiából a
vágott jószág behozatala elmaradt, amerikai zsír-
és szalonnabehozatalra nem számíthatunk, figyel-
men kívül kell hagynunk a sertészsír számot-
tevő versenytársát, a növényzsírt is, mert sem
maga a növényzsír, sem pedig annak nyers-
anyaga a mai bonyodalmak mellett be nem
hozható. Jelentőséggel bír azon körülmény is,
hogy a kereskedelmi hizlalók, kiknek legnagyobb
része bankpénzzel dolgozik, a hizlalás üzeméhez
szükséges pénzhez nem juthatnak. A disznózsír
ára, amely jelenleg sem áll arányban a sertés-
árakkal — a tavasszal és a nyári hónapokban
minden bizonynyal emelkedni fog — tekintet
nélkül arra, hogy a háboru addig véget ér-e
vagy sem, minek logikus következménye az lesz,
hogy a prima hizott sertés iránt már a tavasszal
nagy lesz a kereslet.

Erre a körülményre volt tekintettel a Magyar
Mezőgazdák Szövetkezetének igazgatósága, amidőn
a rendkívül súlyos pénzühiány dacára is el-
határozta, hogy tagjainak, miként a multban,
ugyanolyan mértékben és ugyanolyan feltételek
mellett most is előleget nyújt a hizlalás céljából
a szövetkezet hizlalójába beküldött sertésekre.
A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai
hizlalója zavartalanul működik ma is és miként
a háboru előtt, változatlan feltételek mellett fogad
el sertéseket hizlalásra és értékesítésre.

Ennek közzétételét és tudomásulvételét már
csak azért is szükségesnek tartjuk, mert gazdáink
között az a hiedelem terjedt el, hogy a jelen
zavaros viszonyok között a szóbanforgó hizlaló-
telep is nehézségekkel küzd. Mellőzük annak
igénybevételét, pedig mondhatjuk, hogy a szövet-
kezetnek ez az üzemege éppen arra lenne hivatva,
hogy a háboru alatt rendkívüli szolgálatot tegyen
a közlelmezésnek s ennek kielégítése által magá-
nak a gazdának is.

Idejekorán szólalok fel termelőink érdekében.
Tartsanak szünetet a mai pocékolásban, figyeljék
a körülöttük történő eseményeket és igyekezzék
azokat hasznukra fordítani, annál inkább,
mert hiszen a háboru következtében felmerülő
kiszámíthatatlan terhek tetemes részét nekik kell
majd viselniük és erre valahonnan fedezetet is
kell teremteniük. Csáki Ferenc.

Takarmánykamrák, malmok meghajtására, kasté-
lyok, tanyák villamos világitására, szivattyúk és
cséplőgépek hajtására. " Ipartelepek számára a
legmegbízhatóbb és legtökéletesebb üzemgép a

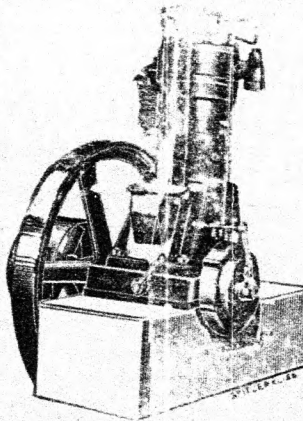
BRONS MOTOR

a legújabb Diesel-rendszerű magasnyomású nyersolajmotor.
4 HP-től kezdve minden nagyságban készül.

Prager Maschinenbau A.-G. (vornals Ruston, Bromovsky u. Ringhoffer)

bronsmotorgyárának gyártmánya!

FARAGÓ ANDOR OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
MŰSZAKI IRODÁJA
BUDAPEST, V. KERULET, VÉCSEY-UTCZA 2. SZÁM.
TELEFON 120-70.

Legegyszerűbb szerkezet.
Nincs előmelegítő lámpa.
Nincs gyújtógyújtó, sem gyújtócső.
Nincs villamos gyújtó.
Nincs vízbefecskenedés.
Nincs légszivattyú.
Nincs nyersolajszivattyú.
Nincs füst- és koromképződés.
Nincs hatósági ellenőrzés.
Nincs robbanás vagy tűzveszély.
Nincs elpiszkolódás.
Nincs üzemzavar.
Legolcsóbb üzem.
Legkevesebb fogyasztás.
Minden pillanatban indul.
Mindig üzembiztos.
Bárki kezelheti.

A szeszipar helyzete és a háboru.

Irta: Szilágyi Gyula dr.

A pénzügyminisztérium rendeletében lévő korlátozás első pillanatra úgy látszik, mintha a magyar mezőgazdasági szeszipar részéről áldozatot jelentene és ha tényleg az is volna — mint ahogy nem az —, ez elől a szeszipar épp úgy nem térhet ki, mint az ország bármely polgára sem. A veszélyeztetett haza érdeke mindenekelőtt való és az országnak minden polgára a boldogabb jövő reményébe vetett rendíthetetlen bizalommal hoz áldozatot.

Ha azonban a viszonyokat kissé mérlegeljük, akkor határozottan kijelenthetjük, hogy tulajdonképpen csak az állattenyésztés érdekében kell takarmányt beszerezni a moslék pótlására. A nyersanyag eladása révén ellenben oly haszonra tesz szert a szeszgyáros, melyet úgy takarmány, mint műtrágya beszerzésére fordíthat.

Mit jelent a miniszteri rendeletben levő korlátozás?

Az 1911/12. termelési időszakban Magyarország, Horvátország és Szlovénia szeszipara a pénzügyminisztérium által összeállított adatok alapján a következő nyersanyagokat dolgozta fel:

253,392 q árpát = 380,087 q zöld maláta,
2,534,659 q burgonyát,
1,373,904 q tengerit,
1,603,244 q répát,
17,488 q rozst,
6,896 q árpát,
209 q zabot,
479,389 q melászt,
309,008 q különféle anyagokat.

Miután az 1912/13. termelési év statisztikai adatai feldolgozva még nincsenek, számításaink alapjául vehetjük az 1911/12. termelési év adatait, amelyekből megállapíthatjuk, hogy mennyi burgonya és tengeri vonatik el a rendelet következtében a szeszipartól.

A rendelet értelmében a nagyipari gyárak tengerit és burgonyát nem dolgozhatnak fel szeszszé, míg ellenben a mezőgazdasági szeszfőzdék a burgonyának 80%-át és a tengerinek 50%-át dolgozhatják fel. Felmerül ezek után az a kérdés, vajjon a burgonyának és a tengerinek elvonása egyáltalában kárral jár-e a szesziparra nézve?

E kérdésre határozottan azt válaszolhatjuk, hogy a szesziparra kár nem fog háramlani azért, mert a jelenlegi magas burgonyaárak és tengeriárak mellett a két nyersanyag a jelen viszonyok között oly drága, hogy még a magas szeszárak mellett sem haszonhajtó azokból szeszt gyártani.

A rendkívüli viszonyok már most is előidézték azt, hogy a burgonya 100 kg.-kenti ára 10 korona, a tengeri ára pedig 19 korona. A keményítőtartalmu anyagok feldolgozásánál a cukrosításhoz szükséges árpa ára 22 korona 100 kg.-kenti. Ezzel ellentétben a répa árat maximálisan 3 koronával véve fel 100 kg.-kenti és a melászt 50% cukortartalom mellett 8 koronával véve fel, a következő táblázatban állítjuk össze a különböző szeszgyártási nyersanyagokból termelhető szesz mennyiségét, továbbá

a második táblázatban az 1 hl. szeszre eső nyersanyagok pénzértékét.

Nyersanyag	Ára 100 kg.-ként korona	Száni Irántart. Állagban (keményítő és cukor) %	Termelhető szesz literekben	Pénzértéke korona
Burgonya	10	18.0	10.8	
Tengeri	19	6.0	35.0	
Répa	3	15.0	8.7	
Melász	8	25.0	28.0	
1 hl. szeszre eső nyersanyag súlya kg.				
Burgonya	849			90.40
Árpa	25			
Tengeri	260			56.44
Árpa	25			
Répa	1111			33.33
Melász	360			28.80

E táblázatból kitűnik, hogy 1 hl. szeszre eső nyersanyag pénzértéke legkevesebb a melásznál 28.80 korona, ezután következik a répa, melynek összértéke 33.33 korona, azután pedig a tengeri, mely 56.44 koronát tesz ki, tehát megközelíti a nyersszesz jelenlegi árát. A burgonyából termelendő 1 hl. szesz nyersanyag pénzértéke már 90 koronára szökken fel úgy, hogy ebből szeszt előállítani csak veszteséggel lehet. Még 8 korona burgonyáért mellett is az 1 hl. szeszre eső nyersanyag pénzértéke 73.42 koronát tesz ki, tehát abból szeszt előállítani ilyen ár mellett nem lehet.

E számításokból minden kétséget kizárólag kitűnik, hogy tulajdonképpen a pénzügyminiszteri rendeletben oly intézkedésekre szorítja a szeszgyárosokat, melyeket rendelet nélkül minden számító gazdának meg kell tennie és ezáltal nemcsak hogy az élelem és takarmány olcsóbbodását segíti elő, hanem még jóval olcsóbban is termeli a szeszt. A pénzügyminisztériumi intézkedés szerint a tengeriben tekintélyes mennyiséget fog átengedni a szeszipar és a gazdák saját érdekeiket szolgálják akkor, midőn az idén minden burgonyát feldolgozó gyár nem a minisztériumi rendelet által megszabott 80%-ot, hanem ennél jóval csekélyebb mennyiséget fog feldolgozni, sőt még akkor is jobban jön ki, ha állatainak takarmányozását a moslék helyett más takarmányokkal pótolja.

Kötelessége minden szeszgyárosnak az, hogy a pénzügyminiszteri rendeletben megadott amag engedélyt, hogy 1914/15. évi termelési időszakban eltekint a szeszfőzdével kapcsolatos mezőgazdaságában nyert burgonya- és tengerikészlettől és e helyett szesztermelési célokra más gazdaságoktól szeszgyártásra alkalmas egyéb mezőgazdasági nyersanyagokat, különösen répát beszerezhet, mielőbb vegye igénybe, mert különben a szeszgyártást csak jelentékeny veszteséggel folytathatja.

Vegye igénybe a mezőgazdasági szeszipar a gyártáshoz megengedett pótlóanyagokat, a melászt is, mert tulajdonképpen ez a legolcsóbb szeszgyártási nyersanyag.

A meglévő szeszgyári berendezéssel gözőlőben feldolgozhatjuk a répát is, a melásznak feldolgozása pedig úgy répával, mint burgonyával vagy tengerivel keverve még könnyebb, amennyiben a melászt a cefrézőben vízzel hígítják, gyengén kénsavval megsavanyítják és gözőlő felfőzve lehűtés után a már 24 óráig erjedő keményítőtartalmu cefrével elerjesztik.

Együttal fel kell az érdekeltek figyelmét arra is hívnom, hogy a rendeletben nincs emelés téve a hibás, illetőleg romlott tengeri szesz dolgozásáról, pedig mint mindig, úgy az idén is lesz sok olyan romlott tengeri, melyet nem célszerű, illetve takarmányozási célra felhasználni, nem lehet és ilyen romlott tengeri egyenlő szeszgyártásra alkalmazható, mert a gözőlő által a romlott tengeriben levő baktériumok és mérgező anyagokat tönkreteszszük és ebből kitűnő moslékot nyerünk.

Nincs semmi kétség abban, hogy a pénzügyminisztérium a szeszipar iránt tanúsított érzékenység fogva a romlott tengerinek szeszszé való feldolgozása elé akadályt nem gördít.

Nem lesz felesleges még felemlítenem, hogy Németországban, hol állandóan burgonyafelesleg van, a szesztermelést 40%-kal csökkentették az 500 millió burgonyatermelés dacára és ennek következménye az, hogy a legutóbbi jegyzések szerint, midőn Magyarországon a burgonya ára már most 10 korona, szövetségesünknek annak ára 100 kg.-ként 5—6 marka között váltakozik és csak Berlinben emelkedett a burgonya ára akkor, midőn a vasuti teherforgalom akadályoztatása folytán nem szállíthattak elég burgonyát a piacra. A szárított burgonya ára pedig 9—10 marka között váltakozik, ami kétségtelen bizonyítéka annak, hogy Németországban a drágaság meggátolásának leghatalmasabb tényezője a nagy burgonyatermés.

A burgonya szárítása.

A szárítógépek közül legelterjedtebbek a hengerek. Az összes üzemben lévő szárítóberendezéseknek több mint háromnegyedrészét a szárítók ezen osztályába sorozható.

A hengerek fejlődése szinte összeesik a burgonyakonzerválás kérdésének fejlődésével, mivel főképpen burgonya szárítására használatnak. E szárítók nagymérvű elterjedésének lehet köszönni, hogy egyes országokban (főképp Németországban, Oroszországban stb.) igen jelentékeny mennyiségű burgonyát óvnak meg évenként az elromlástól.

Ezekből a szárítók közül kikerülő anyagot az ugynevezett burgonyapelyhet azonban nemcsak korlátlan eltarthatósága jellemzi, hanem egyúttal az a tulajdonsága is, hogy háziállataink számára elsőrangú abrakanyagot nyújt, sokkal értékesebbet, mint a nyers burgonya. A burgonyapelyhet igen egészséges takarmány, amit mindenféle háziállat szívesen fogyaszt s amely mindenkor egyforma minőségű. Betegségeket burgonyapelyhlyel való hizlalás esetén nem viszünk át az állatba, mivel a gözőlés és a magas hőmérséklet mellett való szárítás folytán a nyers burgonyában létező betegségek, illetőleg fertőző csirák elpusztulnak. A burgonyapelyhlyel való hizlalás mellett szőlő továbbá ennek az anyagnak könnyű emészthetősége is.

A burgonyapelyhet magas tápértéke annak gazdag szénhidrátartalmán alapszik. E szénhidrát itt leghatékonyabb formájában, t. i. keményítőliszt formájában szerepel. A szárított burgonya egész tömegének körülbelül 74%-a

SVÁJCI TENYÉSZÁLLATKIVITELI TÁRSASÁG

VAS LAJOS ÉS BLOCH CHARLES

Sürgőnycim: REPRODUCTOR BUDAPEST

BUDAPEST—COSSONAY (SVÁJC).

Telefon: József 33-36.

Központi iroda: BUDAPEST, IX, BORAROS-TER 2.

Tenyésztők és exportőrök!

Cossonayi kiviteli telepünkön állandó bő készlet legelsőrendű tejelő leszármazású tenyészbikákban és tehénekben. **Állandó behozatal**, bármely vasútállomásra bérmentes szállítással. **A szükségelt tenyészanyag a helyszínen is kiválasztható!** Angol hussertés és kosimportunkra előjegyzéseket elfogadunk.

Mérsékelt árak!

Legelsőrendű referenciák!

Alpesbérlek!

érdekeltek figyelmét még
rendeletben nincs emlí-
tegetve romlott tengeri fel-
t mindig, úgy az idén
t tengeri, melyet más
ozási célra felhasználni
romlott tengeri egyedül
zható, mert a gőzölés
ben levő baktériumokat
önkreteszszük és ebből

abban, hogy a pénzügy-
iránt tanusított érzé-
ngenernek szeszszé való
nem gördit.

hég felemlítenem, hogy
ndóan burgonyafelesleg
/o-kal csökkentették az
elés dacára és ennek
a legutóbbi jegyzések
szágon a burgonya ára
övetségesünkkel annak
márka között váltakozik
edett a burgonya ára
herforgalom akadályoz-
thattak elég burgonyát
gonya ára pedig 9—10
ami kétségtelen bizo-
netországban a drága-
talmasabb tényezője a

száritása.

legelterjedtebbek a
üzemben lévő szárító-
nt háromnegyedrésze
a sorozható.

ése szinte összeesik a
ésének fejlődésével,
száritására használtat-
tú elterjedésének lehet
országokban (főképp
országban stb.) igen
burgonyát óvnak meg

kikerülő anyagot az
et azonban nemcsak
ellemzi, hanem egy-
hogy háziállataink
armányt nyújt, sokkal
s burgonya. A bur-
ges takarmány, amit
en fogyaszt s amely
őségű. Betegségeket
vizálás esetén nem
el a gőzölés és a
való száritás folytán
betegségek, illetőleg
A burgonyapehely-
szól továbbá ennek
rthetősége is.

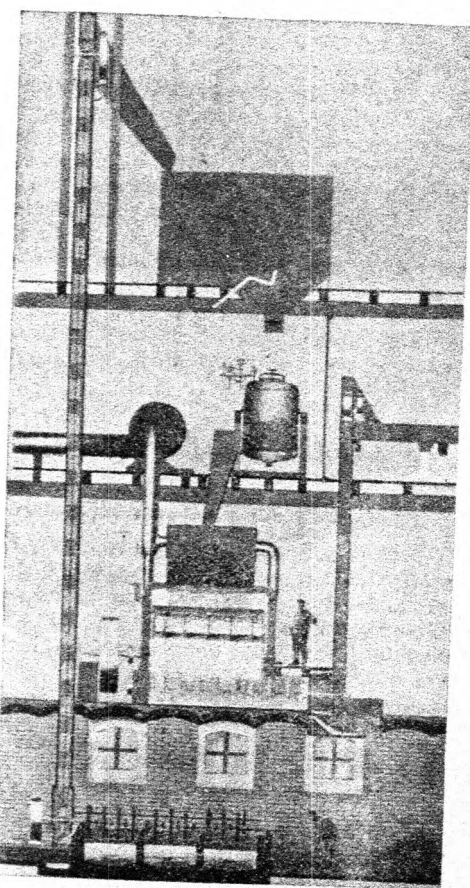
as tápértéke annak
alapszik. E szén-
formájában, t. i.
szerepel. A száritott
körülbelül 74%-a

SASÁG

Telefon:
Lózsóf 33-36.

ők!
Allandó
lyszinen is

ők!

245. ábra. Burgonyapehelygyár belső berendezése.

mely azokat pehelyalakra fölaprítja, lehűti és
a szitadob felé továbbítja. A szitadob a még
teljesen meg nem száradt anyagot leválasztja.
A száraz pehely ellenben egy elevátoremelő
juttatja a pehelyraktárba. Az elevátorból kieső
anyag vagy közvetlenül a zsákolóba jut, vagy

száritó szénhidrát, melyet háziállataink jól és
könnyen megemésztenek.

A hengerek száritókából kikerülő burgonyapehely
egynevezett száritott burgonyaszövetet emészt-
ősségre és tisztaságra nevez fölülmulja.

A burgonyapehely további feldolgozásra is
alkalmas. Szesz-, élesztő- és dextringyártásra
használható, megőrölve pedig a legjobb burgonya-
szövetet szolgáltatja. A burgonyaliszt igen hasznos
élesztő a kenyérhez. Izletessé, könnyen emészt-
hetővé és huzamosabb ideig friss állapotban
tarthatóvá teszi a kenyeret. A burgonyaliszt
konfekták cukrászdákban és a konyhában egyéb
célokra is jól felhasználható.

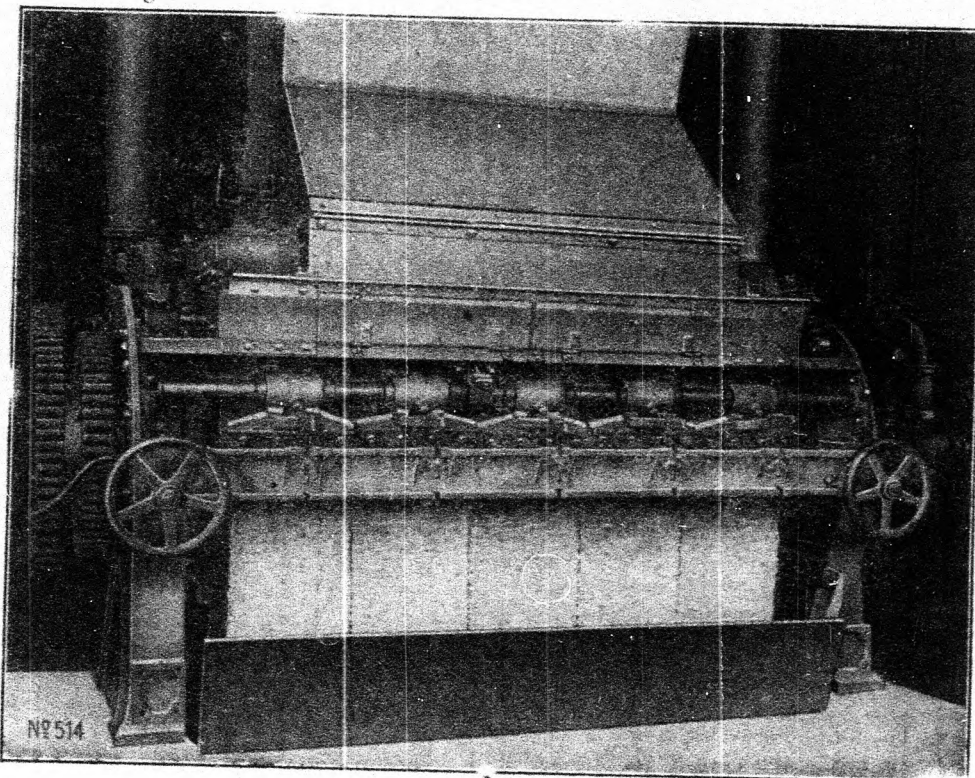
Az alatti 245. ábra kapcsán teszszük szemlél-
hetővé egy burgonyapehely-gyár belső beren-
dezését és működési módját. A nyers burgonyát
mindenekelőtt alapos mosás útján megszaba-
lítjuk a reátapadt mindennemű piszoktól. Az e
célra szolgáló mosóberendezést rendszerint a
burgonyapehely-gyár pincéjében, tehát a bur-
gonya raktározási helyének közelében szokás
elrendezni. A burgonyamosóból a megtisztított
burgonyát egy elevátor emeli a gyárépület leg-
felső részén, rendszerint a padlásra elhelyezett
tartószekrénybe, ahonnan vagy közvetlenül, vagy
pedig egy szállítócsiga közvetítésével az egy-
nevezett burgonyagőzölőbe kerül. A 245. ábrán
feltüntetett gőzölő közvetlenül a tartószekrény
alatt van elrendezve és így a burgonya egy
elzárható nyíláson keresztül a gőzölőbe bele-
ejthető.

A gőzölőben a burgonyát puhára főzzük. A
főzés folytán a keményítősejtek megduzzadnak
és fölhasadnak. Az ekként előkészített burgonya
kerül a tulajdonképpeni száritógépre, melyen
a száritást a gőzzel fűtött hengerek közvetítik.
A száritott burgonya széles fehér szalagok
alakjában hagyja el a száritógépet. Ezen szala-
gok a gép alatt elhelyezett szállítócsigába esnek,

pedig egy pneumatikus szállítószerszék útján
a raktár padlóján lesz elosztva.

A száritótelep lelkét a száritógép képezi. A heng-
gerszáritók legelterjedtebb alakját a 246. és 247.
ábrák tüntetik föl. A 246. ábra a gép oldalnézetét,

gok alkalmazása által az élesztés elesik és fölös
legessé válnak az e célra azelőtt használt
különleges köszörűgépek is. A száritás közben
a hengerek fölött és alatt keletkező gőzöket
ventilátorok szívják le. Az új száritókészülékek-

246. ábra. Kéthengerű száritógép oldalnézete.

a 247. ábra pedig annak vázlatos keresztmetszetét
ábrázolja.

A gőzölt burgonya (egészben, nem aprítva) a
gép felső részén elrendezett töltőszekrénybe
kerül, ahonnan egy vezetőszerkezet juttatja azt
a taposó-, illetőleg elosztószerkezethez. Ezen
szerkezetek biztosítják a burgonyának a száritó-
hengerekre való automatikus és egyenletes hozzá-
vezetését. A pépszerű anyaggá összetaposott
burgonyát egy alternatív (ide-oda) mozgást végző
elosztómű keni egyenletesen a hengerekre, még
pedig olyképpen, hogy a száritás folyamán kelet-
kező vízgőzöknek fölfelé szabad utat enged.

A készülék legfontosabb része a két száritó-
henger (h). A hengerek speciális kemény önt-
vényből készülnek, felületük pedig simára van
csiszolva, mialtal a száritott anyagnak a hen-
gerekről való leválasztása nehézség nélkül esz-
közölhető.

A hengereknek különleges csapágyazásuk van,
ugy hogy azoknak könnyű járása biztosítva
legyen. Egyes gyárak a főhengereken kívül egy-
nevezett simítóhengereket (s) is alkalmaznak,
még pedig a főhengerek alatt. Ezek a simító-
hengerek rugós csapágyakban nyugszanak és a
főhengerekre rákent burgonyamassza felületét
simítják és a réteg vastagságát egyenletessé
teszik. Ezzel egyúttal azt is elérik, hogy a száritó-
hengerekről lekerülő anyag egész tömegében
egyenletesen száraz. A régebbi ilyenmű henger-
száritóknak az a hátránya, hogy a burgonya a
hengerek egyes helyein tulszáritás miatt meg-
barnult, más helyein pedig nedves maradt, a
simítóhengerek alkalmazásával elkerülhetővé vált.

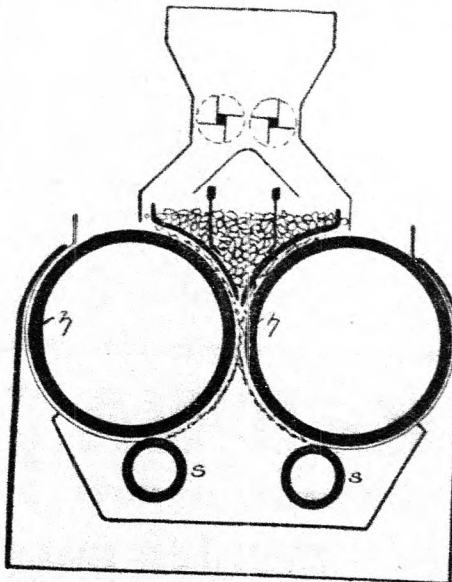
A simítóhengerek alkalmazásával továbbá
elérték a főhengerek közti hézag nagyobbítását
is. Ezzel egyúttal egyrészt a főhengerek járá-
sának könnyítése, másrészt a gép teljesítményé-
nek növelése is. A szélesebb hézag folytán
ugyanis a főhengerekre kent burgonyaréteg
vastagsága nagyobbodott és így a száritó
hatása is emelkedett.

A száraz anyagnak a főhengerekről való le-
választása vékony acélszalagok segítségével tör-
ténik. Azelőtt e célra késeket használtak, ame-
lyeket időnként élesíteni kellett. Az acélszala-

nél gőzöknek a száritóhelyiségekbe való jutását
ilyképpen teljesen ki lehet küszöbölni.

Ujabb időben egyes cégek eltérőleg a fent
ismertetett szerkezettől egy száritóhengeres ki-
viteli gépeket hoztak piacra. E gépek szerkesz-
tésénél abból a törekvésből indultak ki, hogy
oly gépet teremtsenek, melynél idegen testek
(kő- és vasdarabok) karos behatását elkerülik.
A 248. ábra egy ily egyhengeres száritógép
képét mutatja.

A töltőszekrény e gépnél a henger fölött
oldalvást van elrendezve. A burgonya közé
esetleg keverődő idegen testek (kő- és vasdara-
bok) a szekrény alján gyűlnek össze és onnan

247. ábra. Kéthengerű száritó keresztmetszete.

oldalt elrendezett nyílásokon keresztül üzem
közben is eltávolíthatók. A száritóhenger meg-
sérülésének ily módon elejét lehet venni.

A zuzóműben keletkező törött burgonyát
kisebb simítóhengerek kenik a száritóhengerre.

val vagy készpénz-
meg, hogy a fenti
nyelvi-k 20%-kal
sík, illetve a helyi
készpenzben k fi-
zatnak kellő súlyt
a eselédrtő gaz-
ette. Elhatározta,
vezetősek útján
ertesíti s hogy az
hoz azon kérelem-
s piaszok meg-
komoly ó s súlyos
vel, hasson oda,
aránylletékes, már
let ig. választmá-
vezekdjék. Kimon-
ar Szőlősgazdák
ta értelmében a
nyhoz oly érte-
eg részére törté-
st a gazdák nál.
igényvételével
tudomásul veszi,
ernek vonatkozó
itkari hivatala a
k es gazdasági
pósi ipari- és
munkaerőknek a
lyezést keresett
pl. A hadba-
gyűjtést
edénye 1615

gyesület Ivánka
mellett tartotta
nyai gyűlését,
a bortermele-
rokat a Vörös-
ve a hontvár-
nak. A hadba-
hátramaradt
zadaközönséget,
tán is segít-
anyagi körülm-
nyuhat az
akást engedjen
állás- és köz-
lyben tudatja,
olák kötelező
rt a törvény-
tók" és elha-
zen tárgyban.
szükséges-
határozta
zadaközön-

reből.

lök alatt.
helyzetet
érzékenyen
lik, azonban
nyelveket kis-
célutatos

Cseledeink munkabíró részét elvitték. Ezeknek
alátagjait szívesen tartjuk, hiszen ez köte-
ességünk. Az állam azonban segítségére jöhetne
gazdáknak s épp úgy, mint más hadbavonul-
k hozzátartozóit, segíthetné a cseledek család-
tagjait is. Nálam pl. ez az összeg évi 12—14,000
koronára rug. Ezt a mostani termés nem bírja
meg.

Hangoztatják, hogy a terményárak maximumát
meg kell állapítani. Ez csupán a gazdák ellen
rányul, mert pl. a városok szabályozzák a nyers-
termények árát és sokszor olyan olcsó árakat
szabnak, ami lehetetlen. Pl. a tojás 5 fillér. A
fej 24 fillér stb. Ezek az árak békében sem
tezték s az eredmény a passzív rezisztencia
és ma a városok nem kapnak tojást, tejet.
Helyes, hogy a terményárakat szabályozzák, de
ki gondol arra, hogy a bankok ne szedjenek
12—14%-ot. Vagy ezek olyan kiváltságos intéz-
mények, hogy 4% osztalékkal nem érhetik be.
Előre is látom, hogy 6% osztalék s 6%-nak
megfelelő tartalékalapemelés lesz a vége ennek.
Tessék a százalékot is szabályozni. 6% a hivata-
los ráta, 8%-nál magasabb százalékot ne szed-
hessenek semmi címen.

Eladtam 200 q zabot a kincstárnak katonai
célra 21.50 K.-ért. Közbe megállítják a vasutat
és nem tudok szállítani. Temérdek sürgönyváltás
után végre rendel a hadvezetőség 3 hét múltán
kocsit. Mikor szállítani akarok, sürgényt kapok,
hogy késedelmes szállítás miatt már nem veszik
át. Eladom a zabot 20 K.-ért a katonai szállí-
tónak, két nap múlva itt a kocsit.

Eladtam mintaalapján 600 q terményt a
kincstárnak. 200 q-t Kassán visszautasítanak.
Jóllehet a mintánál jobb volt a termés. Az
ide-oda szállítás 600 koronába és 3 napi uta-
zásba került.

Az elszállított termény kölesönzsákban volt
s kértem, őrítsék ki és adják vissza, vagy teljes
értékét (170 K.-t) térítsék meg. Megtérítettek
zákonként 60 fillért. A pénz hónapok múlva
jön meg.

Amit én szerzek be, az uzsoraáron kapható
csak. Nyersolajat pl. 32 K.-ért szállít egy
itteni cég.

Ezt a nyersolajat malomhajtásra használom.
Megjegyzem 1.60 K.-ért örölkünk, mert egy ked-
ves versenytárs így diktálja a vámat.

Jelentést tettem az iparfelügyelőnek, hogy
tegyen lépést a tisztességtelen verseny meg-
szüntetésére, ő kijelentette, hogy nincs mód-
jában.

Dolgozunk tehát veszteséggel, 32 koronás
(3-szoros ár) fűtőanyaggal, mert az irigy szomsz-
szédnek ez így tetszik.

Természetesen ő más uton vámolja a közön-
séget, ezen a téren azonban én nem követhem.
Hol van erre csak egy törvény is, amely
ez ellen megvéd?

Szomszédomban katonaság van. Egy szállító
1.80 K.-t kap a szénáért. Ő nagykegyesen 4 K.-t
fizet a termelőnek. A burgonyát nálunk 4
K.-jával fizetik, a fogyasztók Budapesten nem
bírák megfizetni az óriási nagy árakat.

A gazdaközönség vértelen mindennel szem-
ben s nincs hatóság, ahol baját meghallgatná.
Mire vége lesz a háborúnak, a gazdasági
romlás olyan szembetűnő lesz, hogy évekig sem
heverjük ki. Véleményem szerint nem a köz-

vetítő üzérkedő elemek jóléte virágoztatja fel a
hazát, hanem a megerősödött gazdasáradalom,
iparosostály és a megelégedett munkássereg.

A jótékonyaság is a gazdákat veszi legjobban
igénybe. Szívesen és erőnk feletti lelkesedéssel
teszünk ezt, de félek, hogy a végén a gazda-
osztály lesz az, aki segélyre szorul.

Még megjegyzem, az őszi vetésre igen jó idő
jár. Vetünk is temérdeket, szépek is a vetések,
de a betakarítás nem halad. Répa, burgonya,
tengeri még soká a földön lesz.

(Kisfántanya.) Szomjas Gusztáv.

Néhány szó a háborus idők gazdálkodásáról.

Az összes mezőgazdasági munkálatokat igye-
keznünk kell a háborus idők tartamára minél
egyszerűbbé tenni, amire különben a munkaerő
hiányai is rákényszerítenek. Ilymódon az őszi
vetésforgók beszüntetésével a fősulyt az őszi
buza és a rozs termelésére kell fordítanunk.
Nagy segítségünkre lehetnek e tekintetben a
vámegyei gazdasági egyesületek, a gazdakörök,
szövetkezetek, uradalmak, falusi hazafias olvasó-
körök s más ilyen közhasznú szervezetek azzal,
hogy a kiszáradt rábírák minél nagyobb-
arányu buza- és rozstermelésre. A talajművelés
terén, kellő munkaerő hiányában, tárcsázással
és boronálásokkal tökéletesítsük a hiányos talaj-
előkészítést. Minthogy pedig az őszi istálló-
trágyázása amúgy is alig vihető keresztül, leg-
alább a gyorsan oldható tápus műtrágyákkal
kell a szántóföldeket, ha már előbb nem is lehet,
ugy az őszzel, sőt hőmentes tél folyamán is
bőségesen ellátni. Evégből szuperfoszfátból leg-
alább 250—300 kilogrammot, 40%-os kálisóból
100—150 kilogrammot adunk. Utóbbiból annál
többet, minél homokosabb a talaj; agyagos,
nehéz talajon pedig a kálisó mellőzhető. Az
istállótrágya pótlásául az eddigi ehüsalétromozás
helyett, tekintve azt, hogy a Délamerikával való
hajóforgalom szünetel, a szuperfoszfát mellé hol-
danként 100—150 kg. kénsavas ammóniákat,*)
tehát honi gyártmányt alkalmazunk. Ez utóbbi
trágyaszert alkalmazása tavasz idején ajánlatosabb,
mikor is egyben gondot kell fordítanunk arra,
hogy őszi vetéseink alaposan meghengereztes-
senek. A műtrágyák sorából a szuperfoszfát és
a kálisó és a kénsavas ammóniák is, fejtrágya-
szerként alkalmazva, a gyengén áttelelt kalászos-
növényeknél rendkívül termésfokozó hatást tud
kifejtetni, amire nézve igen tanulságos kísérle-
teket tudott a debreceni m. kir. gazdasági aka-
démia vezetője, Kerpely Kálmán legutóbb a
Hajdúságban is felmutatni. Végül a jól meg-
trágyázott és hengerelt kalászosokat tavasszal,
egy héttel a hengerelés után vetési boronával
is kellően megjárjuk a sorok mentén.

A műtrágyák, lassan ugyan, de azért a hadi-
állapot tartama alatt mégis csak szállításra
kerülnek. A szállítás lebonyolításánál a meg-
rendelési sorrend a mérvadó, aki korán rendelt
szuperfoszfátot, az előbb is kapta azt kézhez,
de ha kénytelen is volt a gazda a később
érkezett műtrágyát fejtrágyaként a már kikelt
vetésekre alkalmazni, kárát nem vallja ennek,
mert a bőségesen fejtrágyozott vetések is meg-
hózzák a rendesnél 2—3 méterműszával maga-

*) A kiszáradó mennyiség a vetések, illetve a föld
minőségétől (erőállapottól) függ. Rovatvezető.

sabb termésüket, ami a jövő gazdasági év ked-
vező kialakulására mindenképp mélyreható jelen-
tőségű eredmény lesz. Gy. K.

LEVÉLSZEKRÉNY.

E rovatban csak a közérdekű kérdésekre adjuk meg
a választ, ezért tessék állandóan figyelemmel kísérni
a „Szerkesztői üzenetek”-et is.

A szerkesztőséghez csak a lap szellemi részére vonat-
kozó levelek intézendők, hirdetési, lapreklamálási,
címváltoztatási stb. ügyekben tessék egyenesen a
kiadóhivatalhoz fordulni.

Kik ojthatnak állatokat. 155. kérdés. Uradal-
munk a jövőben az állatojtásokat hazilag szeretné
végeztetni. Mely ojtások lennének azok, amelyek-
nek végzését a törvény a gazdáknak megengedi
és melyik rendelet az, amely ez engedélyt
körülírva lehetővé tenné a gazdáknak?

Felelet a 155. sz. kérdésre. Előcsirákat tartal-
mazó ojtóanyaggal csak azoknak szabad ojtani,
akiknek állatorvosi képesítésük van. Aki állat-
orvosi képesítés nélkül ilyen ojtóanyaggal ojt,
kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető
pénzbüntetéssel büntethető. (40905/1914. sz.
földm. min. rendelet.) Állatorvosi képesítés nél-
kül csupán gyógyító- és védőszérumokkal szabad
ojtani, ezzel is csak az illető tulajdonában lévő
illetőleg gondozása vagy felügyelete alatt álló
állatokat. Aki ilyen szérumot állatorvosi képesi-
tés nélkül olyan állaton alkalmaz, amely nem a
tulajdona, illetőleg, amely gondozása vagy fel-
ügyelete alatt nem áll, szintén kihágást követ
el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel
büntethető. Az állatorvosi képesítéshez nem
kötött szérumajtásokat is ajánlatos állatorvossal
végeztetni, mert az ilyen ojtásoknak nem meg-
felelő időben és módon, nem megfelelő adagban
stb. való alkalmazása nemcsak nem vezet ered-
ményre, de hiábavaló kiadást és nagy károsos-
kódást okozhat, ezért az ezuton való takarokos-
kodás nagyon megpooszulhatja magát. F. L.

Ló köhögése. 156. kérdés. Kiváló vemhes
kancám 4 hónap óta köhög. Ezidőszent a
szárazkeh semmi külső jele nem mutatkozik rajta.
Köhögése is rendszertelen, de leginkább reggel
és hámba fogva és inkább csak hűvösebb időben
köhint egyet-kettőt. Az itteni állatorvosok más
orvosságot nem ajánlottak, mint szénafőzettel
való párolást. Ez azonban a különben ideges
lónál keresztülvihetetlen. Mivel lehetne ezt a bajt
orvosolni? M. I.

Felelet a 156. sz. kérdésre. A köhögés jelent-
kezése főleg a reggeli órákban, valamint hűvö-
sebb időben, leginkább a köhögésnek hurutos
eredetűre, nevezetesen hörgő-, esetleg gégehurutra
vall. Sokkalta kevésbé valószínű a visszatérő
gégeideg kezdődő benuvása, amely tudvalevőleg
szintén okozhat köhögést; négy hónap alatt
ugyanis bizonyára már kifejlődött volna a benuvása
legszenbeszökőbb jele, a hörgősség. A kancsa
vemhessége nem engedi meg a légutakban ter-
melődő váladék felhígítását némely alkaloidok
(arekolin, apomorphin) bőr alá fecskendezésé-
vel, ennél fogva a toroktájékra, illetve a mell-
kasra alkalmazott Priessnitz-féle borogatásokon
kívül csupán a szalmiáksó (ammonium chlora-

HEUCKE A.
GŐZEKEGYÁR.

Budapesti műszaki irodája:
V., Csáky-utca 45/47. szám.
Telefon: 106—08. szám.

Saját pénzének ellensége,
ha mást használ, mint
Heucke-féle gőzekét
tulhevitővel!

tum) alkalmazására kell szorítkozni és a sóból félheti szünetek közbeiktatásával egy-egy héten át naponként kétszer 8 grammnyi mennyiséget az ivóvizben feloldva a lóval megitatni. Amennyiben a lucernából vagy más szénából évés közben por szállna fel, tanácsos volna azt közvetlenül az etetés előtt vízzel kissé megpermetezni és nyirkossá tenni. Sárgarépanak gyakori adása szintén előnyös lehet.

M. J. dr.

Az állattenyésztés jövedelme. 157. kérdés. Tehénészetemben a növendékállattartást beszüntettem s helyett a tehenek és a kocák számát emelem. Mily jövedelmet érhetek? A tejet szövetkezetben 10—16 fillérért adom el. Jó legelővel rendelkezem. A lefölözött tejet a sertések után értékesítem.

B. L.

Felelet a 157. sz. kérdésre. Hogy mily jövedelmi eredmények lennének elérhetőek abban az esetben, ha a tehenészet 50—60, a sertés-tenyésztés 25 darab kocára egyszeri, vagy kétszeri fiadztatás mellett egészítették ki, helytálló feleletet adni alig lehet. A tehenészet jövedelmessége 10—16 filléres, tehát átlag 13 filléres tejárak mellett csak 3000 literes tehenek beállítására és 20—25 q szalastakarmánynak holdanként való termelése által jövedelmezési a tehenészetben fekvő tőkéket 4%-kal. A sertés-tenyésztés pedig, kereskedelmi áru eladása mellett a fent jelzett viszonyokat figyelembe véve, 5—6% jövedelmet adhat. A tehenészet minden további 200 liter többtermelés, úgy literenként 2 filléres áremelkedés mellett, 1%-kal emeli a befektetett tőkék kamatozását.

O. J.

„Vadászszunk? Ne vadászszunk?”

írta: Gothard Sándor.

Ez a kérdés annyi oldalról volt eddig megvilágítva, hogy kár rá a nyomdapesték, már ami az elmúlt nyári és őszi vadászatot illeti.

Aki sárga kamásliba, tarka-barka ruhában flancolt a pályaudvarokon, meg autókon — nem jól tette.

Aki egészségi szempontból a puskát vállára akasztotta és e drága világban lőtt a családjának egy kis vadat — jól tette.

Aki kiment és a szegény sebesülteknek, a mi harci hőseinknek lőtt pár tucát foglyot, meg nyulat — azt áldja meg érte a magyarok Istene!

En teljesen Bárony István t. irótársam álláspontjára helyezkedem.

Szerény felfogásom szerint minden nemzet akkor érdemli meg a „nagy” jelzőt, ha a háború alatt polgári és üzleti életében lehetőség szerint megtudja közelíteni a békés idők életmódját. Ma ezt a legnagyobb mérvben Németországban tapasztaljuk. Azt mondják, a német nagy városok életmódja majdnem olyan, mint béke idején. Ez a legmagasabb kultúra és jól rendezett pénzügyi erők jele. Sajnos, nálunk bizony igen meglátni mindenütt, hogy nehéz háborús időket élünk. Fővárosunk, városaink és a legkisebb falu görnyed a háború súlya alatt.

Hazánk büszke lehet arra, amit a sebesült hősök és azok itthon maradt hozzátartozói érdekében produkál. A sebesült ápolás és gyors

segély ügye szállóigévé váltott. És ami bármily okból jelszó lesz e hazában, annak a dolognak nyert ügye van. En egy cseppet sem kételkedem abban, hogy nemesak lelkesítő cikkek folytán, de a magyar ember jó szíve sugallata folytán sebesült táborunk tömérdek vadhusban részesült és fog részesülni. Igen jól van ez így.

De most a téli vadászatok ideje következik és az ezer nyulak kérdésével kell foglalkozni. És ez egy nagy közéletmezési, sőt nemzetgazdasági tényező.

Itt teljesen félre kell tenni az érzelmi szempontokat és okosan kell eljárni. Nézetem szerint soha fontosabb dolog nem volt, mint éppen most, a téli nagy eredményre járó nyulavadászatok megtartása. Alig van más ország, ahol egy-egy vadászat ezerszám dönti a nyulat, mely hasonló volna hazánkhoz.

A mai viszonyok közt Isten őrizzen meg attól, hogy ezen vadászatok érzelmi, vagy hazafias szempontokból elhervadjanak.

Kérem kérem nagybírtokosainkat, főúrjainkat, tartsák meg nagy vadászataikat, mert annak elmaradása a huspácson nemesak érezhető volna, de valóságos nemzeti csapás volna.

Először vegyük a jótékonyt. Olvasatlan ezerszám fekvő nemzeti hőseink igazán óriási segítséget és számottevő szeretet ajándékot kaphatnak akkor is, ha e nagy vadászatok eredményének csak felét, vagy egyharmadát kapják meg. Ezt pedig mindenki odaadhatja.

A fennmaradó részt tessék csak nyugodtan eladni pénzért.

És ennek a pénzért eladott résznek nem kisebb szerepe lesz!

Mi sem természetesebb, minthogy a hadsereg óriási hussüksége miatt a husmarhafelhajtás akkora pl. Budapesten is, amekkora sohasem volt. Ennek a természetes következménye a husmarhaállomány rohamos esőkenése és a husárak várható tetemes emelkedése lesz.

Azt is tudjuk, hogy Budapesten és vidéki városainkban is egy óriási tömege a művelt elemeknek, majdnem az egész „lateiner” osztály, hazánk e dolgozó méhei már is inséggel küzd. Nyakra-főre csukják be az éttermeket, kávéházakat, mert nincs aki egyék bennük. Ezerszám csukják be az üzleteket, mert nincs aki vásároljon bennük.

A piacon azt látom, egy liba 9—10 korona, egy kiló hus 1 és 2 forint közt váltakozik.

Egy liba egy 5-tagú családnak két tal ételt ad, egy peccenyét és egy libaprólekot.

Ennek árán három nyulat, de okvetlen két nyulat veszek Budapesten. Két nyul négy tal étel, kétszer dereka, kétszer nyulprókölt az apróleka. Igen, mert ez mindig a legolcsóbb hus és még fogyasztási adó mentes.

Hát uraim! t. nagyvadásztársak, gondoljunk csak egyszer az éhező lateinerosztályra, a hivatalnokszeregre, az ügyvédekre, kik ma 3 korona bérért kénytelenek más szolgálatot vállalni, adjunk egy kis olcsó hus ezeknek is. És ez első sorban a nyul lehet.

Nézetem szerint tehát a kérdés így oldandó meg.

A nagy vadászatok megtartandók jobban, mint valaha!

Amibe a dáridók kerültek, adjuk a Vöröskeresztnek, gyorssegélyre stb.

Elégedjünk meg a mezőn egy bogrács gulyással, meg egy pohár jó borral, ez még kerül nem pazariás.

A leölt nyul harmadát, sőt felét adják a jótékony célra.

A többit adják el!

A székesfőváros gondoskodik róla, hogy az eladott rész méltányos áron jusson fogyasztó kezébe.

Ahogy limitálja a hus árát, szén árát, meg kell limitálni a vad árát is.

És ami lényeg, az a következő:

Nehéz idők előtt állunk, sőt a nehéz idők ezután következnek! Azt mondják, Magyar ország pénzügyminisztere ezt mondta egy nyul rokonának:

„Vigyázz, ha neked egy krajcárért túlkellene, de egy fillérért is kapsz annyit, amennyi nekem elég, végy egy fillérért és a másik fillért tedd felre, mert olyan idők következnek, mikor azt a fillért is elő kell venni!”

Budapesten óriási hűtőkamarák vannak. Gondoskodik róla a székesfőváros, hogy vadnagy kereskedőink ezeket nyullal megtöltsék. Tavaly állítólag 700.000—800.000 nyul volt ezekben. Ha lehet, kívánatos volna háromszor ennyit eltenni.

A földművelésügyi miniszter ur pedig csak egy kicsit módosítson a közjó érdekében a vadásztörvényen. Tudniillik a törvény azt mondja, a tilalmi időn túl (január 31.) egy hónapon belül nem szabad nyulat eladni.

Kötelezze a miniszter ur a fagyasztókamarába vásárló nagykereskedőt arra, hogy az összes beraktározott nyulak két hátulsó lábát fűzze át zsineggel, melynek két végét plombálja le az állami koronát magánviselő olomzárral. És az így jelzett millió nyulra adjon kivételt, hogy elárusítható legyen a tilalmi időben is, a fagyasztott nyul mindaddig, míg a husinség e rendelkezés fenntartását szükségessé teszi.

Ha a nagykereskedő így értékesítheti nyulát és nem kell neki százezrekre menő nyulat a jövő idényig fagyasztva tartani, akkor meg fogjuk tölteni a budapesti hűtőházakat és lesz millió nyulunk raktáron, de azt előbb meg kell lőni.

És kérem meg kell lőni, mert ez nemzetgazdasági kincs lesz és jótékonykapság koptató közpénzosztályunk részére, mely pénzért vesz hus, de mely méreg drágán a hus megvevni nem tudja már most sem!

Nem tudom mit szól e nézetemhez a t. közvélemény. Lehet, hogy követ dobnak rám, de a lelkiismeretem oly nyugodt, hogy szívesen tartom a hátamat a legsúlyosabb kövek záporá elé is.

Kérem az itt elmondottakat jól megszívlelni és azután kritizálni.

Csupán annyit jegyzünk meg az elmondottakhoz, hogy a katonaságnak szőrmére is nagy szüksége van, ennek pedig egyik legolcsóbb és legbőségesebb anyagát a nyul adja. A Vöröskereszt-Egyesület tudvalevőleg gyűjtő mozgalmat indított a szőrmesükséglet biztosítása érdeké-

Beigazolandó, CATERPILLAR SZÁNTÓ-GÉPUNK
 hogy mily feltétlen bizalommal vagyunk a hazai viszonyoknak megfelelően tökéletesített 1914-es modellü abszolút üzembiztossága és minden talajra alkalmas volta iránt,
 hajlandók vagyunk komoly vételszándéku gazdaságoknak Caterpillar motoros szántókészletünket hosszabb időtartamu próbaszántásra szállítani.
 A galántal nemzetközi versenyen a CATERPILLAR érte el a legkedvezőbb szántási eredményt: a legrovidebb idő és a legcsakélyebb benzinfogyasztás mellett.
 Holt CATERPILLAR Company Vezérképviselő, Budapest, V. ker., Hold-utca 15. szám.

különösen a késő ősszel kezdődő nyul-
asztatok eredményeire és természetesen a
bőség adakozó készségére számít. (Szerk.)

Egy őszinte tanács.

Az a magától értetődő ellenszenv, mely
minden magyar emberben feltámadt az angolok
kémzékeny háborús szereplése következtében.
Képtelenül kellett, hogy kiterjedjen az angol
eredetű mezőgazdasági gépekre is, melynek
természetszerű következménye nem lehet más,
mint az, hogy ezentúl angol gépet nem ereszt-
ünk be mezőgazdaságunk üzemi körébe.

Ez eddig helyes és így is kell lennie. De
nem helyes az, hogy ha ezzel a kétségtelenül
kétségtelenül a magyar gazdaközönség
közvetlen mezőgazdasági gépipari működéseket is
ajánl, melyeket eddig a magyar gazdaközönség
eggyel „angol” neve miatt, különösen kedvelt és
különös előnyökben részesített.

Embereket lehet agyonütni — eszméket nem!
És ha az az eszme angol eredetű, vagy még
ma is angol neve van, ezt elpusztítani akarni
eggyel annyit érne, mint lebunkózni az angol
telivért, félvért, az angol sertést, mert angol
származású.

Legyünk csak egy kicsit higgadtak ebben az
izgalmas életben és nézzünk vissza a múltba,
lassunk valamivel előbbre a jelenéll!

Vajjon nem lenne-e tiszta bolondság például
néhány közművet — hazánk legnagyobb
és legszebben berendezett, sokezer jó magyar
munkásnak biztos kenyeret adó mezőgazdasági
gépgyári iparvállalatát csak azért, mert angol
társaságé van, de angol társaságé nincs — mel-
lőzni?

Vajjon nem volna-e megfontolatlanság, azért
mert néhány államférfi belevitte hazáját egy
kalmárháborúba, most nekünk magyar gazdáknak
egyszerűen kilökni azt az angol eszmét, mely
hozzánk behoza már akkor, mikor mi még nem
is eszméltünk, a magyar mezőgazdaság legerő-
sebb biztosító támaszát — a gépet!

Vajjon Kuhné — a magyar mezőgazdasági
gépipar atyamestere, kinek neve fogalomná vált
közöttünk — tán magyarnak jött be? Talán
Nicholsonék nem voltak-e az elsők között, akik
megmutatták a magyar gazdáknak, hogyan lehet
géppel vetni, csépelni? És Fowler, Mc. Laren
nem tanították-e meg a magyar gazdát géppel
szántani?

Ne a nevet nézzük mezőgazdasági gépeinken,
hanem a jószágot. Jó gépeket követelünk! Aztán
nézzünk utána, hogy ezek a gépek tényleg magyar
gyártmányúak-e?

Még lehet ezt tudni, hisz minden magyar
gazdának minden mezőgazdasági gépgyárba
szabad bemenete van és ha éppen akarja ott
benn a gyárban választhatja ki magának azt,
amit akar.

Oda menjünk be s akkor majd meglátjuk,
hogy az az angol cégér, ma már alig egy-két
gép kivételével, hála Istennek, nálunk csak
„fogalom”, olyan, mint az angol posztó, amit
Zsolnán szőttek.

Ne engedje tehát a magyar gazdaközönség
magát befolyásoltatni s ne riadjon vissza ki-
röbált s jó magyar gyártmányú gépek vásár-

lásától, ha ezek idegen elnevezésűek is. Ezt a
körülményt a konkurrenciá igyekszik kihasz-
nálni, de a józanul ítélő gazda nem a névre,
hanem a gépre néz.

ifj. Spozon Pál
gazd. akad. tanár.

A műtrágyák beszerzése.

Műtrágyák használata nélkül a modern mező-
gazdaság el sem képzelhető. Hogy a monarchia
jövőévi termésében lényeges hanyatlás ne
mutatkozzék, szükséges mindenütt, ahol mű-
trágyát eddig is alkalmaztak, most ősszel és
a jövő tavasszal is használni. Nemesak egyesek-
nek, hanem magának az államnak is érdeke,
hogy a lakosság kenyérrel, az állat takarmány-
nyal kellő mennyiségben el legyen látva és
ezért minden egyes gazda törekedjék, amennyire
a viszonyok engedik, a műtrágyák beszerzésére.

Az egyes trágyaanyagokat illetően most még
nem lehet tiszta képet alkotni arról, hogy a
szállítási viszonyok hogyan fognak alakulni.
Kainit és kálisót megfelelő mennyiségben fog-
nak rendelkezésünkre állani, noha elsősorban a
németországi gazdák fedezik szükségleteiket.
A foszforsavas trágyák közül a thomassalakliszt,
szuperfoszfát és csontliszt áll rendelkezésünkre.
A magyar mezőgazdáknak belföldi áruval való
ellátását tehát semmi sem akadályozza. Ami
végül a nitrogéntrágyákat illeti, az oroszánrészt
chilisalétróm alakjában kerül a piacra. Második
helyen a kén-savas ammóniák áll, harmadik
helyen méz-nitrogén és végül a norvég-salétróm.

Ha a chilisalétrómkészletek kiapadnak, új
mennyiségek behozatala mindaddig lehetetlen,
míg a világháború tart és ezért föltétlenül a
többi nitrogéntrágyához kell folyamodnunk.
Tudvalevő, hogy a termés mennyisége főleg a
talaj nitrogéntartalmától, tehát a nitrogén-
trágyázástól függ. Ez részben örvendetes jelen-
ség, mert a gazdáknak legalább alkalmuk nyílik
arra, hogy a belföldi nitrogéntrágyáknak; mint
pl. a kén-savas ammóniáknak és a méz-nitrogén-
nek hatását megismerjék és ezeknek a műtrágyák-
nak alkalmazását a belföldi mezőgazdaságban
terjeszték. Ausztria-Magyarország ma 3—4-szer
annyit használ el chilisalétróm alakjában, mint
az összes más nitrogéntrágyából együttvéve. Ez
a körülmény nem a legkedvezőbb, mert tudva-
levőleg a nitrogéntrágyák hatás tekintetében
nem különböznek és így természetesen a belföldieket
kellene előnyben részesíteni. Akár-
hogy is van, figyelmeztetjük a gazdákat,
hogy a salétróm nem az egyedüli műtrágya
és mással könnyen helyettesíthetjük.

Különben a gazda ezáltal nem fog veszíteni,
sőt ellenkezőleg, nyerni fog, nevezetesen a méz-
nitrogén használata által, mert a méz-nitrogén
jóval olcsóbb, mint minden más vízben oldható
műtrágya és azonkívül nagymennyiségű meszet
is tartalmaz. A méz-nitrogént illetően arra
utalhatunk, hogy használata hasonló a kén-
savas ammóniához. A méz-nitrogén egyhar-
mada vagy fele késő ősszel, lehetőleg több
nappal a vetés előtt elhintendő és az így
elszört trágyát kapáljuk vagy boronáljuk alá,
a megmaradt trágyamennyiségnek másik felét
pedig tavasszal a növényzet ébredése előtt szór-
juk ki és a földet boronáljuk meg. Réteken az

egész mennyiséget egyszerre lehet adni a föld-
nek, vagy késő ősszel, vagy kora tavasszal,
tehát a növényzet alvása idején.

Ha a vetés idején a méz-nitrogén talán késés-
sel érkezne meg és így a kiszórása már lehe-
tetlen volna, akkor az egész trágyaanyagot
(120—150 kg.-ot hektáronként) egyszerre lehet
elhinteni tavasszal. Ugyanez vonatkozik a káli-
és foszforsavas trágyákra, figyelembe véve, hogy
a méz-nitrogént kálisóval és thomassalakliszttel
keverve is ki lehet szórni, míg szuperfoszfáttal
használva a két műtrágyának a kiszórása között
több napi időköznek kell lennie.

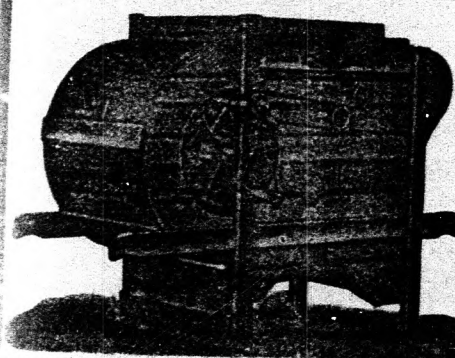
(Lipschütz.)

H. dr.

A Magyar Gazdaszövetség gyűlése.

A Magyar Gazdaszövetség igazgató-választ-
mányja Darányi Ignác elnöklésével tartott gyű-
lésén Bernát István igazgató jeletést tett a
Szövetségnek a moratórium tárgyában kifejtett
állásfoglalásáról, melynek tudomásul vétele után
Schandl Károly dr. bejelentette, hogy a szövet-
ség felterjesztést intézett a kormányhoz a műtrágya
és takarmányfelék kedvezményes vasúti szállítása
érdekében. A földművelésügyi miniszter a kért
nagyon méltányosnak találta és megígérte, hogy
saját hatáskörében kezdeményező lépést fog
tenni a kérelem teljesítése érdekében. Előadó
utal arra, hogy úgy Németországban, mint
Ausztriában a mezőgazdasági gépeket és gép-
részeket díjmentesen szállítják a vasutak. Kívá-
natos, hogy a Magyar Gazdaszövetség is legyen
ilyen irányban lépéseket. Bujanovics Sándor,
Zichy Tivadar gróf és Darányi Ignác felszólalása
után a választmány elhatározta, hogy az előadói
javaslat értelmében felterjesztést intéz a kormány-
hoz, kérvén, hogy a gazdatársadalom ily irányú
kivánalmát a katonai érdekek sérelme nélkül
lehetőleg teljesítse. Tudomásul vette a választ-
mány, hogy a szövetség felterjesztést intézett
annak idején a kormányhoz, hogy a gazdáknak
adótarozások után ne kellesen késedelmi kamatot
fizetni, majd több új tag felvétele után a szövet-
séghez intézett átiratokat vették tudomásul.

Darányi Ignác elnök bejelentette ezután,
hogy a kormány a gabonavámokat ideiglenesen
felfüggesztette. Szólt annak hangoztatásával,
hogy a gazdaközönség minden áldozatra kész a
hadjárat sikere érdekében, nem kifogásolja a
gabonavámok felfüggesztését a jelen helyzetben.
Egyébként szerinte a fogyasztás szempontjából
sokat a vámfelfüggesztéstől nem lehet remélni.
Mátfelől tagadhatatlan, hogy ez bizonyos rést üt
a vámvédelmi rendszeren. Kívánatos volna, ha
a felfüggesztés ideje alatti behozatalról statisztikai
adatokat gyűjtenének. Véleménye szerint
különben a behozatal nagyon minimális lesz.
Dessewffy Aurél gróf aggódik, hogy nem lesz
minimális a behozatal. Ohajtja, hogy ne csak a
statisztikai adatokat gyűjtsék, hanem a behozat-
alt is tegyék havonként közzé, hogy a gazdák
a jövőévi termés előkészítése szempontjából
minden tekintetben tájékozva legyenek a gabona-
készletekről. Osetrolucsky Miklós hozzájárul az
elhangzott felszólalásokhoz és egy olyan szervezet
létesítését sürgeti, amelyben a gazdatársadalom
vezetői helyet foglalnának. Ezt a szervezetet a
kormánynak minden egyes esetben meg kellene

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „Kalmár”-rostát
sziveskedjék árjegyzéket kérni, amelylyel több oldalú
anyagilag és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.
KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely
Vezérköpviselő: A M. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉROGYNÖKSÉGE, BUDAPEST, V. VÁGZI-KORUT 32.

hallgatnia, midőn a gazdatársadalmi érdekeket érintő kérdésekről van szó. *Rubinek* Gyula mindenben csatlakozik *Dessewffy* Aurél gróf felszólalásához. Utalván arra, hogy Németországban a gabonavámok felfüggesztése után a buza ára nem csökkent, hanem ellenkezőleg emelkedett, megállapítja, hogy a vámfelfüggesztésnek hatása nálunk sem lesz. Az árak a régiak maradnak, mert gyakorlati jelentősége a vámok felfüggesztésének a búzánál és rozsnál nincs. Romániának nincs kiviteli feleslege. Buzatermése majdnem fele a tavalyinak és ha be is enged hozni búzát, erre a célra csak kontingentált mennyiséget engedélyezhet. Svájcban és Olaszországban át szintén nagyon kevés behozatalra számíthatunk. A kormányhoz intézendő felterjesztésben ki kell fejezni tehát, hogy a gazdatársadalom hozzájárul a vámok felfüggesztéséhez, azonban kívánatosnak tartja, hogy amennyiben a háború a vámfelfüggesztés határideje előtt befejeződjön s a statisztikai adatok azt igazolják, hogy a behozatal a jövő évre várható termés áralakulását befolyásolja, akkor állítsák vissza azonnal a vámokat. Mivel a mai viszonyok között szóba kerülhet a buza- és lisztárak fix megállapításának a kérdése is s mivel ebben kérdésben okvetlenül kívánatos, hogy a gazdatársadalom véleményét meghallgassák, kérni kell a kormánytól, hogy a földművelésügyi minisztérium kebelében szervezett Országos Gazdasági Bizottságban a gazdatársadalom is állandó képviselőt nyerjen s ha ez nem lehetséges, kérni kell, hogy a gazdatársadalmi szervezetek által sürgősen megalkotandó bizottság véleményét a fenti kérdésekben okvetlenül kikérjék. *Darányi* Ignác, *Bujanovics* Sándor és *Zichy* Tivadar gróf megjegyzései után a választmány kimondotta: „hogy a magyar gazdaközönség semmi áldozattól sem riad vissza, mely a hadjárat sikerét biztosítani és előmozdítani alkalmas. Amár ma is az a meggyőződése, hogy ezen kivételes intézkedés vámpolitikai helyzetünket nehezíti, anélkül, hogy a vám felfüggesztéséhez kötött remények valóra váltását biztosítaná, a jelen stádiumban a vám felfüggesztését kifogásolni nem kívánja. Tekintve azonban, hogy a gabonavámok felfüggesztése az 1914. évi II. t. c. alapján történt, az ebben foglalt felhatalmazás hatálya pedig csak folyó évi december 31-ig terjed, nem lehet kétségünk aziránt, hogy ezen időn túl a kormány Ausztriával szemben az ország kezét meg nem kötötte. De bármilyen is annak idején a megoldás az igazgató-választmány már most jelzi, hogy a hadjárat idején tulmenőleg a jövőévi termés áralakulását ily kivételes intézkedéssel befolyásolhatónak nem tartja. A gabonavám felfüggesztésének tartama alatt szükségesnek véli a választmány, hogy az idegen gabona behozataláról havonként pontos statisztikai kimutatások tétessenek közzé és szükségesnek tartja továbbá, hogy az ilyen életbevágó intézkedéseknél a kormány ezentúl a gazdatársadalmi testületeket annál inkább meghallgassa, mert a törvényhozás együtt nem léteben és a rendkívüli háborús viszonyokat tekintve, a gazdaközvélemény megnyilatkozására ezidő-szerint más mód nincsen.”

A szövetség ebben az értelemben felterjesztést intéz a kormányhoz,

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	
Az OMGE. közleményei	Oldal 2447
Egyről-másról	2447
A polgári lakosság élelméze a háború folyamán	2448
Tulajdások a sertésvásároknak	2449
A szeszpar helyzete és a háború	2450
A burgonya szárítása	2450
A gazdaközönség köréből	2452
Vadászszunk? Ne vadászszunk?	2454
Egy őszinte tanács	2455
A müttrágyák beszerzése	2455
A Magyar Gazdaszövetség gyűlése	2455
Gazdatársadalmi mozgalmak	2452
Levélsekrény	2453
Vegyesek	2456

Halálozás. — Rémhírek a spekuláció s olgálatában. — A jégkarak megtérítése. — Az állatfoglalom korlátozása. — A bácskai buzavetőmag. — Gyümölcs- és zöldségkonzervek a közlelmézésben. — A Budapesti Állatpenztár Részvénytársaság. — A gazdasági számtartás Németországban. — A nemes élesztőz alka mazás Erdélyben. — A cukorgyárosok adománya. — Védekezés a ragályok ellen. — A posta védekezése a kolera ellen. — Gyümölcsfacsémeléladás. — Almakiállítás. — A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete	Oldal 2456
Kereskedelem, tőzsde	2431
Szerkesztői üzenetek	2432

Halálozás. *Bellasi Baross* Pál kir. tanácsos, földbirtokos, az OMGE. tagja 75 éves korában hosszas szenvedés után október 13-án Budapesten elhunyt.

Rémhírek a spekuláció szolgálatában. A földművelésügyi miniszter értesülése szerint különösen a határszéli vármegyékben egyes lekiismeretlen üzerek különböző rémhírek terjesztésével igyekeztek a gazdaközönséget a magánvagyon biztonsága iránt való hitében megingatni és ezen az uton különösen a kisgazdák állatállományát potom áron összevásárolni. Ennek következtében a földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki, melynek végrehajtásaképpen a vármegyék alispánjai fehiták a járási tisztviselőket, hogy amennyiben a háborúval kapcsolatos rémhírek terjesztésével, illetve ezeknek a kihasználásával a gazdák anyagi érdekét veszélyeztető üzérkedés tudomásukra jut, azokat az egyéneket, akikről értesül, hogy a kedélyek felizgatására alkalmas koholt hírek terjesztésében segédkeznek, vagy azokat a gazdák anyagi károsodásával járó üzérkedés folytatására használják fel, megtörő eljárás alá vonják és a legszélesebb körben minden rendelkezésre álló eszközt és alkalmat használjanak fel arra nézve, hogy a gazdákat nyugodt munkálkodásuk folytatása érdekében a közállapotok rendezettsége és a magánvagyon biztonsága tekintetében megnyugtassák.

A jégkarak megtérítése. A Gazdák Biztosító Szövetkezete ezuton is értesíti üzletfeleit, hogy a jégkarak folyosítását megkezdte. A moratórium-rendelet 14 napi haladékot ad a biztosító intézeteknek a megállapított jégkarak kifizetésére. A szövetkezet azonban ezzel a haladékkal nem él, s a kártérítési összegeket esedékességük után azonnal kifizeti a károsultaknak. Ez a körülmény is azt bizonyítja, hogy a gazdatársadalomnak ez az altruisztikus alapon álló biztosító szervezete minden tekintetben életképes s a gazdaközönség a mostani nehéz viszonyok között is bizalommal fordulhat az intézményhez. Kívánatos, hogy a gazdák a jégbiztosítást minél korábban kössék meg. A háború okozta kivételes helyzet csak annyiban befolyásolta a jégüzletet, hogy mostanában minden biztosító intézet, így a szövetkezet is az *egész évi* biztosítási díjnak előre való megfizetését követeli, mert így írja elő a moratórium-rendelet és kártérítésre csak az tarthat igényt, aki biztosítási díjjal nincs hátralékban.

Az állatfoglalom korlátozása. Állatállományunk védelmére a kormány rendeletileg eltiltotta az üszőborjunak, a háromévesnél fiatalabb üszőknek és hasas tehéneknek vasuton való szállítását és a kényszervágásoktól eltekintve, levágását. Az alispáni hivatal (törvényhatósági joggal felruházott város polgármestere)

1. azon községre (városra) nézve, ahol a közvágóhidon az 1913. évben 250 drb szarvasmarhánál kevesebbet vágtak le, ha ezt a helyi fogyasztás kielégítése szükségessé teszi, határozatlan időre felmentést adhat a rendeletnek a levágásra vonatkozó tilalma alól;

2. azoknak, akik gazdasági célra és nem levágásra akarnak üszőborjot, háromévesnél fiatalabb üszőt és hasas-tehenet vasuton szállítani, annak a gazdasági felügyelőnek meghallgatásával, akinek működése területén a folyamodó gazdasága (telepe, istállója) van, esetéknként fölmentést adhat a szállítási tilalom alól;

3. az állandóan és rendszeresen tejszállításra foglalkozó tejgazdaságok tulajdonosainak a gazdasági felügyelő meghallgatásával az ilyen tehénészetekből származó üszőborjuk és tehének szállítására és levágására nézve a tilalom alól esetenként felmentést adhat. Egyuttal utasította a kormány a marharakodó-állomásokot és a vágóhidakon ellenőrzést teljesítő állatorvosokat, hogy a rendelet végrehajtására a legszigorúbban ügyeljenek.

A bácskai buzavetőmag. Az idei termésű bácskai buzavetőmag igen rosszul csirázik. Van 20—30 százalék csiraképeségű buza is. A legjobb csiraképeségű 70 százalék körül mozog. Ezért felkérte a Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület a kötelekébe tartozó gazdaköröket, hogy vetésre szánt buzavetőmagjukból száz szemet csiráztassanak elő. Ajánlatos a gyenge csiraképeségű mag helyett jobb csiraképeségűt vásárolni. Ha saját gyengébb csiraképeségű búzából vetnek a gazdák, ugy a csiraképeség arányában vessenek többet. A bácskaiak példájára ajánlatos lenne a vetőmag csiraképeségéről másutt is meggyőződni, nehogy a rossz csiraképeségű vetőmagból kikelő ritka vetéssel az ország jövőévi termését kockáztassuk.

Gyümölcs- és zöldségkonzervek a közlelmézésben. A földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a budapesti m. kir. kertészeti tanintézet, a budaörsi m. kir. Erzsébet királyné állami törzsgyümölcsös, a hajai m. kir. kertészegéd-iskola, az orosházi és putnoki kertgazdasági tanszék, a nagybányai m. kir. gyümölcsvédekezési kísérleti állomás, a tyeji m. kir. gyümölcsészeti telep, az összes állami faiskolák és kertészeti telepek, továbbá a m. kir. gazdasági akadémiák és földművesiskolák, a selmecbányai m. kir. erdészeti főiskola és az összes erdészeti szakiskolák igazgatóságához, hogy minden rendelkezésre álló módon buzdítsák a közönséget a gyümölcs- és zöldségkonzervek készítésére. Nem szükséges hangoztatni, hogy mennyire megkönnyíthetjük a tél folyamán a különben is több gondot és nehézséget okozó közlelmézt azzal, ha abba a gyümölcs- és zöldségkonzervek használatát beillesztjük. Az összes szakintézmények felszerelésében lévő bármely nagyságu és rendszerű valamennyi aszalokészülékkel az állam átengedi a közönségnek. Elsősorban a magánosok, de a lehetőség és a mutatókó szükség szerint esetleg egyes cégek is *díjtalanul* használatba vehetik ezeket a berendezéseket a jelentkezés sorrendjében. A konzerváláshoz szükséges tüzelő- s egyéb anyagot azok adják, akik ezt a kedvezményt igénybe veszik. A földművelésügyi miniszter fölcsólitotta az említett állami hivatalokat, hogy az érdeklődőknek tanácsot és utbaigazítást adjanak, az aszalásra jelentkezők terményeit pedig, ha nélkülözhető, s ily célra átengedhető személyzettel rendelkeznek, ennek utmutatásával és segédkezésével dolgoztassák fel. Kéri a miniszter a birtokosokat is, hogy nélkülözhető aszalokészületeiket bocsássák mások rendelkezésére. Egyébként a tüzhelyeken és sütőkemenékben is sok gyümölcs megaszalható.

A Budapesti Állatvásárpénztár Részvénytársaság igazgatósága (Budapest, IX., Marhavásártér) tekintettel arra a körülményre, hogy a gazdák igen sok kevés husu és gyenge minőségű szarvasmarhát hajtának fel a vásárra, elhatározta, hogy a hízalás előmozdítása céljából nagyobb mértékben folyosít előleget hízalásra beállított vagy beállítandó állatokra. Egyuttal elvállalja a hízott állatoknak értékesítését. Azok a gazdák akik elegendő takarmánnyal rendelkeznek és egyébként rendezett anyagi viszonyok között vannak, de a pénzüntézetek jelenlegi tartózkodása folytán nincsenek abban a helyzetben, hogy beállítani való marhákat szerezzenek be, a részvénytársaság előleget ad vagy kívánatra sovány állatokat ad rendelkezésükre.

Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület szózatot intézett az ország kertészettel foglalkozó polgárságához, melyben többek között a következőket mondja: Az Országos Magyar Kerté-

Egyesület, a békés munkára szövetkezett emberek egyesülete, nem nézi közömbösen azt a szegény és anyagi aldozatot, amelyet a mai ádázó, gyilkoló szelleme tagjaitól, ezek rokonaitól, barátaitól és a haza minden egyes polgárától érkezik: a segítségnyújtásban részt önjaját venni az egyesületünk is a maga anyagi módja szerint. Az egyesület választmányi ülésén az egyesület tagjai a lelkészekkel együtt a választmány elnöke, Pecz Armin felajánlotta díjtalanul a közönség beiterületén fekvő, tizenhét lakással rendelkező lakótelepet katolai kórháznak. A választmány ezt az önzetlen ajánlatot halálszerűen elfogadta, a legnagyobb készséggel járult hozzá ahhoz, hogy az egyesület adományozzon a maga anyagi módjából háromezer koronát az elnök által megjelölt helyiségek kórházi felszerelésére. Azonkívül a választmány kérő szóval fordult mind a saját egyesületi tagjaihoz, mind a kereszteseknek összes barátaihoz, hogy a most védelemre szoruló áldott földünk termékeiből juttassák a harcok viharában megsebesült, vagy küzdelemben elfáradt harcosainknak, valamint a gyámoltató nélkül maradt családoknak azt, ami békés időben vagy felesleges, vagy amiről most hátra kélt véreink iránt a soha nem viszonzható hála fejében le is kell mondanunk. A választmányunk e segítség nyújtására hajlandóknak a következőket ajánlja. Ma sokkal inkább, mint máskor, takarékoskodjunk az emberi élet megmentésére alkalmas termékekkel. Amit más évben, mint kerti felesleget és talán hasznavehetetlent is elhagytunk, vagy elpazaroltunk, most semmi se vesszen karba. A konyhakert utolsó petrezselyemgyökere, zöldség, a gyümölcsösök utolsó férges, vagy félig rothadt almája ma értékes kincs legyen! Szedjük fel és mentjük meg. Legődvösebbnek látszik, hogy ha az illető segítők a megmentett termékeket elsősorban közvetlenül azoknak juttatják, akik saját községükben, városukban segítségre szorulnak. Aki pedig nincs abban a helyzetben, hogy a földi termékeiből valamit ingyen engedjen át, azt arra kerjük, hogy természetnyét ne adja el szorítások kezébe és maga is érje be szerény munkáját, fáradságát megillető haszonnal. Aki nek akár ingyen akár pénzért átengedhető fölöslege van és mert maga nem tudja, hogy kinek ajánlja azt fel, az forduljon esetleg az Országos Magyar Kertészeti Egyesülethez (Budapest, IV., Sörház-u. 3. szám), amely, ha csak módja lesz rá, szívesen ad tanácsot a további teendőre. A költői szárnyalású szöveget herceg Esterházy Miklós elnök, Pecz Armin, Czobor László alelnök és Kelényi Imre dr. egy. ügyész írta alá.

Vegyünk korpát s ne adjuk el a gyapjút. Az abrakakarmányok, közöttük a korpa Németországba való szabad bevitelét engedélyezte a kormány. Bizonyos, hogy a korpa ára emelkedni fog, még pedig igen jelentékenyen s így eleve figyelmeztetjük gazdatársainkat, hogy korpaszükségletüket biztosítsák. A kormány égisze alatt megalakult gyapjukartellről legközelebb írunk, addig is figyelmeztetjük gazdatársainkat, hogy gyapjutermsüket előre el ne adják bármily kecsesgető árajánlat esetén sem.

A gazdasági számtartás Németországban. A keletporoszországi mezőgazdasági kamara ez évben hirdet harmadszor pályázatot gazdasági számviteli díjára. E díj kitűzésének célja a mezőgazdasági számvitelnek a kis- és középbirtokosok körében való népszerűsítése. Ezért a pályázaton csakis oly birtokosok vehetnek részt, kiknek földbirtoka a 100 hektárnál nem nagyobb és számvitelüket saját maguk vezetik. A díjak összege 500 márka.

Az igazfoghány enyhítése. A hiányzó igazfoghány a háborús idők gazdálkodását a legjobban sújtja. Ezeknek a nehézségeknek a leküzdésére a „Mittelungen der D. L. G.“ folyó évi 27. számában Bornemann dr. charlottenburgi

tanár a következőket ajánlja a gazdák figyelmébe:

1. Mialatt sürgős szántóföldi munkák folynak, kerüljünk el lehetőleg mindenféle egyéb fuvarozást. A répát, burgonyát stb. hordjuk össze és földeljük le kint a szántóföldön, hogy a messzire való fuvarozással fogataink sok időt ne töltsenek.

2. A termények betakarításánál, trágyahordásnál váltott szekerekkel dolgoztassunk.

3. A mezei vasutak kiterjedt alkalmazásával is nagyban csökkentjük az iga-erőszükségletet. Az építőiparban ezidőszakra használatban nem levő mezei vasutanyagokat a mezőgazdaság szolgálatába kellene adni.

4. A termékeket, ha lehet, teherautomobillal szállítsuk a vasutállomásra. A bajor postaigazgatóság évek óta fuvaroztat a falusi gazdaságokból a vasuti állomásokra. Ez a berendezkedés nagyon jól bevált, érdemes lenne ezzel a kérdéssel nálunk is foglalkozni.

5. A talajelőkészítésnél alkalmazkodnunk kell a rendelkezésre álló iga-erőhöz, illetőleg munkaidőhöz. Burgonya, répa után nem föltétlenül szükséges szántásba vetni, könnyebb és tisztább talajokon elégséges, ha pl. tárcsásporhanyítóval vagy egyéb hasonló munkát végző, de az ekénél föltétlenül gyorsabban dolgozó géppel készítjük elő vetés alá talajainkat. A cél ez évben kivételesen az legyen, hogy minél nagyobb területet tudjunk még ez évben gabonával bevetni.

6. A többtagu ekéknek vetőszántásra való alkalmazása által nemcsak iga-erőt, hanem emberi munkát is takarítunk meg.

7. A hizálással foglalkozó uradalmak a hizó állatok közül, tehenézzettel rendelkező gazdák a tehének közt találhatnak olyan fiatal, erős állatokat, amelyek igazásra alkalmasak.

8. Ahol a gazdaság fekvése szántógépek alkalmazását lehetővé teszi, ott igyekezzenek a gazdák vásárlás vagy bérlet útján, esetleg szövetkezeti úton szántógéphez jutni s a hiányzó iga-állatokat ily módon is pótolni.

A nemes élesztők alkalmazása Erdélyben. A Torda-arányosvármegyei Gazdasági Egyesület kérésére a m. kir. szőlészeti kísérleti állomás háromféle, összesen 20 adag fajélesztőt adott díjtalanul kísérleti célokra az egyesület szőlősgazda tagjainak. A kísérleteket a tagok az élesztőhöz csatolt utasítás szerint hajták végre. Az eredményekről az egyesület be fog számolni a kísérleti állomásnak. A kísérleti célokra engedélyezett élesztősejtek „Nagynyed 3“, „Tokaj 2“ és „Tokaj 22“ jelzésűek.

A cukorgyárosok adománya. A magyar cukorgyárosok országos egyesületének igazgató-választmányára ma Kuffler Károly báró elnöklésével gyűlést tartott, amelyen a cukoriparnak a háborús eseményekkel összefüggő különféle ügyeivel foglalkoztak. A választmány ezután elhatározta, hogy az egyesület a honvédelmi minisztérium hadsegítő bizottságának a sebesülteket ápoló kórházak céljára harmincezer kilogramm cukrot bocsát rendelkezésére: a harcstéren elesettek családtagjainak, valamint a háború következtében harcoképtelenné vált rokkantak segítésére száz-ezer koronát, az állástalan magánalkalmazottak támogatására pedig ezer koronát szavazott meg a választmány.

Védekezés a ragályok ellen. A ragályos kórok ellen való védekezésben ott, ahol a mai nyomorúságos pénzügyi viszonyok között költségesebb fertőtlenítési eszközöket beszerezni nem lehet, az ugynevezett formaldehidgázokkal való fertőtlenítés a legolcsóbb. Ezeknek a gázoknak az elpárolgatatására szolgál a hazai gyártmányú Hidroformal fertőtlenítőkészülék, mely könnyen és bárki által kezelhető. Mivel a fertőtlenítő helyiségen kívül állítandó fel, nagy előnye, hogy csupán a párolgatót csövet kell bedugni a fertőtlenítendő helyiségbe a kuleslyukon keresztül. A készülék kezelője a szerkezet működését könnyen ellenőrizheti tehát anélkül, hogy a formaldehid kellemetlen szagának a hatását éreznie kellene. A hidroformal fertőtlenítőkészülék egyedüli elárutási jogát a felaláló Bukovszky

György dr.-tól, Budapest székesfőváros fertőtlenítő intézetének igazgatójától a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete (Budapest, V., Alkotmány-u. 29. sz.) szerezte meg. Vidéken, különösen ott, ahol például sem megfelelő fertőtlenítő berendezés, sem kitanított fertőtlenítő kéznél nincs, a hidroformalkészülék megbecsülhetetlen. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete a közérdeket szem előtt tartva a készülékből jelenleg nagyobb készletet tart raktáron és a ragályok elleni védekezés módjait illetőleg szakemberei útján ügyegeknek, mint a hatóságoknak és a községeknek egyszerű levélbeli megkeresésre ingyenes azonnali kimerítő utbaigazítást ad.

A posta védekezése a kolera ellen. Azokon a területeken, ahol a kolera fellépését hatóságilag megállapították, a posta és távirtda vezérigazgatóság rendelete értelmében a postahivatalok a következő tárgyakat tartalmazó csomagokat szállításra nem vehetik fel: a) rongy, b) viselt ruha, használt agynemű és fehérenemű, c) használt kötelek és zsákok, d) friss vagy aszalt gyümölcs, zöldség és főzelékféle, e) hus, szalonna, zsír, kolbász és hurkacemű, kaviár, hal (kivéve ha konzerválva, bádogszelencében van elhelyezve), friss állati nyers bőr, f) tej- és tejtermékek (tejfél, vaj, sajt, túró, g) ócska vaszonba vagy más használt szövetbe göngyölt bármily értelmű küldemény. A levélpostai küldemények, a fenti tartalmu árucímek kivételével, semmiféle korlátozás alá nem esnek, mert ezek nem koleraforgó és terjesztő tárgyak. Azonban a levélesomagok burkolására használt anyagokat (papír, zsinór) rögtön el kell égetni.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete igazgató-sága ezer koronát szavazott meg a nemzeti munkapárt országos köre által felállítandó hadikórház céljára.

„Patkánin“ név alatt mai számunkban egy új patkányirtószernek forgalombahozataláról szól egy hirdetés. Ez irtószernek szerencsés feltalálója Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitány, kinek „Patkánin“ gyára van. Ez irtószernek tökéletességeért és teljesen biztos hatásáért jótállás vállaltatik.

Jó könyvek.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület karöltve a „Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársasággal könyvkiadó vállalatot tart fenn, melynek az a célja, hogy a gazdaközönséget jó és olcsó könyvekkel lássa el.

A kiadott könyveket gyakorlati gazdák számára írják olyan kiváló szerzők, akik együtt haladnak az élettel és a tudományjal. Különös tekintettel van a vállalat arra is, hogy ne terhelje meg az olvasókat elmélettel, miért is a szerzők csak azt adják elő, ami az élet tapasztalatain átszűrődött és helyesnek bizonyult. A gyakorlati iránynak és a takarékoság szempontjának betartása teszi lehetővé, hogy a könyvkiadó vállalat feltétlen megbízhatóságuk mellett könnyen érthető és olcsó könyveket bocsáthat az olvasóközönség rendelkezésére.

Az OMGE. könyvkiadóvállalatában a következő művek jelentek meg:

A „Köztelek Olcsó Könyvtára“ I—VI. évfolyamának 12 füzeté évfolyamonként 6 K. Ormándy János: *Gazd. egyszerű számtartás.* Füzve 12 korona. Kötve 14 korona. Groffits G.: *Gazdasági építész.* Füzve 10 korona, vászonba kötve 12 korona. Ormándy János: *Számtartási napló.* Vászonkötésben 6 K. Ormándy J. — Szilárd Ferenc dr.: *Jövedelemadóról szóló törvény* 8 korona. Campbell H. W. *Okszerű talajművelés.* Magyarra átdolgozta: K. Ruffly Pál, Füzve 3 K. 50 f., vászonkötésben 4 K. 50 f. Praznovszky Á.: *Dohánytermelés és kezeléstan.* II. kiad. Füzve 2 K., vászonkötésben 3 K. Károly Rezső: *Mezőgazdasági üzemenviszonyok és eredmények.* Füzve 9 K., vászonkötésben 10 K. Rodiczky Jenő dr.: *Die Biennzucht in der Nusschale* II. kiadás 1 K. 20 f. Cselkó István: *Szarvasmarhatenyésztés.* Füzve 7 K., vászonkötésben 8 K. Grabner Emil: *A gazdasági növények nemesítése.* Füzve 5 K., vászonkötésben 6 K. Szilárd Gyula: *Szőlőművelés és borgazdaság.* Vászonkötésben 10 K. Vantsó Gyula dr.: *A birtokos és gazdatiszt közötti jogviszony* 3 K. *Az új végrehajtási törvény.* Kérdés és feleletekben 50 f.

Kovács Imre: *A gyapju minősítése* 3 K. 50 f.
 Cselkó István: *Takarmányozás*. Kellner új elmélete alapján. Vászónkötésben 10 K. Sierbán János és Koerfer István dr.: *Tejgazdaság*. Fűzve 4 korona, vászonkötésben 5 korona.
 Kovácsi Béla és Monostory Károly: *A ló és tenyésztése* 12 K., vászonkötésben 15 K. Rodiczky Jenő dr.: *A magyar juhtenyésztés múltja és jelen irányiról*. Vászónkötésben 3 K. *A kecske tenyésztése és hasznvétele* 1 K 50 f. Molnár István: *A mezőgazdasági gyümölcstermés és értékesítés*. Vászónkötésben 5 K. Kardos Árpád: *Házi és udvarkertek berendezése*. Vászónkötésben 3 K. Péter Béla: *A vadon termő gyógynövények*. Fűzve 5 K. — Vászónkötésben 6 K. Tormay Béla: *Általános állattenyésztés*. Vászónkötésben 7 K. Hreblay Emil: *A baromfi hizlalása és a hizott baromfi értékesítése* 1 K. 50 f.

Hogy a megrendelést kényelmesebbé tegyük, alább mellékelünk egy megrendelési lapot, amely kivágva és borítékba téve, a „Patria” r.-t.-nak Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám küldendő.

MEGRENDÉLÉSI LAP.

Alulírott ezennel megrendelem az Országos Magyar Gazdasági Egyesület könyvkiadó vállalatában megjelent következő műveket, melyeknek árát egyidejűleg postautalványon küldöm.

Kérem postafordultával alantí címre következő könyveket küldeni:

A könyv neve: _____

_____ K.

_____ „

_____ „

_____ „

_____ „

Olvasható alkírdás: _____

Lakóhely: _____

Utolsó posta: _____

Csapadékeloszlás és hőmérséklet.
 (1914. október hó.)

Vidék	Normális havai eső mennyisége X/1-31.		Tenyésztési csapadékok X/1-31. milliméter		Csapadékos napok száma X/1-31.		Normális heti hőmérséklet C° X/8-14.		Tényleges heti hőmérséklet C° X/8-14.		Fagy
	Normális	Tényleges	Normális	Tényleges	Normális	Tényleges	Normális	Tényleges	Normális	Tényleges	
I. a	64	15	5	11.7	5.6						Hegyi vidékeken a fagy gyakori volt, de az Alföldön is előfordult.
	68	15	5	12.0	5.8						
	61	18	7	12.0	5.8						
	70	36	6	12.4	6.3						
II. a	67	20	4	10.7	5.4						Október 9-én a Fejvidéken, Erdélyben s a Nagyalföldnek Erdély-felöli szélén havazott.
	81	12	4	11.0	5.9						
	78	15	5	11.9	5.7						
	94	14	5	12.0	5.6						
III. a	77	25	6	12.2	6.4						Hegyi vidékeken a fagy gyakori volt, de az Alföldön is előfordult.
	70	16	5	11.0	4.7						
	82	34	8	9.2	3.6						
	66	16	4	10.2	5.1						
IV. a	70	30	8	8.6	3.3						Október 9-én a Fejvidéken, Erdélyben s a Nagyalföldnek Erdély-felöli szélén havazott.
	75	18	4	9.4	4.5						
	70	55	5	10.1	6.0						
	94	50	8	10.2	4.2						
V. a	70	44	8	12.2	6.0						Hegyi vidékeken a fagy gyakori volt, de az Alföldön is előfordult.
	65	52	8	12.4	5.5						
	78	60	9	11.0	5.6						
	117	?	?	10.0	?						
VI. a	65	52	7	12.4	6.4						Október 9-én a Fejvidéken, Erdélyben s a Nagyalföldnek Erdély-felöli szélén havazott.
	75	78	11	12.1	6.0						
	80	93	10	11.8	6.3						
	71	50	9	9.1	4.6						
VII. a	76	40	8	9.8	4.0						Hegyi vidékeken a fagy gyakori volt, de az Alföldön is előfordult.
	70	69	8	10.0	5.3						
	48	43	8	10.4	6.2						
	52	42	8	10.1	5.5						
b	45	32	6	9.2	5.0						

Időjárás.

Budapest, október 14.

Az október első hetében beállott szerfeletti és rendkívüli hideg a második héten át is még tartott (okt. 8-14). De ha az első hétről azt mondhattam, hogy 1864. óta nem volt nála hidegebb, a másodikról, sajnos, már azt is meg lehet állapítani, hogy amióta az országban rendszeres időjárás feljegyzések folynak, egyáltalában nem volt még ilyen hideg. A legszélsőbb esetek is még 2-3 fokkal nagyobb meleget tüntettek fel, mint az elmúlt hét átlagos hőmérséklete, amely, miként a táblázatból láthatni, legtöbb vidéken a szabályszerinti fokszámok még a felét sem érte el. Hogy ezzel a sohasem tapasztalt hideggel is kell súlyosbodnia véreink helyzetének a harcmezőn!

A fagy természetesen nem tartozott a ritkaságok közé. Hazánk összes hegyes vidékein mondhatni mindennapos volt, de elég gyakran mutatkozott a sík vidékeken is úgy, hogy alig van az országnak vidéke, amelyen valamely éjjeli fagy nem lett volna. Síkvidéken általában gyengébb, hegyek táján keményebb fagy járt. A végtelen körülbelül Tátrafüred képviseli, hol 10. ére -7 fok volt az éjjeli hideg.

Nem fog tehát meglepni, hogy a tartós és szakadatlanul nagy hideg beálltával az eső is hová változott. Miként a hideg, úgy a hó is elsősorban a hegyvidékeken mutatkozott, még pedig úgy látszik keleten több volt a hó, mint északon. Így Görgényzentimre 10-én 25 cm-es havat jelent, egyebütt csak 3-4 cm. a hőreteg

vastagsága. A havazás egész Nagyváradi Debreceenig ér be a síkvidékre. A máramaros harctérről és tájékaról nincs időjárás értesítésünk, de nagyon valószínűen ott sem nagyobb a hideg, mint egyebütt s ha volt is az sem lehetett pár centiméternél magasabb. Sőt a galíciai harctérről forgalomban levő hírek szerint ott méteres hó lenne, sem bír sem valószínűséggel. Nem lesz ott sem lényegesen nagyobb hideg és több hó, mint nálunk a Kárpátokon innaen.

Az elmúlt héten az Orsovát Nagyváradi összekötő vonal táján igen nagy esőzések jártak, főleg Krassó vármegyében. Így például 13. reggel Resicabányán 55, Teregován 71 millimétert mértek. Az ország nyugati felében kevésbé elég gyakran jart eső. *Sároly Ferenc dr.*

NYILTÉR.

Ha rovatban foglalkozni nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

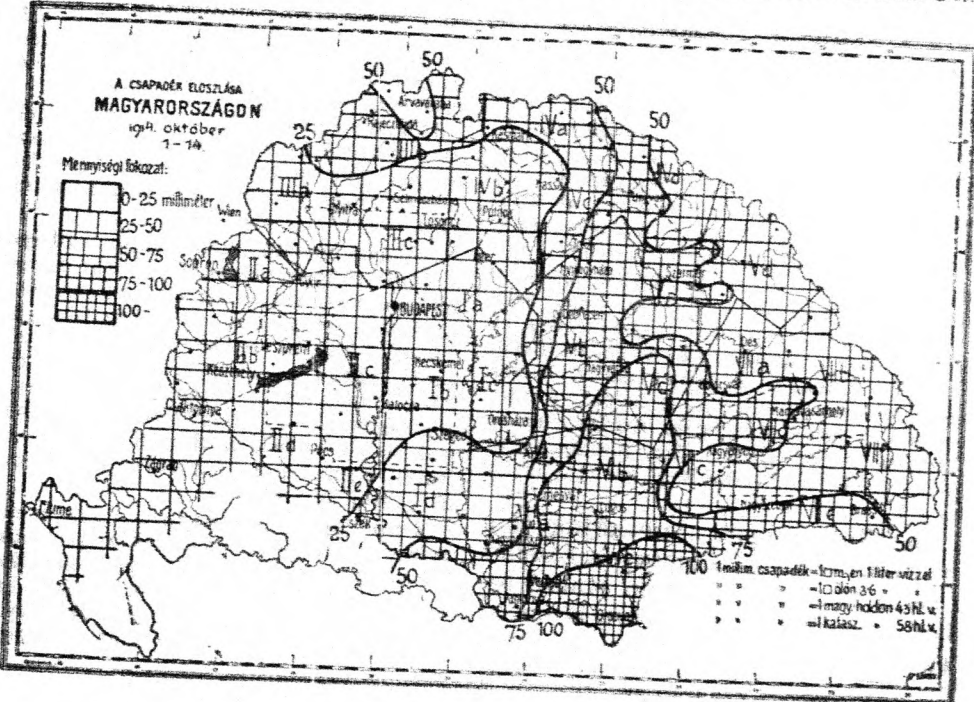
Mezei egerek

legbiztosabb irtószere a Ratin baktérium. Dániában, Németországban hatóságilag van elrendelve a Ratinmal való irtás.

Magy. kir. államvasutak összes vonalainak szállítója.

Bővebb felvilágosítással szolgál a **Ratin Laboratorium, Budapest, VII., Rottenbiller-u. 30. sz.**

A terület felosztása vármegyék szerint:

- (a. = kelet, ny. = nyugat, d. = dél, é. = észak.)
- I. Duna-Tisza köze:** a) Hev., Szol. (Tisza jobb.) — b) Pest. — c) Szol. (Tisza balp.), Csong. — d) Bács.
 - II. Duna jobbp.:** a) Mos., Sop., Vas k., Győr, Kom. — b) Vas ny., Zala, Veszpr. — c) Fehér, Tol. Som. é. — d) Som. d., Bar. ny. — e) Bar. k.
 - III. Duna balp.:** a) Pozs. é., Nyit. é. — b) Trencs., Tur., Ár., Lip., Zóly. — c) Pozs. d., Nyit. d., Bars, Hont, Nógr.
 - IV. Tisza jobbp.:** a) Szep., Sár. — b) Göm. — c) Bors., Ab., Zemp. d., Ung. d., Ber. d. — d) Zemp. é., Ung. é., Ber. é.
 - V. Tisza balp.:** a) Szab., Szat. — b) Hajdu, Bék., Bih. k. — c) Bih. ny., Szil. k. — d) Márm.
 - VI. Tisza-Maros szög:** a) Csán., Ar. ny., Tor., Tem. — b) Ár. k., Kras. é. — c) Kras. d.
 - VII. Kőrösökön tal.:** a) Szol.-Dob., Kol. k. — b) B.-Nasz., M.-Tor. k., Ud. é. — c) Kol. ny., T.-Arany. ny. — d) T.-Ar. k., M.-Tor. ny., K.-Kük., A.-Fehér k. — e) Szab., Fog., Bras. — f) N.-Kük. — g) Haromsz. Ud. d. Csik.

Járványok fellépése esetén a gyors és megbízható szérumszámítás érdekében használjuk a JENNER-PASTEUR-INTÉZET SZÉRUMAIT,

amelyekről több mint 12 évi gyakorlat után kitért, hogy specifikus antitoxinokban bővelkednek, hogy összetételük tömény és állandó, hogy gyógyítóerejükben legerősebbek és hogy olcsóságuknál fogva mindenki részére hozzáférhetők.

NYERS KARBOLSAVAT, MOTOR-BENZOLT

BIENN JÁNOS, Budapest. Távbeszélő: József 51-24.
Intéző kerestetik

Veszek nagyobb mennyiségű (fehér vagy tarka) félköröt ökröt

Kimutatás a ragados állambetegségek elterjedéséről.

Table with columns for disease name, port of origin, and number of cases. Includes diseases like Leptospirosis, Typhoid, etc.

Ausztriában 1914. év okt. 7-én fertőzve volt: veszteggyal 8 k. 8 u., takonykórral 6 k. 7 u., rag. száj- és körömfájással 352 k. 321 u., sertésvészettel 88 k. 134 u.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdeiről. 1914. október 16.

A Magyar Mezőgazdák Szövetsége gabonaosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)
Elkelt 7000 q buza 40-50 fillérrel magasabb árban.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1914. október 16-án.)

Fölhíztak a szokott községekől 120 szekér réti szénát, 75 szekér muhart, 5 szekér zsupszalmát, 20 szekér alomszalmát, — szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 20 szekér lucernát, zabosbükkyönt stb., — zsák szeszakát.

Szeszüzlet.

A szeszüzletben dacára az élénk kínálatnak, tartott irányzat uralkodott és a szeszárak a legutóbbi jegyzés szerint zárulnak.

Budapesti jegyzés:

Table showing prices for various types of grain and feed in Budapest.

Gazdasági áru szükségleti cikkek.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége áruosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)
Zsiradék: Az üzlet az utolsó jelentési időszakban igen élénk volt.

A budapesti tojástözsde árjegyzései.

Table showing egg prices in Budapest, including Tiszavidéki eredetű and Kosáráru.

Liszt, őrlémények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetsége abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

Table showing flour and bran prices, including Rozslisztárak and Számok.

A többi abraktakarmánycikkek árai a következők voltak Budapestben zsákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Table listing prices for various types of bran and feed products.

Budapesti lóvásár. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Table showing horse market prices for various breeds and types of horses.

Budapesti juhvásár. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Table showing sheep market prices, including Magyarországból and Szerbiából.

Budapesti szurómarhavásár. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Table showing prices for various types of sheep and goats.

Budapest-ferencvárosi zárt sertésvásár. (Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

Table showing pig market prices, including Heti felhajtás and Eladott.

Napi árak fillérben

Table showing daily market prices in fillers for various goods like flour, oil, etc.

Budapesti vágómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 15.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
Új felhajtás	5473 drb	Elsőrendű hizott	161 drb
Mult vásárról visszamaradt	—	Másodrendű	4653 „
Összeg	5473 drb	Alárendelt minőség	333 „
Kiadatlan vágóhidra 45		Növendékmárha	52 „
		Bivaly	274 „
		Összeg	5473 drb
Származási hely szerint:			
Magyar eredeti	2962 drb	Nem szerint:	
Magyar tarka	2224 „	Bika	299 drb
Bivaly	274 „	Ökör	3184 „
Horvátorsz. marhák	13 „	Tehén	1990 „
Boszniai marhák	—	Növendék-bivaly	—
Összeg	5473 drb	Összeg	5473 drb

Á r a k

(100 kg.-ként élőszuliban minden levonás nélkül fillérekben.)

1914. október 15.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	94—110	76—92	58—74
Tarka hizott ökör	100—122	80—98	58—78
Konzerv ökör	—	—	—
Tehén	84—106	70—82	56—68
Bika	90—106	78—88	60—74
Növendékmárha	—	—	—
Bivaly	—	40—75	—

Irányzat: élénk volt, az árak konzerveknél 4—6 K.-val, bivalyok és bikáknál 2—4 K.-val, könnyű aruknál 2 K.-val métermázsánként emelkedtek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertéshizláló telepének jelentése a „Köztelek” részére.

(Az árak kőbányai szokás szerint 45 kg. éllet 4% levonással vevő javára értendő.)

Öreg nehéz páronként	400 kg. felül	fillérig
Öreg közép	300—400 kg.	—
Fiatl nehéz	320 kg. felüli súly	150—152 „
Fiatl közép	250—300 kg.	52 154 „
Fiatl könnyű	250 kg.	—

A hizott sertésüzlet irányzata: élénk. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felkúldési szándék a kerületi állatorvossal közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazítással.

Soványsertés-árak.

(Eredeti tudósítás Uri Rezső sertésbizományos VIII. k. Népszínház-utca 22., a „Köztelek” részére.)

1914. október 13.

	kilogrammmig	fillér
Sertésvészen áment sertések	60—100	110—110
„ „	100—120	110—110
„ „	120—160	110—112
„ „	160—200	112—112
Sertésvészen át nem ment	60—100	90—100
„ „	100—120	100—100
„ „	120—160	100—104
„ „	160—200	104—108

Árak élőszuliban kilogrammonként 4% engedmény. Irányzat: gyenge.

Bécsi sertésvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 13.

Felhajtás:		Származás szerint:	
Minőség szerint:	drb	Magyarországból	drb
Hussertés	4754	ausos	2688
Zsirsertés	8019	Magyarországból	8019
Összesen	12773	Galiciából	97
		Osztr. tartományokból	1969
		Németbirodalomból	—
		Összesen	12773

Eladatlan maradt — (Árak kilogrammonként élőszuliban fogvasztási adó nélkül, fillérekben):

Elsőrendű magyar zsirsertés	136—140 kiv.	—
Középsertés	128—134	—
Öreg sertés	128—134	—
Könnnyű és szedett sertés	122—126	—
Süldő (lengyel, erdélyi)	120—144 kiv.	148

Irányzat: szilárd és élénk, a felhajtás igen kevés volt, azért az elsőrendű zsirsertés 20—22 fillér, a többi minőségű 8—10 fillérrel, a hussertés pedig 4 fillérrel drágább lett.

Bécsi juhvásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 15.

Felhajtás:		Árak:	
Magyarországból	1796 drb	Angol busos ürök	—
Galiciából	—	Elsőr. biz. ürök	60—74
Osztrák tartományokból	—	Középm. biz. ürök	56—60
Összesen	1796	Selejtes juh	—
		Anya juh	—

Irányzat: élénk, a prima juh ára 1—2 fillérrel drágább lett, viszonyítva a multheti árhoz.

Bécsi szarvómarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 8.

Felhajtás:		Árak	
Magyarországból élő borjú	— db	—	—
Ausztriából élő borjú	220 „	—	—
Magyarországból élő bárány	4706 „	140—160	104—136
Ausztriából élő „	151 „	32—50	K párja
Magyarországból leölt sertés	—	—	—
Ausztriából „	2104 „	160—164	148—160
Magyarországból leölt juh	—	—	—
Ausztriából leölt „	336 „	100—136	—
Összesen	7517 db	—	—

Irányzat: élénk, elsőrendű borjúvaltozatlan, a többi minőségű 4 fillérrel olcsóbb lett. Zsirsertés ára 22—24 fillérrel, hussertés pedig 4—8 fillérrel drágább lett.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. október 12.

Felhajtás összege:		Minőség szerint:	
Hizott marhában felhajtás	2263 drb	Hizott marha	2045 dr.
Csontozni való marhában felhajtás	2152	Legelőmarha (Wiedew)	218
Összesen	4415	Csontozni való	2152
Kiadatlan maradt	66	Összesen	4415
Származási hely szerint:			
Magyarországi	3315	Nem szerint:	
Galíc. és bukovinai	128	Ökör	2216
Osztrák tartományokból	772	Bika	681
Boszniai	—	Tehén	1475
Összesen	4415	Bivaly	43
		Összesen	4415

(Árak 100 kilogrammonként élőszuliban, koronaértékben fogvasztási adó nélkül.)

1914. okt. 12.	I. rendű	II. rendű	III. rendű
Magyar hizott ökör	100—106	92—98	84—90
Galiciai hizott ökör	—	—	—
Tarka hizott ökör	114—124	106—114	94—100
Bikák	82—108	—	—
Hizott tehén	82—108	—	—
Legelőmarha	84—94	—	—
Csontozni való marha	52—74	—	—
Kiszagdák hizó ökre	—	—	—
Bivaly	—	—	—
Konzerváru (solt)	—	—	—

Irányzat: a kevesebb felhajtás miatt élénk és az ár az elsőrendű ökör 2 koronával, a többi minőségű ökör egész 4 koronával drágább. Bika és tehén szintén 4—5 koronával drágábban, mint a multheti árak voltak.

Jelentés a Wien-St.-Marxon folyó hó 10-én megtartott szarvasmarha-vesztégyvásárról.

Felhajtott:					
Ökör	Bika	Tehén	Bivaly	Összesen	
Magyarországból 558 db	69 db	406 db	55 db	1088 db	
Galiciából — db	— db	— db	— db	— db	
Ausztriából — db	— db	— db	— db	— db	
Összesen:	558 db	69 db	406 db	55 db	1088 db.
Osztatkozva:					
Hizómarha	—	—	—	426 db	
Legelőmarha	—	—	—	— db	
Csontosmarha	—	—	—	662 db	
Összesen:				1088 db.	

Irányzat: konzervökre kevés volt a szükséglet, mindazonáltal ezen állatokra mégis 1—2 koronával drágább volt, viszonyítva a mult hétfői visáron.

Szerkesztői üzenetek.

B. R. D. M. Holjac. Hogy Magyarország területén és milyen körülmények között csépeltek ki egy nap három vagon gabonát, arra választ adni nem tudunk, mert erre vonatkozólag adatok nem állanak rendelkezésünkre. Egy ugynevezett nagy 8 névleges lövege (16—22 effektű lövege) gözlokomobilal hajtott, kettős tisztítóval, verőléces cséplőgép 9 q kat. holdankénti átlagterméssel mellett üzemőránként 12—14 q gabonát, egy 12—14 órás munkanap alatt pedig 140—200 q gabonát képes kicsépelni. A teljesítőképesség természetesen a szerkezetétől, jókarbantartásától, a termés mennyiségétől, továbbá az etető munkás ügyességétől és szorgalmától függ.

Dr. F. K. Kerti utak tisztántartására legjobb, bár legköltségesebb mód a gyomlálás. Ezt alkalmazzák mindenütt, ahol az utak szépségére is gondot fordítanak. Az utóbbi szempont kevésbé számottevő, ott kátrányolajjal való locsolással kevesebb számottevő, ott kátrányolajjal való locsolással minden közlekedési útvonalon tartani. E kátrányolaj minden közlekedési útvonalon beszerezhető, mert ez a közlekedési melléktermék. Jó porkötő képessége van s ezért újabban nagyobb utastek portmentesítésére is alkalmazzák. Hátránya, hogy kellemetlen szaga van s az utat fekete-barna színűvé teszi.

G. F. Sziljajmajor. A hamarosan fel nem etethető éretlen tök csak besavanyítva tartható el, de mutatni nagy viztartalma miatt elkészíthető, polyvával jól összekeverve (nem rétegezve) kell a verembe rakni. Evezáltal felaprózzák a tököt s annyi polyvát (4—5 kosár tököt 1 kosár polyvát) keverünk hozzá, hogy a villán megálljon, vagyis a fogak között keresztül ne hulljon. Így szívesen eszi a marha, dacára, hogy a tök el van kásásodva. Sertéssel is etethető, mert az is megeszi a kásás tököt átmedvesedett polyvát.

B. L. né. Szentéterszeg. A kérdés szövegéből lehetetlen csak valószínűsítéssel is tájékozódni a baromfi betegségek természetéről, enéikül pedig megfelelő védekezési vagy orvoslási eljárást sem lehet ajánlani. Leghelyesebb volna egy-két baromfiúllat a betegség szabatos megállapítása végett az állatorvosi főiskola körzeti intézetébe (Budapest, VII., Rottenbiller-u. 25.) beküldeni, amely a lehető leghamarabb megadja majd a megfelelő utbaigazítást.

Jegyző. Ipolyvári. A hizósertéssel némi átmenet után annyi darát célszerű etetni, amennyit számottevő maradék nélkül enni képes. A 80 kg. beálltási súlyú sertés körülbelül 2/4 kg. darát képes naponta enni, de ez nemcsak a sertés étvágyától, hanem kondíciójától is függ, mert a 80 kg.-os sovány sertés többet eszik, mint az ugyanolyan súlyú kövérebb sertés. Mútan ön árpás tengeridarát szándékozik etetni, azt ajánljuk, hogy etesse a kettőt egyenlő mennyiségben, de ha kevesebb az árpája, akkor etessen legalább eleintén fele árpát s fele tengerit, mert később már nem baj az, ha a tengerit jutatsulva. E tanácsunk magyarázata az, hogy eleintén inkább husra s később zsirra húzza a disznó, a fehérjében gazdagabb árpa pedig jobban hat a husra, mint a kevesebb fehérjét tartalmazó tengeri.

K. H. Somogyi. A Győry-fele buktatható vízfürdő palinkafőzőstöt szállítja a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete” (Budapest, V., Alkotmány-u. 31.) is, tessék a továbbiakra nézve oda fordulni.

ERŐTAKARMÁNYGÁR R.-T.
 Budapest, V., Mádor-u. 30.
 Ajánlja:
lovaknak és hizóknak
„DERBY”
 melasse erőtakarmányát
 a korona 13.25.
„MILKA”
 tejelő takarmányt
 a korona 14.— ab Hatvan, zsák nélkül,
 1914. október és 1915. május havi szállításra,
 kb. egyenlő részletben. Tisztaságért és beltartalomért szavatolunk.
 Száritott répaszelet, folyékony melasse, száritott tengeri moslék és különféle pogácsákban legolcsóbb bevásárlási forrás. 5702

500

darab
5-6 éves
valódi
erdélyi
fehér

JÁRMOSÖKRÖT

700

darab
1-2-3 éves
valódi
erdélyi
fehér

ÖKÖRBORJUT

eladásra (megbizásból) ajánl:

ERDÉLYI KÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, KOSSUTH LAJOS-U. 25.
Telefon 619. (Interurban). Sürgőncim: Közvetítés Kossuth-u. 25.

Eladó nemesfűz vessző.

Mintegy 6—7 vagon idei termésű héjas fűz vessző, amerikai, mandola-, bibor- és kenderfűz külön fajonként kerül eladásra. Érdeklődők forduljanak **Hidvéghy György** hitb. erdészhez, Pálóc, Ung megye.

6007

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

ALAPITTATOTT 1900-BAN.

Igazgatóság: Budapest, IX., Kálvin-tér 10., saját székházában.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére a legkülönbözőbb módokat szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 13 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzlet feleslegéből közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával

Tartalékok	K	2,527.960.—
Biztosított tagjainak fennállása óta kifizetett tűzkárokból	"	3,846.903.—
"	"	12,985.000.—
Biztosított érték tűzben 1913. évben	"	6,000.000.—
"	"	930,000.000.—
"	"	62,500.000.—
Élettízlet állománya	"	17,370.144.—

A „Gazdák Biztosító Szövetkezete” alapítása és fiókintézménye

A „GONDVISELÉS”

Országos Központi Segélyező-Társulat, Budapest, IX., Kálvin-tér 10. szám, mely társulat tagjai részére 50 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítást nyújt, népbiztosítási osztálya keretében pedig 2000 koronáig hozomány, katonai és vegyes biztosításokat közvetít minden országi vizsgálat nélkül. — A „Gondviselés” Társulat elnöke: Emőd József, igazgatósági tagok: Láng József, Lovag Ember Károly, Czobor László, Moskó Pál, Némel Ödön és Gyrv. Igazg.: Paúr Ödön.

Növendékszarvasmarhát téli tartásra

elvállalunk kisebb és nagyobb tételekben, szalma és takarmány minden mennyiségben rendelkezésre áll.

Dokomlasi bér gazdaság

Dokomlaspusztá, utolsó posta Tolna. 5979

Zsák- és ponyvakölcscsöszés. Új és használt

zsák, ponyva,

gyapjuzsák, kéveköttő legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (Az országház mellett)
Telefon: 45-26. 7614 Alapított 1878.

PAVEK JÓZSEF, GYÖR.

Szi- és nyereggyártó.

Az összes lófelszerelések nagy raktára.

Szolid kivitel, jutányos árak!
Több kiállításon aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve!

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen!

5088

Ladányi József & Társa

puskaművesek fegyverraktárai

Pécs, Debrecen, Nagyvárad.

Nagy választék mindennemű vadászfegyverek, revolver és ismétlőpisztolyok, töltények és vadászati felszerelésekből.

5939

Képes árjegyzék Debrecenből ingyen küldünk.

Zadák József

törvényesen bejegyzett sertésbizományos

Budapest, VIII., Rákóczi-tér 6.

Telefon (Interurban): József 41-38. Sürgőncim: Zadajos Budapest.

GŐZEKERÉSZLETEK.

Acélfogaskerek, fémcsapágyak, bronzetolattyúk, dugattyúk, ekevasak, kormányok, tüzszekevények, forrcsővek, I-ső rendű sodronykötelek stb. minden gyártmányú gőzekéhez készülnek és kaphatók a legkiválóbb minőségben

MILÁGYI ÉS DISKANT motor- és gépgyárban, MISKOLCON.

Munkafelvételek, költségvetések kívánatra bárhol ingyen.

Borsajtóink az 1914. évi borászati kiállításon Budapesten, (Iparcsarnok) május 23-tól kezdve megtekinthetők.

8264

EREDETI STOCK MOTOREKE

berlini gyárunkból
azonnal szállítható.

A vasuti szállítás a háborus állapotnál sem szenved késedelmet.

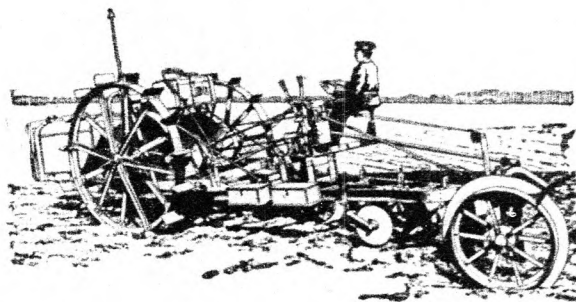
Vezérképviselőt:

MUNKACSI ÉS BÁNKI

okleveles gépészmérnökök mérnöki irodája,
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 4.

Sürgönycim: „Diplings“

Telefon: 76-94.

A háboruban előállott igazsághány pótlására a német kormány nagy összeget bocsájtott a gazdaegyesületek rendelkezésére, hogy motoreket szerezzenek be. Egy keletporoszországi egyesület 25 db Stock motoreket rendelt azonnali szállításra.

GRAEPEL HUGÓ, BETÉTI TÁRSASÁG

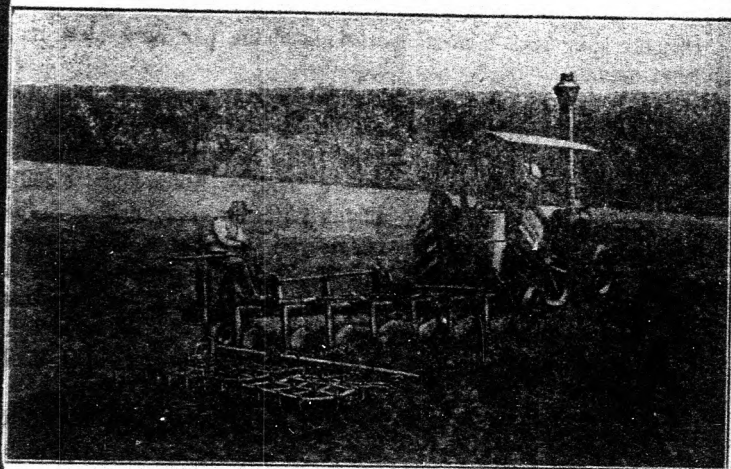
malomépítészeti, gép- és rostalemezgyár, MARSCHALL SONS & Co. Ltd. vezérigynöksége,
BUDAPEST, V. KER., VÁCI-UT 40-46. SZÁM.

Ajánlja páratlan szabad. lemeztörekrostait bármely rendszerű cséplőgéphez, a meglévő fakterbe illeszhető. Tartósabb minden más törekrostánál. Magveszteséget kizár. A finompolyva tisztább. A rosta nem dugul el. Az egész gép teljesítményét lényegesen fokozza. Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában 100.000 darabnál több kifogástalan használatban. Kivánatra leírás, ajánlat, minta, valamint malom- és gazdasági árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egygéprendszerű szántógépek

(Utimozdony öt- vagy hétvasu gőzekével).

Munkája tökéletes! Kezelése igénytelen, egyszerű!
Bármely tüzelőanyaggal fűthető!

Jutányos árban. Kedvező fizetési feltételek mellett.

Kormányhatósági rendelet folytán bármely vasuti állomásra

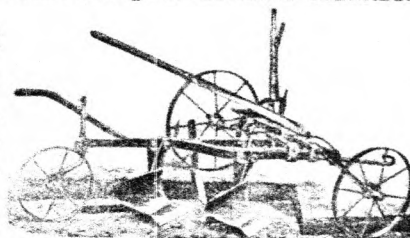
azonnal elszállítható.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat Budapest, VI., Váci-ut 19.

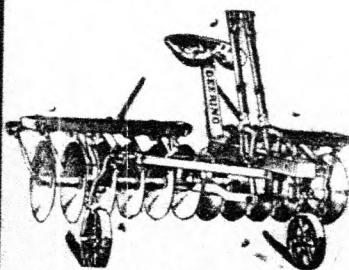
Miután a vasuti forgalom hazánkban majdnem minden vonalon megnyílt, ajánlom a t. Gazdaközönségnek azonnali szállításra

Sack Rudolf

általánosan legjobbaknak ismert valódi egytemes és többvasu acél-ekéit, motorhoz való többvasu ekéit, vetőgépeit és boronáit.

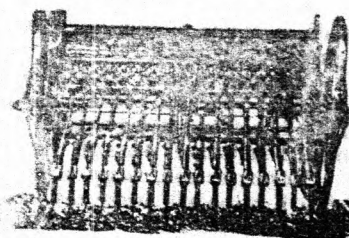

Sack-féle Z179 kettőséke.

Deering-féle tárcsásborona.

Raktáron vannak a DEERING-féle amerikai fűkaszaló-gépek, szénagyűjtők, tárcsásboronák, darálógépek és benzinmotorok. APOLLÓ meszelő-, fertőtlenítő- és permeterizáló-gépek.

Sack-féle sorbavetőgép.

Valódi WESTFALIA műtrágyaszórógépek

és egyéb mezőgazdasági gépek és eszközök elsőrendű minőségben, nagy választékban kaphatók

Propper Samu mezőgazdasági gépraktárban, Budapest, V., Váci-körut 52.

Árjegyzékek és felvilágosítások kívánatra ingyen és bérmentve!

Csődingatlan bérbeadási hirdetemény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a vb. **báró Baratta Norbert** poltári lakos bej. cég csődtömegéhez tartozó, a poltári 525. számú telekjegyzőkönyvben felvett összes ingatlanok (a gyártelep és agyagbánya kivételével) a csődválasztmányának f. 1914. év október hó 4-ik napján hozott határozata folytán **1914. év október hó 26-án d. e. 11 órakor** Poltáron (a helyszínen) megtartandó választmányi ülésen ajánlati verseny útján haszonbérbe adatnak.

A bérbe venni szándékozók felhívattak, hogy a zárt írásbeli ajánlataikat, a felajánlandó bérösszegnek megfelelő 10% készpénznek, vagy óvadéknak alkalmas értékpapiroknak bánatpénzül való egyidejű letétele mellett 1914. év október hó 26-án d. e. 10 óráig Fischer József losonci ügyvéd, mint a csődválasztmány elnökéhez tegyék le.

A csődválasztmány a beérkező ajánlatok felett 1914. év október hó 26-án déli 12 óráig határoz, mikor is a megfelelő bánatpénznek letétele mellett még szóbelileg előterjeszhető újabb, illetve kipótolt ajánlatok is tehetők.

Az ajánlattevőkre a tett ajánlat feltétlenül kötelező, míg a csődválasztmány fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező, illetve teendő ajánlatok el nem fogadásával az ingatlanokat más módon való árverésen adhassa haszonbérbe.

Valamely ajánlat elfogadása esetén tartozik bérlő bánatpénzét a bérösszegnek megfelelőleg 10%-ra kiegészíteni.

A bérlő egyéb feltételei megállapodás után, végleges szerződésbe foglaltatni, amely feltételek azonban a bérbeadás napján a választmány által előzőleg ismertetni fognak a bérbevenni szándékozók, illetve ajánlattevőkkel.

Kelt Losoncon, 1914. év október hó 10-én.

6016/a

Dr. Székács István ügyvéd, tömeggondnok.

Csődtömegeladási hirdetemény.

Ezennel közhírré teszem, hogy vb. **báró Baratta Norbert** poltári lakos keramikai gyára és agyagbányavállalata bej. cég csődtömegéhez tartozó a csődleltár 1—981 és 2351—2369 tételei alatt foglalt **különböző butorok és más lakásberendezési tárgyak**, melyeknek becsérteke 9817 korona, beszerzési ára pedig 16.502 korona 30 fillér.

Továbbá a csődleltár 982—1109, 1192—1249, 2370/71 és 2492 tételei alatt foglalt **különböző gazdasági felszerelések, gépek és lábasjóságok**, melyeknek becsérteke 31.107 korona 10 fillér, beszerzési ára pedig 44.323 kor. 30 fillér.

Továbbá a csődleltár 1110—1191, 1250—2350 tételei alatt foglalt **különböző gyári anyagok, berendezések és felszerelések**, melyeknek becsérteke 16.715 korona 75 fillér, beszerzési ára pedig 30.874 korona 70 fillér.

Végül a csődleltár 2498—2642 tételei alatt foglalt **különböző arany, ezüst és chinai ezüst stb.-ből álló értéktárgyak**, melyeknek becsérteke 1814 korona 15 fillér, beszerzési ára pedig 3148 korona 90 fillért tesznek ki, a csődválasztmányának 1914. évi október hó 4-ik napján hozott határozata folytán **1914. év október 26-án, d. u. 3 órakor** Poltáron (a helyszínen) megtartandó csődválasztmányi ülésen négy (4) tömegben ajánlati verseny útján eladatni fognak.

A venni szándékozók felhívattak, hogy zárt írásbeli ajánlataikat a becsértekeknek 10%-át kitevő, vagyis 981 korona 70 fillér, 3110 korona 71 fillér, 1671 korona 58 fillér és illetve 181 korona 42 fillér készpénznek bánatpénzül való egyidejű letétele mellett 1914. év október hó 26. d. u. 3 óráig Fischer József losonci ügyvéd, mint a csődválasztmány elnökéhez tegyék le.

A csődválasztmány a beérkező ajánlatok felett 1914. év október hó 26-án d. u. 3 órakor tartandó választmányi ülésen határoz, amikor is a fenti összegekben feltüntetett bánatpénznek letétele mellett még szóbelileg előterjeszhető újabb, illetve kipótolt ajánlatok is tehetők.

Fenntartja a csődválasztmány a jogot, hogy a beérkező, illetve teendő ajánlatok el nem fogadásával, ezen tömeget más módon való árverésen értékesítse.

Valamely ajánlat elfogadása esetén vevő az általa viselendő vételi illetéket és vételárat azonnal készpénzben lefizetni tartozik (mely vételárba a bánatpénz beszámíttatik) s a feltételek bármelyikének megszegése esetén, bánatpénzét elveszti.

Megjegyeztetik, hogy a csődleltár 1075—1109 tételei alatt felvett 15.610 K-ra becsült beszerzési árban 19.410 K-ra értékelt lábas jóságok (lovak, bikák, fejőstehenek) mint elkülönített tételre külön is adható ajánlat a 10%-nak megfelelő, vagyis 1561 korona bánatpénz letétele mellett.

A csődválasztmány az áruk minősége, leltárszerű mennyisége és értéke iránt nem szavatol. Az eladás tárgyát képező ingóságok tömeggondnok, vagy annak helyettese közbenjöttével az ajánlati verseny napjának d. u. 2 órájáig bármikor megtekinthetők.

Kelt Losoncon, 1914. év október hó 10-én.

Dr. Székács István ügyvéd, tömeggondnok.

Legujabban megjelent:

Takarmányozástan

a legujabb elméleti és gyakorlati ismeretek alapján

irta: **Szilárd Gyula**

a Gróf Esterházy-féle csákvári
" földművesiskola tanára "

Ára füzve 4 K, kötve 5 K.

A gazdasági tudományoknak egyik ága sem mutat fel a legutóbbi évtized folyamán oly nagy változást, akkora haladást a tökéletesedés felé, mint épen a takarmányozástan. Elmélet és gyakorlat egymásra találtak és teljes mértékben fődik egymást. Már Kellner vizsgálódásai megmutatták a helyes utat, amelyen még nagyobb biztossággal haladunk, mióta a svéd és dán gyakorlati eredmények Kellner adatait részben igazoltak, részben tökéletesítették.

Ezeket a legujabb ismereteket foglalta össze Szilárd fenti művében és azokat kimerítően, mégis röviden és a gyakorlat céljainak megfelelően ismerteti. Ismerteti az állati test összetételét, anyagának pótlását, a takarmányok nyers és emészhető összetételét, tápláló értékét. Mesterien megismerteti a haszonérték, keményítőérték, tejelőérték, takarmányegység fogalmával és ezek alapján a különböző állatok szükségleteivel. A takarmányozás módját példákkal illusztrálja és olyan táblázatokkal könnyíti meg, melyek százele takarmányának összes szokásos adagait felölelik. Ezeknek segítségével bármely komplikált takarmányozási feladatot pár perc alatt meg lehet oldani.

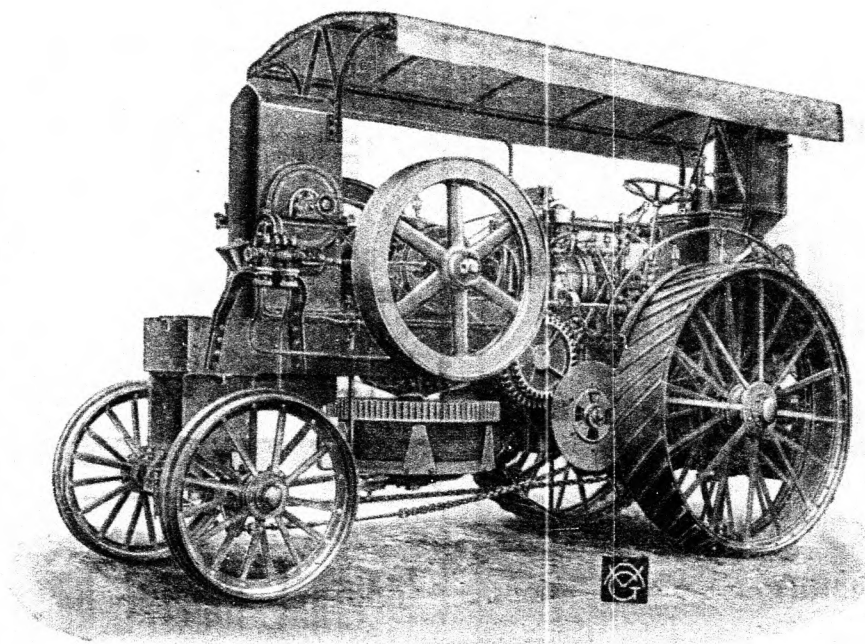
A könyv második része a takarmányozás gyakorlati ismereteit közli. Részletesen ismerteti a különböző takarmányokat, azoknak természetét, és etethető adagokat stb. Ismerteti a takarmány-előkészítésnek szokásos és ajánlható módjait. Külön-külön előadja a szükségességeket a különböző állatok tartására vonatkozólag. Borjúnevelés, jármos-, hizó- és tehenészeti marhák etetése, juhok, sertések tartása, nevelése, hizlalása. Részletesen ismerteti az **egyedi etetés ellenőrzésével** és a takarmányértékesítés kiszámításával. Végül részletes utasításokat ad az abraktakarmányok beszerzésére, azok értékének megállapítására.

Ezekben bennfoglaltatik mindaz, amire a modern állattartó gazdának szüksége van. A 160 oldalra terjedő könyv röviden, könnyen érthető módon tárgyalja a dolgokat és lehetővé teszi, hogy a gyakorlati gazdák a modern takarmányozási ismeretek jelen állásával a **legrövidebb idő alatt, teljesen** megismerkedjenek.

Megrendelhető a "PÁTRIA" R.-T. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám.

Kétgéprendszerű „ASTRA” GÁZEKÉK

A létező
legolcsóbb
szántási
üzem-
költségek!

Nagy
teljesítő-
képesség!
Biztos
üzem!

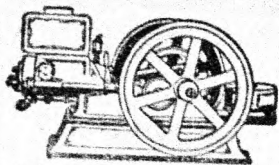
Tüzelőanyagfogyasztás óralóerőnként kb. 480 gramm faszén (2·4 fillér).

Több ekekészlet azonnal szállitható.

Felvilágosításokkal szívesen szolgál:

**A Magyar Királyi Államvasutak
Gépgyárának Vezérügynöksége**

Budapest, V., Vilmos-császár-ut 32.

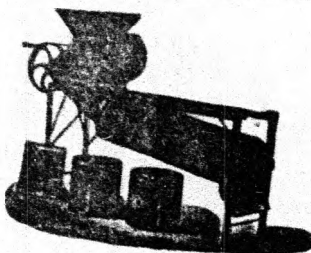

Árajánlat és árjegyzék
ingyen és bérmentve!

**Benzin nincsen!! Dolgozzon nyersbenzollal, melyvel eredeti amerikai
WATERLOO BENZINMOTORJAINK**

a legkitűnőbbben dolgoznak. E motorjaink takarmánycamrák, szivattyúk, darálók, kieséplők, műhelyek meghajtására kiválóan alkalmasak, rendkívül egyszerű szerkezetűek, tartósak és olcsók. A benzol ára 100 kg.-ként K 36. — helyt Budapest.

Dénes B. Betétitársaság, Budapest, V., Lipót-körut 15.
1914. november hó 1-től IV., Vilmos-császár-ut 59. szám.

STAHEL ÉS LENNER

TRIEUR- ÉS LEMEZ-LYUKASZTÓGYÁR
BUDAPEST, VI., ANGYAL-
FÖLD, ORSZÁGBIRÓ-U. 44/46.

AJÁNLJUK: Trieurjeinket, marott vagy sajtot hengerlemezekkel, minden gabona tisztítására. 5 kg. nyeretemőny beküldése mellett különleges trieurt készítünk.

Tőrekrosták és mindenféle gőzcséplőgépsziták, zink-, vas- vagy acélemezekből. Trieur-javitások mindenkor azonnal és legolcsóbb árak mellett eszközölhetők.

MEGJELENT!!!

Báró Ambrózy Béla:

„A MÉH“

című munkájának teljesen átdolgozott, 628 képpel ellátott és bővített III. kiadása.

A földművelésügyi m. kir. miniszter ur megbízásából átdolgozta **Szilassy Zoltán** elnökelete alatt **Erdős Lajos, Krenedits Ferenc és Valló János** tagokból alakított szerkesztő-bizottság.

Ára füzve 8 korona, kötve 10 korona.

Kiadja az Országos Magyar Méhészeti Egyesület.

Megrendelések a „Pátria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársasághoz, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek) intézendők.

„Lucillus“ sertéstakarmány

alkatrészeit: marhavér és buzatakarmány-liszt. Elsőrendű hus- és csontképző-takarmány, proteintartalma 20—22%. Rendkívül nagy hus-, esont- és zsírképző hatása folytán a mellette etetett többi takarmány sokkal gazdagságában érvényesül. Számos hor- és külföldi nagy tenyésztőknel és nagy hírlalóknál jó sikerrel kipróbálva. Kimerítő felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgálnak a

budapesti FATTINGER ÉS TÁRSA R.-T.
takarmánygyár vezérképviselei:

Lemberger, Schön és Szász
.. sertéshizalók, Baja. ..

Bauer B. Gyula
sertésbizományos, Buda-
pest, VIII., Bezerédy-u. 10.

Legmagasabb áron **VESZ**

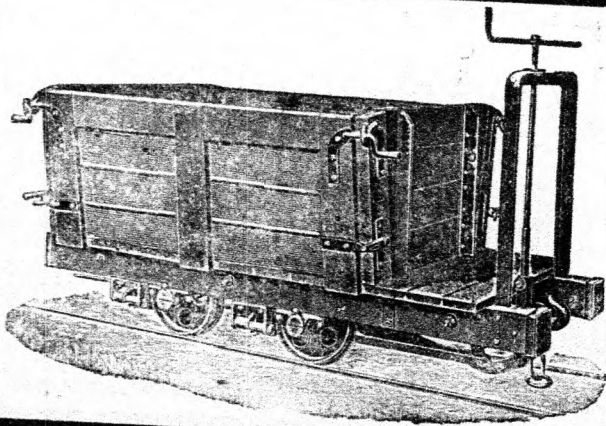
Lucernát, lóherét, babot, borsót („Victoria“)

Jutányos árak mellett szállit: Takarmánycikkeket, mint korpát, konkolyt, takarmány-(8-as) lisztet, repce- és napraforgóolaj-pogácsát, szárított répaszeletet, folyékony melasse-t, nedves és szárított sörtörkölyt (tehenészetek részére), malátatörkölyt, tengerimoslékot, májta-csirát stb.

FÖLDES GYŐZŐ

bizományi irodája
Budapest, VII., Dohány-utca 12. szám (Tolnai palota). Telefon 141—16.

6019

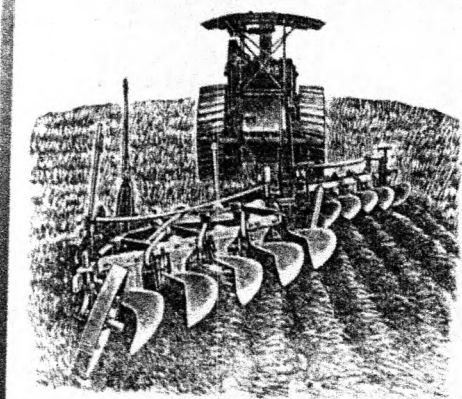
Gazdasági, erdei és ipari keskenyvágányu vasutak.

Sinek, hordozható vágányok, váltók, fordítókörögek, keskenyvágányu kocsik, kerékpárok és mozdonyok szállitása új és használt állapotban, több évi részletfizetésre is.

Nyomjelzés, tervezés, építés.

A MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR R.-T., GYOR
keskenyvágányu gyártmányainak eladása és bérbeadása.

Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. Keskenyvágányu Vasutosztály
Budapest, V. ker., Váci-körut 32. szám.

A galántai ekeversenyen

is újból beigazolódott, hogy a

MacLAREN tulhevitős GŐZEKE

50 és 100 HP nagyságban, a legmodernebb, legszolidabb, legmegbízhatóbb és a leggazdaságosabb szántógép.

Bővebb felvilágosítást úgy ezen kettősrendszerű gőzekéről, valamint a Garrett-féle magajáró, mint a legjobb kivitelű valághírű gőzcseplőkéről, gőzterea-
autókról, gőzuthengerekről stb. szívesen nyújt a magyarországi vezérképviselő:

FLEISCHL SAMU cég, Budapest, V., Nádor-u 28.

Termelők figyelmébe!

Babot, burgonyát, almát

minden mennyiségben vásárol

Csonka Marcel Budapest, VI., Eötvös-utca 48.

☛ Kéretnek ajánlatok mintával.

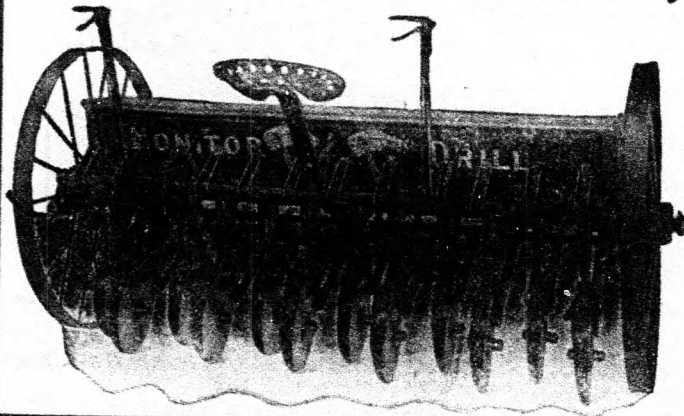
Nagyobb gazdaságba

főtisztí vagy önálló gazdatiszti állást keres

44 éves, izr. vallásu, hadmentes, felmondatlan állásban levő okleveles gazdatiszt, ki dunántúli legintenzívebben kezelt gazdaságban mint önálló főtiszt működik. A gazdaság minden ágában, cukorrépa-, dohánytermelés, valamint jószágvizsgálás terén nagy gyakorlata van. Legjobb referenciákkal rendelkezik. Szíves megkeresést kér **dr. Kovács Ödön** ügyvéd urhoz, Budapest, V., Rudolf-tér 5. Telefon 206. intézni.

6005

MOLINE „MONITOR“ Kettőtárcsású vetőgép kombinálva műtrágyaszóróval is.

ELŐNYEI:

1. A kettős tárcsák segítségével a legkötöttébb és legnehezebb talajnál is a vetőmagot a kívánt mélységbe hozza.
2. A műtrágya a tárcsák által a porhanyított földdel keveredik.
3. A vetőmag közvetlenül a műtrágyázott, porhanyított földbe lesz elvetve.
4. A csíra fejlődése tökéletesebb, mert a vetőmag, mint az ábra mutatja, két sorban esik a földbe.
5. A vetőtárcsák forgása által a gép a legcsekélyebb vonóerőt szükségesli.
6. Legalkalmasabb gép rossz időviszonyok mellett végzett motorszántás utáni vetésre.
7. Takaróláncok alkalmazásával a fogasolás elmarad.

Adriance, Platt, & Co. — Moline Plow Company

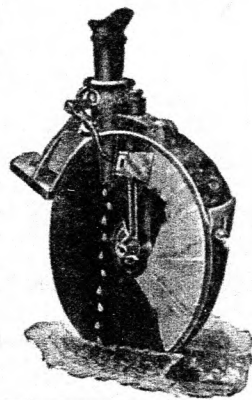
Magyarországi eladási irodája:

igazgató: Braun Armin, Budapest, II. ker., Zárda-utca 34. szám.

Részvénytőke

150 millió

korona.

KENESE FERENC jószágigazgató szerkesztésében megjelent

GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOK

beszerezhetők a „PÁTRIA“ Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

A jelenkor legtökéletesebb nyomtatványrendszere.

Kizárólag hazai gyártmányu papiroson nyomva.

Mintákat árjegyzékkel, megkeresésre díjmentesen küldünk.

42 év óta kartellen kívül! Uj és egyszer használt
hazai zsák-és ponyva-

gyár és kölesöntézet.

Eredeti importált amerikai manillazsineg, kézi kévekötel.

NAGEL ADOLF

zsák- és ponyvagyár,
 kölesöntézet,

BUDAPEST,

Arany-János-utca 10. sz.

Sürgőnyim:

NAGELA BUDAPEST

Videki telefon 104-10. és 35-92.

NYERS BAKTOFORM

törvényileg védve, szabadalmazott. A cz. és Kir. Állatorvosi akadémia, valamint számtalan szakintézet által a legelőnyösebben véleményezve.

Nélkülözhetetlen tömegfertőtlenítésnél, tisztításnál és kellemetlen szagok eltávolításánál.

A tejgazdaságban: tejeskannák, tejesüvegek öblítésére, valamint egyéb nemü kellemetlen szagok eltávolítására. *Elhárítja a tej megsavanyodását.*

A mezőgazdaságban: istállók, baromfiólak fertőtlenítésére, lovak, szarvas- és körömkórnál, lépveszél stb. nélkülözhetetlen. Aranyeksrékek, csatornák szagtalanítására, különösen csatornázás hiányában. Tisztítja a levegőt!

A nyers baktóform mérget nem tartalmaz, nem maróhatású, a bőrt nem támadja meg és kellemes szaga.

Mintával és irodalommal készséggel szolgál a
BAKTOFORM VALLALAT, Neugebauer Károly,
 BÉCS, I., ZELINKAGASSE 12. 6008 TELEFON 12070.

DR. RÁCZ MIHÁLY

a debreceni gazdasági akadémia tanára
 szerkesztésében megjelentek:

**KÜLFÖLDI
 ÁLLATTENYÉSZTÉSI
 KARCOLATOK**

(Tanulmányuti jelentés Svájc, Németország,
 Hollandia és Belgium állattenyésztéséről)

Ára **3** korona

**MAGYARORSZÁG
 JUHTENYÉSZTÉSE**

Ára **3** korona

Megrendelhetők a „Pátria“ r.-t. gazd. szakkönyv-
 kereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

1490/1914.

Tenyészbikaeladás.

A bábolnai m. kir. állami ménésbirtok tisztavérű szimmentáli szarvasmarhatenyészetéből **27 db 1-1 1/2 éves, tuberkulinra nem reagált tenyészbika, árverésen eladásra kerül.**

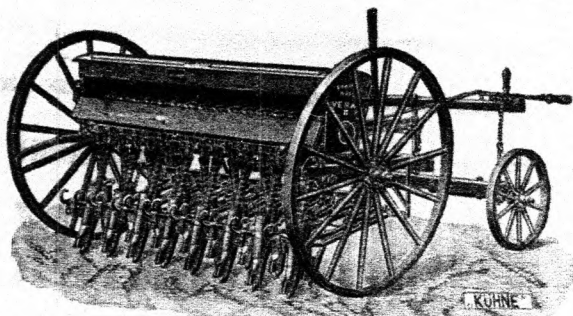
Az árverés **1. év október 29-én délutáni 1 1/2 órakor** Bábolna központi majorjában fog meg tartatni.

A bikák leírását s az árverési feltételeket magában foglaló jegyzéket az igazgatóság az érdeklődőknek készséggel megküldi.

Bábolnán, 1914. október hó.

6010

Bábolnai m. kir. állami ménésbirtok igazgatósága.

Elsőrendű egy- és többvasu ekéket, 6- és 8-vasu kultivátorokat, táresásboronákat,

továbbá
 hirneves „**MOSONI DRILL**“ és „**VERA II**“ sorvetőgépeket,

sorbatrágyázó uj „**ROYAL DRILL**“ kombinált vetőgépeket, rostákat, konkolyozókat és szüretelőeszközöket szállít:

„**KÜHNE**“ mezőgazdasági gépgyár r.-t., **Mosonban.**

Főraktár: **BUDAPEST.**

Fiókraktárak: **DEBRECEN, KAPOSVÁR, SZABADKA, TEMESVÁR.**

GEL ADOLF

és ponyvagyar,
ölcsonintózet,
DAPEST,
János-utca 10. sz.
Sürgönyim:
ELA BUDAPEST
104-10. és 35-92.

HIÁLY

démia tanára
jelentek:

**TÉSI
TOK**

etország,
asztéséről)

**LÁG
ÉSE**

kkönyv-
si-ut 25.

6- és
nákát,

és

Ket,

épeket,
özöket

n.

VÁR.

Ferment-Suphorin
a Christoph-féle folytatólagos erjesztési eljárással kapcsolatban
a jelen leggazdaságosabb erjesztője. Nincs élesztő-
manipuláció, nincs főzés, hűtés és sterilizálás, de
van annál nagyobb szesznyereség!

Konkurrencia nélkül **Pénzt takarít használata által!** Külön engedély hozzá szükségtelen

Szabadalom bejelentve és törvényileg védve.
Sok száz szeszfőzőben legszebb eredményekkel használatban.

Legjobb referenciák!
Prospektusok és használati utasítás ingyen, a kísérletekhez minták saját árban.

Szeszipari műszaki vállalat, Christoph és Tsa
Budapest, I., Bercsényi-utca 12. Berlin, Charlottenburg.

PALMA

WOHANKA FÉLE HONIGYARMAINY!
NYERSOLAJ MOTOROK
és LOKOMOBILOK.
ÜZEMKÖLTSEGEK.
NAGYSÁG SZERINT **1 1/2-2 filler**

ORÁNKENT és LÖERŐNKENT. NINCS ROBBANÓ-
és TŰZ-VEZÉLY! MINDEN PÉNZÜGYORI
ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
V. VÁCZI KÖRUT 76

Eredeti Oberinntali és Montafoni
tenyész- és tejelőtehének

eladását előnyösen közvetíti 5561
ANTON HELL in IMST, Tirol.
Felvilágosítást a vásárokról és az árakról készséggel adok.

VIRÁG és FARAGÓ
Vasipari és
gazdasági-cikkek
gyártelepe.

BUDAPEST, VII. Kaka útca 11.
TELEFON: 87-22 KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET TELEFON: 87-22.

**JAPAN EMAIL
FÉNYFESTÉK**
minden célra.

A legjobbnak elismert régi
gyártmány

Prospektust, mintamázolatot és bár-
mely felvilágosítást ad érdeklődőknek

LUTZ EDE ÉS TÁRSA
FESTÉKGYAR
BUDAPEST, VII., ÖRNAGY-UTCA 4.

Őszi trágyázás!

Valódi védjegyű
THOMASSALAK
a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya.

Valódi csak
zsákban van
ólomzár van

Minden zsák
jelzéssel

Óvakodjunk a

ha ilyen
és eredeti
rajta.

tartalom-
van ellátva.

hamisításoktól.

Kalmár Vilmos
Thomasphosphatfabriken Berlin, vezérképviselője
Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 19. szám.

Marhavész ellen

legjobban védekezhet istálló-
jának többszöri meszelése
és fertőtlenítése által. Ezen
munka végrehajtására leg-
alkalmasabb a

Krása-féle Fix

gyorsmeszelő- és fertőtlenítő-
gép, melyből több ezer van
használatban. Kérje még ma a
177. számú árjegyzéket.

KRÁSA RUDOLF
Wien, VII., Kirchengasse 29.

TELEFON 12-80
MUNKÁCSY GYULA
BUDAPEST
VI. KIRÁLY-UTCA 102

A SZAB. SÁRKÁNY KÉMÉNYTOLDOK ÉS
FALAZÁSNELKÜLI TŰZHELYEK MA MÁR ORSZÁGOS
HIRŰEK.

KÉRJEN ÁRJEGYZÉKET

A Heller-féle
"KING"
gyors-
meszelő és
fertőtlenítő-
gép, az ecet-
munka 20-
szorosát tel-
jesíti.

Legnagyobb megtaka-
ritás időben, pénzben
és anyagban.

A „King” kiváló gyorsmeszelő
és fertőtlenítőgép sokoldalú
használhatósága miatt egy me-
zőgazdaságban sem nélkülöz-
hető. A szivattyuk teljesen tö-
mör sárgarézről készülnek, je-
vitások majdnem teljesen kitér-
tek. „King” tömlővezetékekkel
öböt teljeit, mint 20 ember
csattal és mindenféle állványo-
kat és előmunkálatot felele-
zősége tesz. Ezen gép egy nap
alatt kifutcsódik.

Gyártók azonkívül:

Pittore és Triumph
nevű gyorsmeszelőt is.

Meszelőm szivattyui azonnal kicse-élhető
golyós szelepekkel vannak ellátva, tehát
nincsen eldugulás, nincsen piszkálás.

Meszelőm ára teljes felszereléssel és gyümölcsfák
permetezésére alkalmas két- vagy háromágú szóróval)

60 koronától 320 koronáig.

IG. HELLER,
BÉCS, II., Prater Schrotzberg-Strasse I.
Kérjenek leírást. Képviselek keresetnek.

Vegyések

20—25 fejtehetően leg-
használatosabb olválnak
tartására nyárig. Niederr-
hauser Gyula, Arad. 3715

20—25 fejtehetően leg-
használatosabb olválnak
tartására nyárig. Niederr-
hauser Gyula, Arad. 3715

Gépészeket

bármilyen üzemhez, kik a
javítási munkálatokat ön-
állóan végzik, mindkét fél
részére teljesen díjtalan-
ul közvetít az Országos
Gépészek Szövetsége
Budapest, IX., Ferenc-körút
17. Telefon: József 49—42.

Eladás

Palinkaüst bukható, gyors
szűrésű, törköly és
gyümölcs lepárlására kiválóan
alkalmas, olcsó árban eladó.
Hauer György, Győr. 3015

Fényképezőgépek alkalmi
kifárasztás, Extra Rapid Aplanomat,
dupla lemezekkel 20—25 K,
dupla fenékkhuzattal 30 K,
1700-ra szabályozható pillanat-
mattal 70—80—90 K. Goers
objektívvel 100—110 K, Dagor-
ral 120 K, továbbá Tükör,
Reflex kamrák, Zeiss Mi-
nimus Palmas, Zeiss Seb-
Goers, Auschitz Augó, va-
lamint több más előregu-
lározható objektív, egyes
képezőgépek szaktárolók,
vadász, tábori és szin-
társi célokra nagy választékban
teljes garnitúra mellett a leg-
újabb típusú gépek is eladó.
Budapest, Egyetem-tér 6. Vétel,
csere. 3828

Almát birsalmát, szedett nemos
fajtákból szállít a felső-
lánci gazdaság, kilogrammonként
50 fillért, posta Perény (Abony,
Torna m.). 3838

A pincégazdaság mellék-
termékeinek értékesítésével Szilárd
Gyula gyakorlati könyve fog-
lalkozik, melyet minden szőlő-
gazdának beszereznie ajánlunk.
1 kor. 50 fill. előzetes megkü-
ldése mellett bérmentre szállít-
juk. „Patria” könyvkereskedése,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó 48 db 750 liter tartá-
salmu, kifogástalan jó
karban lévő, 27 vástag I. o.
tölgyfadozóból készült boros-
hordó, mellétszállító. Siro János
ur gazdaságában, Abony, Pest
megye. 3711

Gőzüzem teherszállítóknál
és 60 tonna szállí-
tókészülék, gazdaságosnak né-
lülhetően repa, vagy egyéb
terményszállításra, 10 kilométer
óránkénti haladással, keveset
használt, eladó **Bátori Jenő**
nél, Népszínház-utca 40. Eladó
egy 12 lóerőjű lokomobil is.
3822

Magánjáró cséplőgarni-
turák Elsőrendű
gyártmányúak, Hofherr, Magy.
Allamvasutak stb., 4, 6, 8 és 10
lóerősek, gyártilag javított, alig
használt állapotban, 4—5 és 8
évi leteltésére kaphatók **Fried-
rich Testvérek**nél, Temes-
vár. 5697

Vadászoknak! Az apróvad
vadászata
A legzsebbe ur passió a vad-
szat, csak akkor tökéletes, ha a
vadász ismeri annak minden
titkát. Ez irányban kimerítően
tájékoztató **Dizel-Mika** **Apró-
vad vadászata** című pom-
pás díszműve, melynek másod-
dik bővített kiadása most
jelent meg. Tizenhárom színes,
húsz műnyomású teljes és két
színes fényképekkel díszít-
ett a maga nemében egyedül
álló munkát, amely közel 800
oldalon tárgyalja az apróvad
vadászatának minden tudnivaló-
ját. Ára pompás díszítésben
25 korona. — Megrendelhető a
„Patria” r.-t. könyvkereskedé-
sében, Budapest, IX. ker.,
Üllői-ut 25.

Mezei egerek
kipusztítására legelősebb
és legbiztosabb

a phosphor.

Megfelelő utasítással
kapható 1917
DETSINYI FRIGYES
drogeriájában
Budapest, V., Váci-körút 6.

Gazdák figyelmébe!

50%-al
olcsóbb,
mint bármely
más világító-
anyag a
pyroleum
világítása.

A pyroleum szagtalan, nem fű-
töl, nem
gyúlékony
és már
több ezer
üzemeltetésben bevezetett.

DEGEN JAKAB

**BUDAPEST, IX.,
Közpártár-u. 22.**

Szilárd Gyula,
szőlő- és szőlő-
gazdálkodási tanácsos
gyakorlati kézikönyvei

Takarmányozás
a legújabb elmélet és gyak.
ismeretek alapján. K 4.—
Kötve K 5.—

Mezőgazdaságtan. I.
Általános és különleges
vénytervezés. Füzve K 4.—
Kötve K 5.—

Mezőgazdaságtan. II.
Uj kiadású sajtó alatt!

Szőlő és pincze, 21 ábrával
K 4.—, kötet K 5.—

Vázterv a földművelés me-
tervezéséről. Füzve K 3.—

**Szőlőművelés és borgazda-
ság,** K 10.—

A pincégazdaság mellék-
keinek értékesítésével. Füzve
K 1.50

Kaphatók a „Patria” részv. társ.
könyvkereskedésében Budapest,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

**Szénát,
szalmát,**

**luernát, lóherét
és zabosbúkkönyf**

veszék és eladók
bármely nagy mennyiségben,
felkészülésre modern ló- és
gőzpréseim adom. Széna- és
szalmakötéshez szükséges
szővelőgépek, legfontosabb minőségű hasz-
nyárnyalvány lógyűjtő sor-
ronyújtóanyag árban szállítók.

Ajánlatok:
Schreier Béla
takarmánygyártó
Budapest, Népszínház-u. 33.
Telefon: József 20—52. 5804

Egér-labdacsok

a mezei egerek tö-
meges kiirtására a
legjobb bevált módszer
szerint készítve, 1 kg. kb.
3000 db. 1—2 kg. 1 hold
földre elegendő. Bármely
mennyiségben frissen
készítve, használati utasítással
szállítva, 1 posta-
csomag franco küldéssel
6 kor., 1 méterháza in-
gyen ladvál 80 korona.

Pálffy Gyula
gyógyszerész
Alsóelemér
(Toronto m.) 5910

Ziska József

utóda **Kostály György**
üzletgyáros.
Iroda és raktárhelyiség: Buda-
pest, VI., Erzsébet-utca 47.
Alapítvány 1872. Telefon 45—12.
Ajánlja a legjobb kivitelű és
legmegbízhatóbb gabona-
mérleg, tisztes és száraz-
dos, valamint gazdasági
szekér-, hid- és marhamér-
legeit. A budapesti, fűmél és
gyógyi gabonamérleg szállítja,
ugyanígyen számtalan nagy gőz-
malom és uralom szállítja.
Arjegyek bérmentve.
Használt mérlegek bece-
rettelnek és kaphatók,
megbízható állapotban.
Javítások elfogadottak és pon-
tosan eszközölköznek. Kivántra
uralomban is kúlcok szerezni.

RATTO
phosphor-pasta
patkányok

teljes kipusztításra szá-
moság mellett füvekben 1 kor.
2 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Váci-körút 6

Pálinkafőző üstök

legjobb kivitelben olcsón szállít
Bányai rézműanyagár Újpest

Ujtelenség! Most jelent meg
KENESE FERENCZ
aradai művész-történet

„Házállataink obszerő

takarmányozása és a

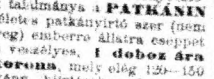
takarmányozásokról

„mitás” dr. Keller O. leg-
újabb elméleti alap-
ján czimű könyvének
bővített és 253 TAKAR-
MÁNYADAGOLÁSI
Példával kiegészített
II. kiadása.

Ára füzve 5 korona,
vázonba kötve 6 kor.
Megrendelhető a „Patria” r.-t.
gazdas. könyvkereskedésében,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Reitter Oszkár nagybec-
seregi kerekű 15-
kapitány fajboronított asztó-
kék talpúnya a **PATRÁNIN**
tökéletes patkányirtó szer (nem
még) emellett állásra cséplő-
sem vezérlés, 1 doboz Ára
2 korona, mely elég 120—150
patkány kiirtásához (utóbbi
leírás, melyben is van írva,
hogy kitűnőleg nagyágú gaz-
daságba: hány doboz haszna-
landó a teljes kiirtáshoz, kére-
nyesen írd **Reitter Oszkár**
főkapitány **Patránin** gyár-
nak vezetőjéhez. Nagybec-
seregen. Teljesen biztos
irtást érjétek!

TEJ

szállító kanna,
szeparátorok,
nyű készületek,
KOPULÓK,
KLEINER-FLEISCHMANN
Vagyis a legjobb gyár
MILCHING ELL. mellett

Sertésfenyőszők

figyelmébe A sertés
Magyarországban
Írta: Ensel DORNER BÉLA.
Ára 7-20 korona.

**54 éves tapasztá-
lataim** a hazai sertés-
fenyőzés és hiz-
lalás terén. Írta: Fodor Antal.
Ára 1-60 korona.

A sertéshizlalás.
Írta: Bócker György.
Ára 2 korona.

A sertés javítása
és hizlalása. Írta: Ruffly Pál.
Ára 2 korona.

Megrendelhető a „Patria”
r.-t. gazdasági szaköny-
kereskedésében BUDAPEST
IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Vétel

Szénasajtót 100-150, teljesen
ókarban veszek.
Lázár László, Lapusnyák, posta
Hunyaddobra. 3857

Jó állapotban lévő 16-
lós gőz- és kéziprésék,
azonnali megvételre ke-
restetnek. Schreier Né-
pszínház-utca 33. I. 4. 3792

Veszek

szénát és

szalmát

minden mennyiségben,
szállítom préselve
és fuvarmentesen
minden vasúti állomásra

Böhm Arnold
takarmánygyártó
Budapest, VII. ker.,
Vörösmarty-u. 20.
Telefon 141—80.

Megvételre keresek egy hasz-
náli, teljesen jó
karban lévő 6—8 lóerős nyera-
olaj vagy benzínmotor (utóbbi
adomentes benzinnel) Ajánlatok
Fispán Mór cég, Keoskmet,
cimzendők. 3751

Burgonyát,

válogatott és válogat-
lant, bármely fajtát, bármely
mennyiségben veszek

Schreiner és Schleifer
burgonyazugógyár,
Budapest, VIII., Gólya-u. 10.
Telefon: József 45—02. 5908

Burgonyát,

A „Háztartás”

szövetkezet

több vagon

fehér

babot

venne. Ajánlatok
a „Háztartás”
szövetkezet igazga-
tóságához Budapest,
IX., Boráros-tér 6.
szám alá címzendők.

Bérlet

Bérlet (90) magyar holdas posta-
tábla, Fűző, magyarázó,
kővel a vasúthoz, családok
miatt azonnal eladó. Cím-
küldésért válassza. 3827

Gőztelepek

felülvizsgálatát, rendbehozatalát, (tel-
jes üzempróbákat, indikálást, gőz- és
szénfogyasztásmérést, beállításokat stb.

Gáz- és nyersolajmotoroknál
hibamegállapítást, üzempróbákat, beállításokat.

Uj gépbeszeréseknél
előzetes feivételeket, teljes ter-
vezéseket eszközöl 5808

Zsiros Károly ökl. gépészmérnök
Budapest, I., Átlós-ut 26. Telefon: József 48-83.

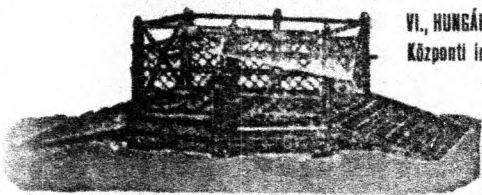
Harcéri térképek!

Európa térképe ... 3 K — f.
Közép-Európa térképe 2 K 50 f.
Angolország térképe .. 1 K 50 f.
Franciaország térképe 1 K 50 f.
Oroszország térképe .. — K 60 f.

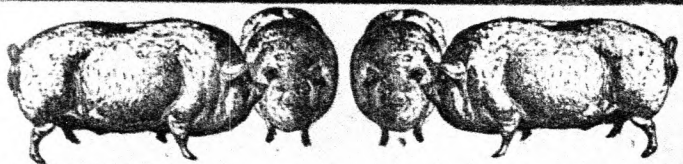
Az összeg előre beküldendő!

a "Patria" r.-t. könyvkereskedésének,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

SEMMER C. és FIAI csász. és királyi udvari **BUDAPEST**
HIDMÉRLEG- ÉS GÉPGYÁR

GYÁRAK:
VI., HUNGÁRIA-UT 83. és I., FEHÉRVÁRI-UT 100.
Központi iroda: I., FEHÉRVÁRI-UT 100. SZ.
Ajánlják legjobb szerkezetű
tisztos- és tolésnily-
marha- és szekérid-
mérlegeket.
Önműködő mérlegszer-
kezetek.
Kívánságra különleges
ajánlattal szolgálunk.

BUDAPEST
Népszínház-u. 22.

TELEFON:
József 22-41.

Sertéstenyésztők és sertéshizlalók!!

Ha jószágukat értékesíteni kívánják, forduljanak bizalommal

URL REZSÓ sertésbizományi céghez

Vevők állandóan előjegyozve!

GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEKRŐL INGYEN JEGYZÉKET kéri a „PÁTRIA” r.-társ.
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GŐZMIVELÉS.

Eredeti Fowler-féle gőzekével nagyobb területek
szántását épügy mélyrigolozást
szőlőtelepítésekhez elvállal

WOLFF ERNŐ GŐZSZÁNTÁSI
VÁLLALKOZÓ BUDAPEST-KELENFÖLD.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25.
Talaj. trágya. abrak, viz, szén, répa, valamint minden
egyéb gazdasági és ipari **vegyvizsgálatok.**

■ Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben ONGE.
tagoknak az Állami díjzabás tételéből 10% engedmény. ■

Gőzeke-bérszántás!

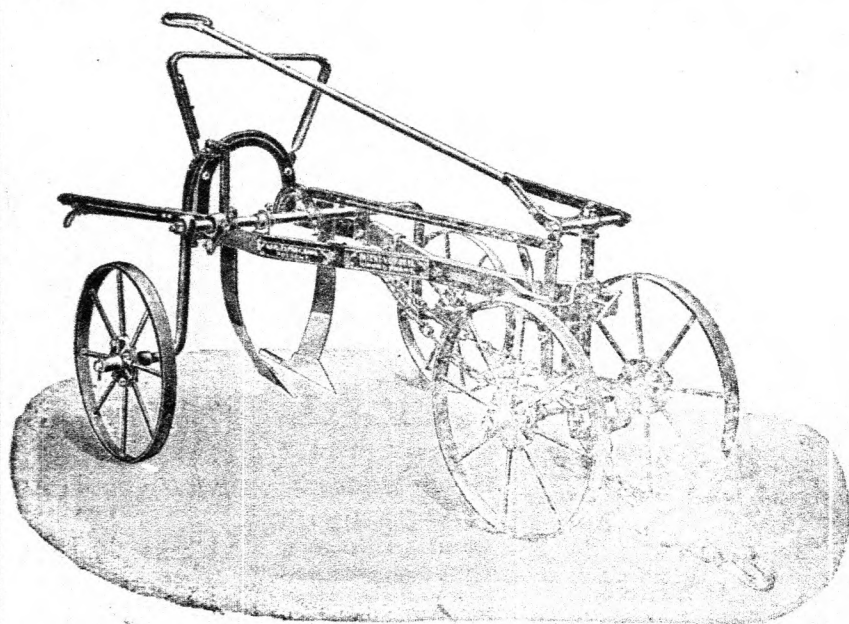
Nagyobb területek szántását, mélyrigolozását szőlő- és
gyümölcsöstelepiítéshez, valamint győptörést elvállal!

IZERI IZSÁK GYULA
„ „ gőzszántási vállalata „ „

BUDAPEST, I., KENDE-UTCA 12. SZÁM.

☛ A szántás eredeti FOWLER-féle géppel történik. ☛

DEYL
„AGRÁR” RÉPAKIEMELŐJÉVEL

legolcsóbban,
legbiztosabban,
leggyorsabban,
répaveszteség nélkül
szedheti ki répatermését.

Pótolja a hiányzó férfimunkaerőt, a többi összes munká-
latokat (fejelés, tisztítás) asszonyokkal és leányokkal
is el lehet végeztetni!!

Közgazdasági és Parcellázóbank r.-t. áruosztálya, Pozsony.

GŐZEKESZÁNTÁSHOZ az egész kontinensen legjobban bevált
különö minőségű sodronyköteleleil ajánlja:

MAGYAR ACÉLSODRONY DRÓTMŰVEK ÉS KÖTÉLGYÁR
DEICHSEL, A. MISKOLC.

Kitüntetések, elismerő-levelek.

*Tessék
ajánlatot
kérni*

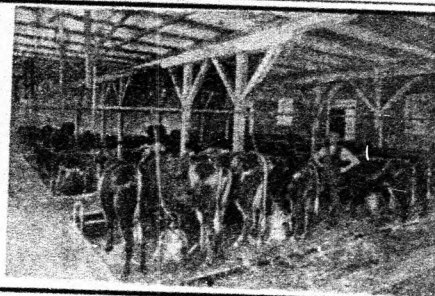
Esső és Társai okl. mérnökök

Esső Andor és dr. Pattantyus Géza gépészmérnökök, Marschalkó Béla műépítész
műszaki vállalata (Budapest, VIII., József-körút 14.)

Gazdasági építkezések és berendezések.
„Horváth-Esső” öntvények.
Elektromos erőátviteli és világítási berendezések.

„M. C.” német benzín-
motoros eke
Svéd nyersolajmotorok.

„Max” dán fejőgépek
„Baltic” kombinált gőz-
turbinás tejberendezés.

GAZDASÁGI ÉS HADISZERKÉRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Gyártelep: **GALGÓC.**

Telefon: 47.

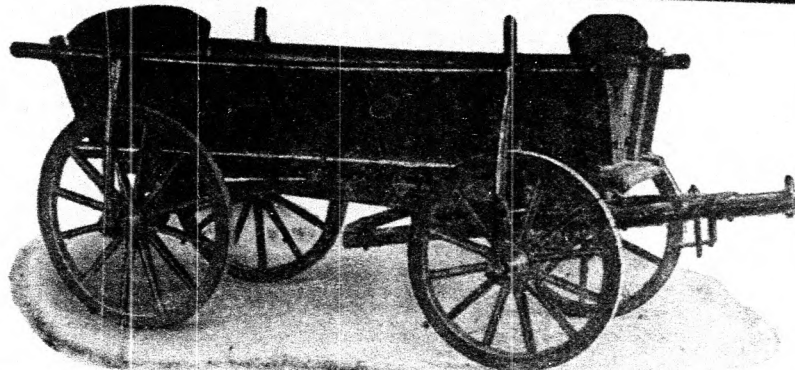
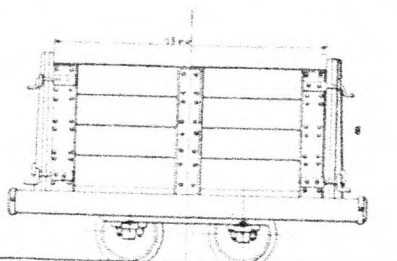
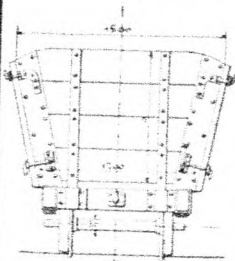
BUDAPEST, V., Széchenyi-u. 14.

Telefon: 173-32.

WIEN, I., Canova-gasse 7.

Telefon: 103-69.

Gyárt: mindenfajta és nemű **teherjárművet** u. m.: **gazdasági lovas- és ökrösszekeket, lajtoskocsit, répa- és földszállító billenőkordélyt, stráfkocsit, butorszállító kocsit, tejszállító kocsit, keskenyvágányú vagonetteket stb.**

Tessék árajánlatot kérni.

Tessék árajánlatot kérni.

Bérlevél

a legújabb cselekedtvény Hivatásával, az átadandó leltári tárgyak benyomásával, darabonként 5 fillérért szerezhető be a „Párisi” nyomda részvénytársaságnál, Budapest, IX. kerület, Villoi-ut 25. szám. (Köztelek.)

ZSÁK

minden célra: lenből és kenderből szövve; sávoly szövésű (drill) kenderzsákok, dupla szálu lenzsákok legjutányosabb gyári arban kaphatók a **HAZAI LEN- ÉS KENDERSZÖVŐ GYÁRBAN** BUDAPEST, VII. KER., GIZELLA-UT 55. SZÁM.

KISHIRDETÉSI ÁR: Minden szöveges hirdetés...

KISHIRDETÉSEK

ÁLLÁSTKERESŐK KISHIRDETÉSI ÁRA: Minden szöveges hirdetés...

Bejelentendő állásokra vonatkozó hirdetés...

KISHIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK

Hirdetéseket után támasztunk...

Csak olyan levelekre válaszolunk...

Földbirtokosok figyelmébe.

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

ÁLLÁS KÖZVETÍTŐ OSZTÁLYÁRA.

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Tisztelettel felkérjük a t. birtokos és bérlet urakat...

A Magyar Gazdatisztok és Erdésztek Országos Egyesülete Elnöksége.

Gazdaságok folyó évi adóköteles jövedelmének kiadása.

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Bejelentendő állás

Gazdasági irások állás bejelentése...

Segédlistát, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Gazdatisztok, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Egy nagyobb uradalomban...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Keresők, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Királyreáti birtokosok...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Irások, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Nőtlen, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Segédlistát, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Iszani, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Kertészeti, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Kereseteket, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Szakzszerő gazda, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Számvető, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Ispáni gróf Almásy Imre...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Keresők, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Segédlistát, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Segédlistát, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Segédlistát, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Segédlistát, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Segédlistát, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Torontalmegyében, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Gépeszkovács, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Azonnali birtokosok...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Gépeszkovács, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Bánkeszi- birtokosok...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Gazda, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Gazdaságban, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Kereseteket, földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Állást keresők

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Delutáni foglalkozást keres

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Szeszgyárvezetői

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

Földművelésügyi...

Magyar Gazdatisztok és Földművelésügyi Minisztérium...

AZ „EXCELSIOR” motoreke

**a hazai talaj- és klimatikus viszonyok-
nak egyedül megfelelő szántómotor.**

Könnyű sulya és hatalmas motorikus ereje képessé teszik, hogy a talajelőkészítés munkáját még erősen hullámos, agyagos, vagy homoktalajon is, a legkritikusabb időjárásban kifogástalanul végezze.

A 80 lóerejű motor,

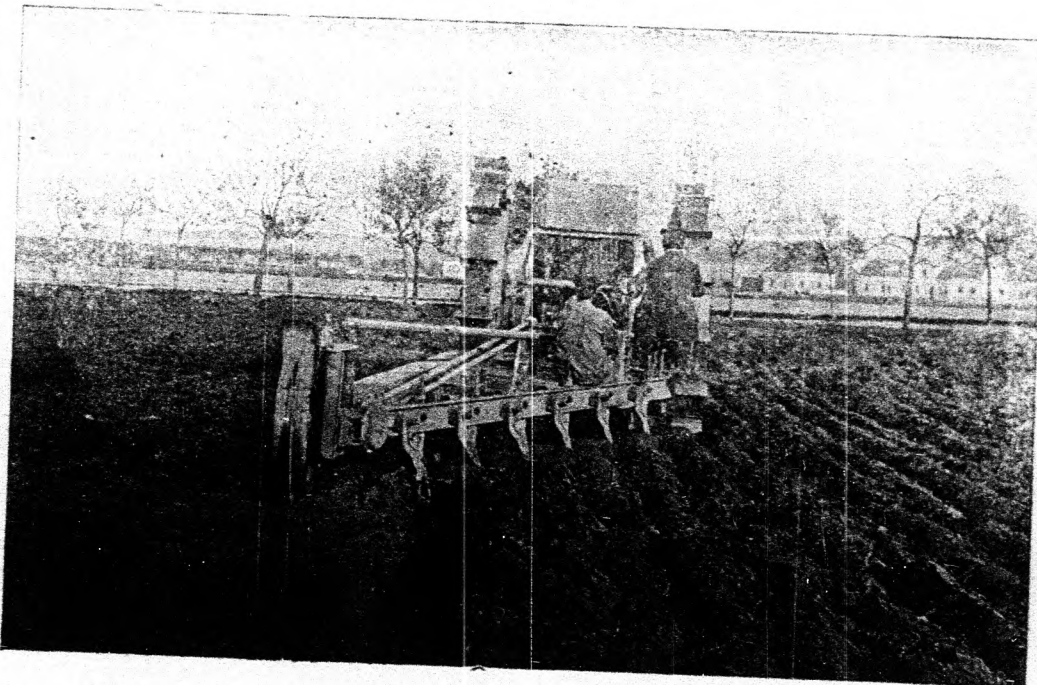
mely

6-vasu Bächer-ekével

egészen

5—13” mélységig

két méter széles-
ségben szánt, há-
romféle gyors-
sági áttétellel,
előre- és hátra-
menő készülékkel
van ellátva ..

A motoreke nagy teljesítményét, minimális benzinfogyasztását és kifogástalan szántási minőségét garantáljuk ..

Azonnal szállítható,
esetleg kedvező fizetési feltételek mellett ..

Árajánlattal és leírással készségesen szolgál:

Bächer Rudolf-Melichar Ferenc

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**

Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.